ಅಥ ಅಷ್ಟಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ

ಅಥ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ರಾಜೋವಾಚ

ಸ್ವಾಯಂಭುವಸ್ಯೇಹ ಮನೋರ್ವಂಶೋಽಯಂ ವಿಸ್ತರಾಚ್ಛ್ರುತಃ ।
ಯತ್ರ ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ ಸರ್ಗೋ ಮನೂನನ್ಯಾನ್ ವದಸ್ವ ನಃ ॥ 1 ॥
ಯತ್ರ ಧರ್ಮಾ ಹಿ ವಿವಿಧಾಶ್ಚತುರ್ವರ್ಣಾಶ್ರಿತಾಃ ಶುಭಾಃ । ಮನ್ವಂತರೇ ಹರೇರ್ಜನ್ಮ ಕರ್ಮಾಣಿ ಚ ಮಹೀಯಸಃ ॥ 2 ॥
ಗೃಣಂತಿ ಕವಯೋ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ತಾನಿ ನೋ ವದ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ ।
ಯದ್ಯಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಭಗವಾನ್ವಿಶ್ವಭಾವನಃ ॥
ಕೃತವಾನ್ ಕುರುತೇ ಕರ್ತಾ ಹ್ಯತೀತೇಽನಾಗತೇಽದ್ಯ ವಾ ॥ 3 ॥

ಋಷಿರುವಾಚ

ಮನವೋಽಸ್ಮಿನ್ ವ್ಯತೀತಾಃ ಷಟ್ಕಲ್ಪೇ ಸ್ವಾಯಂಭುವಾದಯಃ । ಆದ್ಯಸ್ತೇ ಕಥಿತೋ ಯತ್ರ ದೇವಾದೀನಾಂ ಚ ಸಂಭವಃ ॥
ಆಕೂತ್ಯಾಂ ದೇವಹೂತ್ಯಾಂ ಚ ದುಹಿತ್ರೋಸ್ತಸ್ಯ ವೈ ಮನೋಃ ।
ಧರ್ಮಜ್ಞಾನೋಪದೇಶಾರ್ಥಂ ಭಗವಾನ್ ಪುತ್ರತಾಂ ಗತಃ ॥ 5 ॥
ಕೃತಂ ಪುರಾ ಭಗವತಃ ಕಪಿಲಸ್ಯಾನುವರ್ಣಿತಮ್ । ಆಖ್ಯಾಸ್ಯೇ ಭಗವಾನ್ ಯಜ್ಞೋ ಯಚ್ಚಕಾರ ಕುರೂದ್ವಹ ॥ 6 ॥
ವಿರಕ್ತಃ ಕಾಮಭೋಗೇಷು ಶತರೂಪಾಪತಿಃ ಪ್ರಭುಃ । ವಿಸೃಜ್ಯ ರಾಜ್ಯಂ ತಪಸೇ ಸಭಾರ್ಯೋ ವನಮಾವಿಶತ್ ॥ 7 ॥
ಸುನಂದಾಯಾಂ ವರ್ಷಶತಂ ಪದೈಕೇನ ಭುವಂ ಸ್ಪೃಶನ್ । ತಪ್ಯಮಾನಸ್ತಪೋ ಘೋರಮಿದಮಾಹ ಸ ಭಾರತ ॥ 8 ॥

ಮನುರುವಾಚ

ಯೇನಾಯಂ ತಪತೇ ವಿಶ್ವಂ ವಿಶ್ವವೀರ್ಯಂ ಯತಸ್ತಪಃ । ಯೋ ಜಾಗರ್ತಿ ಶಯಾನೇಽಸ್ಮಿನ್ನಾಯಂ ತಂ ವೇದ ವೇದಸಃ ॥
ಆತ್ಮಾ ವಾಸ್ಯಮಿದಂ ವಿಶ್ವಂ ಯಜ್ಜಗತ್ಯಾಂ ಜಗನ್ಮನಃ । ತೇನ ತ್ಯಕ್ತೇನ ಭುಂಜೀಥಾ ಮಾ ಗೃಧಃ ಕಸ್ಯಚಿದ್ಧನಮ್ ॥ 10 ॥
ಯನ್ನ ಪಶ್ಯಂತಿ ಪಶ್ಯಂತಂ ಚಕ್ಷುರ್ಯಸ್ಯ ನ ರಿಷ್ಯತಿ । ತಂ ಭೂತನಿಲಯಂ ದೇವಂ ಸುಪರ್ಣಮುಪಧಾವತ ॥ 11 ॥
ಯಸ್ಯಾದ್ಯಂತೌ ನ ಮಧ್ಯಂ ಚ ಸ್ವಃ ಪರೋ ನಾಂತರಂ ಬಹಿಃ । ವಿಶ್ವಸ್ಯಾಮೂನಿ ಯದ್ಯಸ್ಮಾದ್ವಿಶ್ವಂ ಚ ತದೃತಂ ಮಹತ್ ॥ 12 ॥
ಸ ವಿಶ್ವಕಾಯಃ ಪುರುಹೂತ ಈಶಃ ಸತ್ಯಂ ಪರಂ ಜ್ಯೋತಿರಜಃ ಪುರಾಣಃ ।
ಧತ್ತೇಽಸ್ಯ ಜನ್ಮಾದ್ಯಜಯಾತ್ಮಶಕ್ತ್ಯಾ ತಾಂ ವಿದ್ಯಯೋದಸ್ಯ ನಿರೀಹ ಆಸ್ತೇ ॥ 13 ॥
ಅಥಾಗ್ರ ಋಷಯಃ ಕರ್ಮಾಣೀಹಂತೇ ಕರ್ಮಹಂತವೇ । ಈಹಮಾನೋ ಹಿ ಪುರುಷಃ ಪ್ರಾಯೋ ನೀಹಾಂ ಪ್ರಪದ್ಯತೇ ॥
ಈಹತೇ ಭಗವಾನೀಶೋ ನಹಿ ತತ್ರ ವಿಷಜ್ಜತೇ । ಆತ್ಮಲಾಭೇನ ಪೂರ್ಣಾರ್ಥೋ ನಾವಸೀದಂತಿ ಯೇ ನು ತಮ್ ॥ 15 ॥
ತಮೀಹಮಾನಂ ನಿರಹಂಕೃತಂ ಬುಧೈರ್ನಿರಾಶಿಷಂ ಪೂರ್ಣಮನನ್ಯಚೋದಿತಮ್ ।
ತಚ್ಛಿಕ್ಷಯಂತಂ ನಿಜವರ್ತ್ಮ ಮೂಢಾನ್ ಪ್ರಭುಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇಽಖಿಲಧರ್ಮಭಾವನಮ್ ॥ 16 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಮಂತ್ರೋಪನಿಷದಂ ವ್ಯಾಹರಂತಂ ಸಮಾಹಿತಮ್ । ದೃಷ್ಟ್ವಾಸುರಾ ಯಾತುಧಾನಾ ಜಗ್ಧುಮಭ್ಯದ್ರವನ್ ಕ್ಷುಧಾ ॥
ತಾಂಸ್ತಥಾವಸಿತಾನ್ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಯಜ್ಞಃ ಸರ್ವಗತೋ ಹರಿಃ । ಯಾಮೈಃ ಪರಿವೃತೋ ದೇವೈರ್ಹತ್ವಾಽಶಾಸತ್ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ ॥
ಸ್ವಾರೋಚಿಷೋ ದ್ವಿತೀಯಸ್ತು ಮನುರಗ್ನೇಃ ಸುತೋಽಭವತ್ । ದ್ಯುಮತ್ಸುಷೇಣರೋಚಿಷ್ಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತಸ್ಯ ಚಾತ್ಮಜಾಃ ॥
ತತ್ರೇಂದ್ರೋ ರೋಚನಸ್ತ್ವಾಸೀದ್ದೇವಾಶ್ಚ ತುಷಿತಾದಯಃ । ಊರ್ಜಸ್ತಂಭಾದಯಃ ಸಪ್ತ ಋಷಯೋ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ ॥ 20 ॥

ಋಷೇಸ್ತು ವೇದಶಿರಸಸ್ತುಷಿತಾ ನಾಮ ಪತ್ನ್ಯಭೂತ್ । ತಸ್ಯಾಂ ಜಜ್ಞೇ ತತೋ ದೇವೋ ವಿಭುರಿತ್ಯಭಿವಿಶ್ರುತಃ ॥ 21 ॥

ಅಷ್ಟಾಶೀತಿಸಹಸ್ರಾಣಿ ಮುನಯೋ ಯೇ ಧೃತವ್ರತಾಃ । ಅನ್ವಶಿಕ್ಷನ್ವ್ರತಂ ತಸ್ಯ ಕೌಮಾರಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿಣಃ ॥ 22 ॥

ತೃತೀಯ ಉತ್ತಮೋ ನಾಮ ಪ್ರಿಯವ್ರತಸುತೋ ಮನುಃ । ಪವನಃ ಸೃಂಜಯೋ ಯಜ್ಞಹೋತ್ರಾದ್ಯಾಸ್ತತ್ಸುತಾ ನೃಪ ॥ 23 ॥

ವಸಿಷ್ಠತನಯಾಃ ಸಪ್ತ ಋಷಯಃ ಪ್ರಮದಾದಯಃ । ಸತ್ಯಾ ವೇದಶ್ರುತಾ ಭದ್ರಾ ದೇವಾ ಇಂದ್ರಸ್ತು ಸತ್ಯಜಿತ್ ॥ 24 ॥

ಧರ್ಮಸ್ಯ ಸೂನೃತಾಯಾಂ ತು ಭಗವಾನ್ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ । ಸತ್ಯಸೇನ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಜಾತಃ ಸತ್ಯವ್ರತೈಃ ಸಹ ॥ 25 ॥

ಸೋಽನೃತವ್ರತದುಃಶೀಲಾನಸತೋ ಯಕ್ಷರಾಕ್ಷಸಾನ್ । ಭೂತದ್ರುಹೋ ಭೂತಗಣಾಂಸ್ತ್ವವಧೀತ್ಸತ್ಯಜಿತ್ ಸುತಃ ॥ 26 ॥

ಚತುರ್ಥ ಉತ್ತಮಭ್ರಾತಾ ಮನುರ್ನಾಮ್ನಾ ಚ ತಾಪಸಃ । ಪೃಷಃ ಖ್ಯಾತಿರ್ನರಃ ಕೇತುರಿತ್ಯಾದ್ಯಾ ದಶ ತತ್ಸುತಾಃ ॥ 27 ॥

ಸತ್ಯಕಾ ಹರಯೋ ವೀರಾ ದೇವಾಸ್ತ್ರಿಶಿಖ ಈಶ್ವರಃ । ಜ್ಯೋತಿರ್ಧಾನಾದಯಃ ಸಪ್ತ ಋಷಯಸ್ತಾಪಸೇಽಂತರೇ ॥ 28 ॥

ದೇವಾ ವೈಧೃತಯೋ ನಾಮ ವಿಧೃತೇಸ್ತನಯಾ ನೃಪ । ನಷ್ಟಾಃ ಕಾಲೇನ ಯೈರ್ವೇದಾ ವಿಧೃತಾಃ ಸ್ವೇನ ತೇಜಸಾ ॥ 29 ॥

ತತ್ರಾಪಿ ಜಜ್ಞೇ ಭಗವಾನ್ ಹರಿಣ್ಯಾಂ ಹರಿಮೇಧಸಃ । ಹರಿರಿತ್ಯಾಹುತೋ ಯೇನ ಗಜೇಂದ್ರೋ ಮೋಚಿತೋ ಗ್ರಹಾತ್ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಬಾದರಾಯಣ ಏತತ್ತೇ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಹೇ ವಯಮ್ । ಹರಿರ್ಯಥಾ ಗಜಪತಿಂ ಗ್ರಾಹಗ್ರಸ್ತಮಮೂಮುಚತ್ ॥

ತತ್ಕಥಾಃ ಸುಮಹಾಪುಣ್ಯಾ ಧನ್ಯಾಃ ಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಃ ಶುಭಾಃ । ಯತ್ರ ಯತ್ರೋತ್ತಮಶ್ಲೋಕೋ ಭಗವಾನ್ ಗೀಯತೇ ಹರಿಃ ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಪರೀಕ್ಷಿತೈವಂ ಸ ತು ಬಾದರಾಯಣಿಃ ಪ್ರಾಯೋಪವಿಷ್ಟೇನ ಕಥಾಸು ಚೋದಿತಃ ।
ಉವಾಚ ವಿಪ್ರಾಃ ಪ್ರತಿನಂದ್ಯ ಪಾರ್ಥಿವಂ ಮುದಾ ಮುನೀನಾಂ ಸದಸಿ ಸ್ಮ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ ॥ 33 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಪ್ರಥಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಆಸೀದ್ಗಿರಿವರೋ ರಾಜನ್ ತ್ರಿಕೂಟ ಇತಿ ವಿಶ್ರುತಃ । ಕ್ಷೀರೋದೇನಾವೃತಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಯೋಜನಾಯುತಮುಚ್ಛ್ರಿತಃ ॥ 1 ॥

ತಾವತಾ ವಿಸ್ತೃತಃ ಪರ್ಯಕ್ ತ್ರಿಭಿಃ ಶೃಂಗೈಃ ಪಯೋನಿಧಿಮ್ । ದಿಶಶ್ಚ ರೋಚಯನ್ನಾಸ್ತೇ ರೌಪ್ಯಾಯಸಹಿರಣ್ಮಯೈಃ ॥ 2 ॥

ಅನ್ಯೈಶ್ಚ ಕಕುಭಃ ಸರ್ವಾ ರತ್ನಧಾತುವಿಚಿತ್ರಿತೈಃ । ನಾನಾದ್ರುಮಲತಾಗುಲ್ಮೈರ್ನಿರ್ಘೋಷೈರ್ನಿರ್ಝರಾಂಭಸಾಮ್ ॥ 3 ॥

ಸದಾ ನಿರ್ಣಿಜ್ಯಮಾನಾಂಘ್ರಿಃ ಸಮಂತಾತ್ಪಯಊರ್ಮಿಭಿಃ । ಕರೋತಿ ಶ್ಯಾಮಲಾಂ ಭೂಮಿಂ ಹರಿನ್ಮರಕತಾಶ್ಮಭಿಃ ॥

ಸಿದ್ಧಚಾರಣಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಧರಮಹೋರಗೈಃ । ಕಿನ್ನರೈರಪ್ಸರೋಭಿಶ್ಚ ಕ್ರೀಡದ್ಭಿರ್ಜುಷ್ಟಕಂದರಃ ॥ 5 ॥

ಯತ್ರ ಸಂಗೀತಸನ್ನಾದೈರ್ನದದ್ಗುಹಮಮರ್ಷಯಾ । ಅಭಿಗರ್ಜಂತಿ ಹರಯಃ ಶ್ಲಾಘಿನಃ ಪರಶಂಕಯಾ ॥ 6 ॥

ನಾನಾರಣ್ಯಪಶುವ್ರಾತಸಂಕುಲದ್ರೋಣ್ಯಲಂಕೃತಃ । ಚಿತ್ರದ್ರುಮಸುರೋದ್ಯಾನಕಲಕಂಠವಿಹಂಗಮಃ ॥ 7 ॥

ಸರಿತ್ಸರೋಭಿರಚ್ಛೋದೈಃ ಪುಲಿನೈರ್ಮಣಿವಾಲುಕೈಃ । ದೇವಸ್ತ್ರೀಮಜ್ಜನಾಮೋದಸೌರಭಾಂಬ್ವನಿಲೈರ್ಯುತಃ ॥ 8 ॥

ತಸ್ಯ ದ್ರೋಣ್ಯಾಂ ಭಗವತೋ ವರುಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ । ಉದ್ಯಾನಮೃತುಮನ್ನಾಮ ಆಕ್ರೀಡಂ ಸುರಯೋಷಿತಾಮ್ ॥ 9 ॥

ಸರ್ವತೋಽಲಂಕೃತಂ ದಿವ್ಯೈರ್ನಿತ್ಯಪುಷ್ಪಫಲದ್ರುಮೈಃ । ಮಂದಾರೈಃ ಪಾರಿಜಾತೈಶ್ಚ ಪಾಟಲಾಶೋಕಚಂಪಕೈಃ ॥ 10 ॥
ಚೂತೈಃ ಪ್ರಿಯಾಲೈಃ ಪನಸೈರಾಮ್ರೈರಾಮ್ರಾತಕೈರಪಿ । ಕ್ರಮುಕೈರ್ನಾರಿಕೇಲೈಶ್ಚ ಖರ್ಜೂರೈರ್ಬೀಜಪೂರಕೈಃ ॥ 11 ॥
ಮಧುಕೈಃ ಸಾಲತಾಲೈಶ್ಚ ತಮಾಲೈರಸನಾರ್ಜುನೈಃ । ಅರಿಷ್ಟೋದುಂಬರಪ್ಲಕ್ಷೈರ್ವಟೈಃ ಕಿಂಶುಕಚಂದನೈಃ ॥ 12 ॥
ಪಿಚುಮಂದೈಃ ಕೋವಿದಾರೈಃ ಸರಲೈಃ ಸುರದಾರುಭಿಃ । ದ್ರಾಕ್ಷೇಕ್ಷುರಂಭಾಜಂಬೂಭಿರ್ಬದರ್ಯಕ್ಷಾಭಯಾಮಲೈಃ ॥ 13 ॥
ಬಿಲ್ವೈಃ ಕಪಿತ್ಥೈರ್ಜಂಬೀರೈರ್ವೃತೋ ಭಲ್ಲಾತಕಾದಿಭಿಃ । ತಸ್ಮಿನ್ ಸರಃ ಸುವಿಪುಲಂ ಲಸತ್ಕಾಂಚನಪಂಕಜಮ್ ॥ 14 ॥
ಕುಮುದೋತ್ಪಲಕಲ್ಹಾರಶತಪತ್ರಶ್ರಿಯೋರ್ಜಿತಮ್ । ಮತ್ತಷಟ್ಪದನಿರ್ಘುಷ್ಟಂ ಶಕುಂತೈಃ ಕಲನಿಸ್ವನೈಃ ॥ 15 ॥
ಹಂಸಕಾರಂಡವಾಕೀರ್ಣಂ ಚಕ್ರಾಹ್ವೈಃ ಸಾರಸೈರಪಿ । ಜಲಕುಕ್ಕುಟಕೋಯಷ್ಟಿದಾತ್ಯೂಹಕುಲಕೂಜಿತಮ್ ॥ 16 ॥
ಮತ್ಸ್ಯಕಚ್ಛಪಸಂಚಾರಚಲತ್ಪದ್ಮರಜಃಪಯಃ । ಕದಂಬವೇತಸರಲನೀಪವಂಜುಲಕೈರ್ವೃತಮ್ ॥ 17 ॥
ಕುಂದೈಃ ಕುರಬಕಾಶೋಕೈಃ ಶಿರೀಷೈಃ ಕುಟಜೇಂಗುದೈಃ । ಕುಬ್ಜಕೈಃ ಸ್ವರ್ಣಯೂಥೀಭಿರ್ನಾಗಪುನ್ನಾಗಜಾತಿಭಿಃ ॥ 18 ॥
ಮಲ್ಲಿಕಾಶತಪತ್ರೈಶ್ಚ ಮಾಧವೀಜಾಲಕಾದಿಭಿಃ । ಶೋಭಿತಂ ತೀರಜೈಶ್ಚಾನ್ಯೈರ್ನಿತ್ಯರ್ತುಭಿರಲಂದ್ರುಮೈಃ ॥ 19 ॥

ತತ್ರೈಕದಾ ತದ್ಗಿರಿಕಾನನಾಶ್ರಯಃ ಕರೇಣುಭಿರ್ವಾರಣಯೂಥಪಶ್ಚರನ್ ।
ಸಕಂಟಕಂ ಕೀಚಕವೇಣುವೇತ್ರವದ್ ವಿಶಾಲಗುಲ್ಮಂ ಪ್ರರುಜನ್ ವನಸ್ಪತೀನ್ ॥ 20 ॥

ಯದ್ಗಂಧಮಾತ್ರಾದ್ಧರಯೋ ಗಜೇಂದ್ರಾ ವ್ಯಾಘ್ರಾದಯೋ ವ್ಯಾಲಮೃಗಾಃ ಸಖಡ್ಗಾಃ ।
ಮಹೋರಗಾಶ್ಚಾಪಿ ಭಯಾದ್ ದ್ರವಂತಿ ಸಗೌರಕೃಷ್ಣಾಃ ಶಲಭಾಶ್ಚಮರ್ಯಃ ॥ 21 ॥

ವೃಷಾ ವರಾಹಮಹಿಷರ್ಕ್ಷಶಲ್ಯಾ ಗೋಪುಚ್ಛಶಾಲಾ ವೃಕಮರ್ಕಟಾಶ್ಚ ।
ಅನ್ಯೇ ಚ ಕ್ಷುದ್ರಾ ಹರಿಣಾಃ ಶಶಾದಯಶ್ಚರಂತ್ಯಭೀತಾ ಯದನುಗ್ರಹೇಣ ॥ 22 ॥

ಸ ಘರ್ಮತಪ್ತಃ ಕರಿಭಿಃ ಕರೇಣುಭಿರ್ವೃತೋ ಮದಚ್ಯುತ್ಕಲಭೈರನುದ್ರುತಃ ।
ಗಿರಿಂ ಗರಿಮ್ಣಾ ಪರಿತಃ ಪ್ರಕಂಪಯನ್ ನಿಷೇವ್ಯಮಾಣೋಽಲಿಕುಲೈರ್ಮದಾಶನೈಃ ॥ 23 ॥

ಸರೋಽನಿಲಂ ಪಂಕಜರೇಣುರೂಷಿತಂ ಜಿಘ್ರನ್ನದೂರಾನ್ಮದವಿಹ್ವಲೇಕ್ಷಣಃ ।
ವೃತಶ್ಚ ಯೂಥೇನ ತೃಷಾರ್ದಿತೇನ ತ್ ಸರೋವರಾಭ್ಯಾಶಮಥಾಗಮದ್ ದ್ರುತಮ್ ॥ 24 ॥

ವಿಗಾಹ್ಯ ತಸ್ಮಿನ್ನಮೃತಾಂಬುನಿರ್ಮಲಂ ಹೇಮಾರವಿಂದೋತ್ಪಲರೇಣುವಾಸಿತಮ್ ।
ಪಪೌ ನಿಕಾಮಂ ನಿಜಪುಷ್ಕರೋದ್ಧೃತಮಾತ್ಮಾನಮದ್ಭಿಃ ಸ್ನಪಯನ್ ಗತಕ್ಲಮಃ ॥ 25 ॥

ತಂ ತತ್ರ ಕಶ್ಚಿನ್ನೃಪ ದೈವಚೋದಿತೋ ಗ್ರಾಹೋ ಬಲೀಯಾಂಶ್ಚರಣೇ ರುಷಾಽಗ್ರಹೀತ್ ।
ಯದೃಚ್ಛಯೈವಂ ವ್ಯಸನಂ ಗತೋ ಗಜೋ ಯಥಾಬಲಂ ಸೋಽತಿಬಲೋ ವಿಚಕ್ರಮೇ ॥ 26 ॥

ತಥಾತುರಂ ಯೂಥಪತಿಂ ಕರೇಣವೋ ವಿಕೃಷ್ಯಮಾಣಂ ತರಸಾ ಬಲೀಯಸಾ ।
ವಿಚುಕ್ರುಶುರ್ದೀನಧಿಯೋ ಪರೇ ಗಜಾಃ ಪಾರ್ಷ್ಣಿಗ್ರಹಾಸ್ತಾರಯಿತುಂ ನಚಾಶಕನ್ ॥ 27 ॥

ನಿಯುಧ್ಯತೋರೇವಮಿಭೇಂದ್ರನಕ್ರಯೋರ್ವಿಕರ್ಷತೋರಂತರತೋ ಬಹಿರ್ಮಿಥಃ ।
ಸಮಾಃ ಸಹಸ್ರಂ ವ್ಯಗಮನ್ ಮಹೀಪತೇ ಸಪ್ರಾಣಯೋಶ್ಚಿತ್ರಮಮಂಸತಾಮರಾಃ ॥ 28 ॥

ತತೋ ಗಜೇಂದ್ರಸ್ಯ ಸಹೋಬಲೌಜಸಾಂ ಕಾಲೇನ ದೀರ್ಘೇಣ ಮಹಾನಭೂದ್ ವ್ಯಯಃ ।
ವಿಕೃಷ್ಯಮಾಣಸ್ಯ ಜಲೇಽವಸೀದತೋ ವಿಪರ್ಯಯೋಽಭೂತ್ಸಕಲಂ ಜಲೌಕಸಾಮ್ ॥ 29 ॥
ಇತ್ಥಂ ಗಜೇಂದ್ರಃ ಸ ಯದಾಪ ಸಂಕಟಂ ಪ್ರಾಣಸ್ಯ ದೇಹೀ ವಿವಶೋ ಯದೃಚ್ಛಯಾ ।
ಅಪಾರಯನ್ನಾತ್ಮವಿಮೋಕ್ಷಣೇ ಚಿರಂ ದಧ್ಯಾವಿಮಾಂ ಬುದ್ಧಿಮಥಾಭ್ಯಪದ್ಯತ ॥ 30 ॥
ನಮಾಮಿ ಮೇ ಜ್ಞಾತಯ ಆತುರಂ ಗಜಾಃ ಕುತಃ ಕರಿಣ್ಯಃ ಪ್ರಭವಂತಿ ಮೋಚಿತುಮ್ ।
ಗ್ರಾಹೇಣ ಪಾಶೇನ ವಿಧಾತುರಾವೃತೋಽಪ್ಯಹಂ ಚ ತಂ ಯಾಮಿ ಪರಂ ಪರಾಯಣಮ್ ॥ 31 ॥
ಯಃ ಕಶ್ಚನೇಶೋ ಬಲಿನೋಽಂತಕೋರಗಾತ್ ಪ್ರಚಂಡವೇಗಾದಭಿಧಾವತೋ ಭೃಶಮ್ ।
ಭೀತಂ ಪ್ರಪನ್ನಂ ಪರಿಪಾತಿ ಯದ್ಭಯಾನ್ಮೃತ್ಯುಃ ಪ್ರಧಾವತ್ಯರಣಂ ತಮೀಮಹಿ ॥ 32 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಿತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ವ್ಯವಸಿತೋ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಸಮಾಧಾಯ ಮನೋ ಹೃದಿ । ಜಜಾಪ ಪರಮಂ ಜಾಪ್ಯಂ ಪ್ರಾಗ್ಜನ್ಮನ್ಯನುಶಿಕ್ಷಿತಮ್ ॥ 1 ॥

ಗಜೇಂದ್ರ ಉವಾಚ

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ ತಸ್ಮೈ ಯತ ಏತಚ್ಚಿದಾತ್ಮಕಮ್ । ಪುರುಷಾಯಾದಿಬೀಜಾಯ ಪರೇಶಾಯ ಚ ಧೀಮಹಿ ॥ 2 ॥
ಯಸ್ಮಿನ್ನಿದಂ ಯತಶ್ಚೇದಂ ಯೇನೇದಂ ಯ ಇದಂ ಸ್ವಯಮ್ । ಯೋಽಸ್ಮಾತ್ಪರಸ್ಮಾಚ್ಚ ಪರಸ್ತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ಸ್ವಯಂಭುವಮ್ ॥
ಯಃ ಸ್ವಾತ್ಮನೀದಂ ನಿಜಮಾಯಯಾರ್ಪಿತಂ ಕ್ವಚಿದ್ವಿಭಾತಂ ಕ್ವ ಚ ತತ್ತಿರೋಹಿತಮ್ ।
ಅವಿದ್ಧದೃಕ್ಸಾಕ್ಷ್ಯುಭಯಂ ತದೀಕ್ಷತೇ ಸ ಆತ್ಮಮೂಲೋಽವತು ಮಾಂ ಪರಾತ್ಪರಃ ॥ 4 ॥
ಕಾಲೇನ ಪಂಚತ್ವಮಿತೇಷು ಕೃತ್ಸ್ನಶೋ ಲೋಕೇಷು ಲೀನೇಷು ಚ ಸರ್ವಹೇತುಷು ।
ತಮಸ್ತದಾಸೀದ್ಗಹನಂ ಗಭೀರಂ ಯಸ್ತಸ್ಯ ಪಾರೇಽಭಿವಿರಾಜತೇ ವಿಭುಃ ॥ 5 ॥
ನ ಯಸ್ಯ ದೇವಾ ಋಷಯಃ ಪದಂ ವಿದುರ್ಜಂತುಃ ಪುನಃ ಕೋಽರ್ಹತಿ ಗಂತುಮೀರಿತುಮ್ ।
ಯಥಾ ನಟಸ್ಯಾಕೃತಿಭಿರ್ವಿಚೇಷ್ಟತೋ ದುರತ್ಯಯಾನುಕ್ರಮಣಃ ಸ ಮಾಽವತು ॥ 6 ॥
ದಿದೃಕ್ಷವೋ ಯಸ್ಯ ಪದಂ ಸುಮಂಗಲಂ ವಿಮುಕ್ತಸಂಗಾ ಮುನಯಃ ಸುಸಾಧವಃ ।
ಚರಂತ್ಯಲೋಕವ್ರತಮವ್ರಣಂ ವನೇ ಸರ್ವಾತ್ಮಭೂತಃ ಸುಹೃದಃ ಸ ಮೇ ಗತಿಃ ॥ 7 ॥
ನ ವಿದ್ಯತೇ ಯಸ್ಯ ಚ ಜನ್ಮ ಕರ್ಮ ವಾ ನ ನಾಮರೂಪೇ ಗುಣದೋಷ ಏವ ವಾ ।
ತಥಾಪಿ ಲೋಕಸ್ಯ ಚ ಸಂಭವಾಯ ಯಃ ಸ್ವಮಾಯಯಾ ತಾನ್ಯನುಕಾಲಮೃಚ್ಛತಿ ॥ 8 ॥
ತಸ್ಮೈ ನಮಃ ಪರೇಶಾಯ ಬ್ರಹ್ಮಣೇಽನಂತಶಕ್ತಯೇ । ಅರೂಪಾಯೋರುರೂಪಾಯ ನಮ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರ್ಮಣೇ ॥ 9 ॥
ನಮ ಆತ್ಮಪ್ರದೀಪಾಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೇ ಪರಮಾತ್ಮನೇ । ನಮೋ ಗಿರಾಂ ವಿದೂರಾಯ ಮನಸಶ್ಚೇತಸಾಮಪಿ ॥ 10 ॥
ಸತ್ತ್ವೇನ ಪ್ರತಿಲಭ್ಯಾಯ ನೈಷ್ಕರ್ಮ್ಯೇಣ ವಿಪಶ್ಚಿತಾಮ್ । ನಮಃ ಕೈವಲ್ಯನಾಥಾಯ ನಿರ್ವಾಣಸುಖಸಂವಿದೇ ॥ 11 ॥
ನಮಃ ಶಾಂತಾಯ ಘೋರಾಯ ಮೂಢಾಯ ಗುಣಕರ್ಮಣೇ ।
ನಿರ್ವಿಶೇಷಾಯ ಸಾಮ್ಯಾಯ ನಮೋ ಜ್ಞಾನಘನಾಯ ಚ ॥ 12 ॥
ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷಾಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೇ । ಪುರುಷಾಯಾತ್ಮಮೂಲಾಯ ಮೂಲಪ್ರಕೃತಯೇ ನಮಃ ॥ 13 ॥
ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಗುಣದ್ರಷ್ಟ್ರೇ ಸರ್ವಪ್ರತ್ಯಯಹೇತವೇ । ಅಸತ್ಯಾಚ್ಛ ವಿಮುಕ್ತಾಯ ಸದಾಭಾಸಾಯ ತೇ ನಮಃ ॥ 14 ॥

ನಮೋ ನಮಸ್ತೇಽಖಿಲಕಾರಣಾಯ ನಾರಾಯಣಾಯಾರ್ತಿವಿನಾಶನಾಯ ।
ಸರ್ವಾಗಮಾಮ್ನಾಯಮಹಾರ್ಣವಾಯ ನಮೋಽಪವರ್ಗಾಯ ಪರಾಯಣಾಯ ॥ 15 ॥
ಗುಣಾರಣಿಚ್ಛನ್ನಚಿದುಷ್ಮಪಾಯ ತತ್‌ಕ್ಷೋಭವಿಸ್ಫೂರ್ಜಿತಮಾನಸಾಯ ।
ಯುಕಾತ್ಮಭಿಃ ಸ್ವಹೃದಯೇ ಪರಿಭಾವಿತಾ ಯಜ್ಞಾನಾತ್ಮನೇ ಭಗವತೇ ನಮ ಈಶ್ವರಾಯ ॥ 16 ॥
ಯಂ ಧರ್ಮಕಾಮಾರ್ಥವಿಮುಕ್ತಕಾಮಾ ಭಜಂತ ಇಷ್ಟಾಂ ಗತಿಮಾಪ್ನುವಂತಿ ।
ಕಿಂಚಾಶಿಷೋ ರಾತ್ಯಪಿ ದೇಹಮವ್ಯಯಂ ಕರೋತು ಮೇಽದಭ್ರದಯೋ ವಿಮೋಕ್ಷಣಮ್ ॥ 17 ॥
ಏಕಾಂತಿನೋ ಯಸ್ಯ ನ ಕಿಂಚನಾರ್ಥಂ ವಾಂಛಂತಿ ಯೇ ವೈ ಭಗವತ್ಪ್ರಧಾನಾಃ ।
ಅತ್ಯದ್ಭುತಂ ಯಚ್ಚರಿತಂ ಸುಮಂಗಲಂ ಗಾಯಂತ ಆನಂದಸಮುದ್ರಮಗ್ನಾಃ ॥ 18 ॥
ತಮಕ್ಷರಂ ಬ್ರಹ್ಮಪರಂ ಪರೇಶಮವ್ಯಕ್ತಮಾಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಯೋಗಗಮ್ಯಮ್ ।
ಅತೀಂದ್ರಿಯಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಿವಾತಿದೂರಮನಂತಮಾದ್ಯಂ ಪರಿಪೂರ್ಣಮೀಡೇ ॥ 19 ॥
ಯಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ದೇವಾ ವೇದಾ ಲೋಕಾಶ್ಚರಾಚರಾಃ । ನಾಮರೂಪವಿಭೇದೇನ ಜಲ್ಪ್ಯಾ ಚ ಕಲಯಾ ಕೃತಾಃ ॥ 20 ॥
ಯಥಾರ್ಚಿಷೋಽಗ್ನೇಃ ಸವಿತುರ್ಗಭಸ್ತಯೋ ನಿರ್ಯಾಂತಿ ಸಂಯಾತ್ಯಸಕೃತ್ ಸ್ವರೋಚಿಷಃ ।
ತಥಾ ಯತೋಽಯಂ ಗುಣಸಂಪ್ರವಾಹೋ ಬುದ್ಧಿರ್ಮನಃಖಾನಿ ಶರೀರಸರ್ಗಃ ॥ 21 ॥
ಸ ವೈ ನ ದೇವಾಸುರಮರ್ತ್ಯತಿರ್ಯಕ್ ನ ಸ್ತ್ರೀ ನ ಷಂಢೋ ನ ಪುಮಾನ್ ನ ಜಂತುಃ ।
ನಾಯಂ ಗುಣಃ ಕರ್ಮ ನ ಸನ್ನಚಾಸನ್ ನಿಷೇಧಶೇಷೋ ಜಯತಾದಶೇಷಃ ॥ 22 ॥
ಜಿಜೀವಿಷೇನಾಹಮಿಹಾಮುಯಾ ಕಿಮಂತರ್ಬಹಿಶ್ಚಾವೃತಯೇಭಯೋನ್ಯಾ ।
ಇಚ್ಛಾಮಿ ಕಾಲೇನ ನ ಯಸ್ಯ ವಿಪ್ಲವಸ್ತಸ್ಯಾತ್ಮಲೋಕಾವರಣಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷಣಮ್ ॥ 23 ॥
ಸೋಽಹಂ ವಿಶ್ವಸೃಜಂ ವಿಶ್ವಮವಿಶ್ವಂ ವಿಶ್ವವೇದಸಮ್ । ವಿಶ್ವಾತ್ಮಾನಮಜಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪ್ರಣತೋಽಸ್ಮಿ ಪರಂ ಪದಮ್ ॥ 24 ॥
ಯೋಗರಂಧಿತಕರ್ಮಾಣೋ ಹೃದಿ ಯೋಗವಿಭಾವಿತೇ ।
ಯೋಗಿನೋ ಯಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಂತಿ ಯೋಗೇಶಂ ತಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ 25 ॥
ನಮೋ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮಸಹ್ಯವೇಗಶಕ್ತಿತ್ರಯಾಯಾಖಿಲಧೀಗುಣಾಯ ।
ಪ್ರಪನ್ನಪಾಲಾಯ ದುರಂತಶಕ್ತಯೇ ಬುದ್ಧೀಂದ್ರಿಯಾಣಾಮನವಾಪ್ಯವರ್ತ್ಮನೇ ॥ 26 ॥
ನಾಯಂ ವೇದ ಸ್ವಮಾತ್ಮಾನಂ ಯಚ್ಛಕ್ತ್ಯಾಹಂ ಧಿಯಾ ಹತಃ ।
ತಂ ದುರತ್ಯಯಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಂ ಭಗವಂತಂ ನತೋಽಸ್ಮ್ಯಹಮ್ ॥ 27 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಗಜೇಂದ್ರ ಉಪವರ್ಣಿತನಿರ್ವಿಶೇಷಂ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ವಿವಿಧಲಿಂಗಭಿದಾಭಿಮಾನಾಃ ।
ನೈತೇ ಯದೋಪಸಸೃಪುರ್ನಿಖಿಲಾತ್ಮಕತ್ವಾತ್ತತ್ರಾಖಿಲಾಮರವರೋ ಹರಿರಾವಿರಾಸೀತ್ ॥ 28 ॥
ತಂ ತದ್ವದಾರ್ತಮುಪಲಭ್ಯ ಜಗನ್ನಿವಾಸಃ ಸ್ತೋತ್ರಂ ನಿಶಮ್ಯ ದಿವಿಜೈಃ ಸಹ ಸಂಸ್ತುವದ್ಭಿಃ ।
ಛಂದೋಮಯೇನ ಗರುಡೇನ ಸಮುಹ್ಯಮಾನಶ್ಚಕ್ರಾಯುಧೋ ಹ್ಯಗಮದಾಶು ಯತೋ ಗಜೇಂದ್ರಃ ॥ 29 ॥

ಸೋಽಂತಃಸರಸ್ಯುರುಬಲೇನ ಗೃಹೀತ ಆರ್ತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗರುತ್ಮತಿ ಹರಿಂ ಖ ಉಪಾತ್ತಚಕ್ರಮ್ ।
ಉತ್ಕ್ಷಿಪ್ಯ ಸಾಂಬುಜಕರಂ ಗಿರಮಾಹ ಕೃಚ್ಛ್ರಾನ್ನಾರಾಯಣಾಖಿಲಗುರೋ ಭಗವನ್ನಮಸ್ತೇ ॥ 30 ॥
ತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪೀಡಿತಮಜಃ ಸಹಸಾವತೀರ್ಯ ಸಗ್ರಾಹಮಾಶು ಸರಸಃ ಕೃಪಯೋಜ್ಜಹಾರ ।
ಗ್ರಾಹಾದ್ವಿಪಾಟಿತಮುಖಾದರಿಣಾ ಗಜೇಂದ್ರಂ ಸಂಪಶ್ಯತಾಂ ಹರಿರಮೂಮುಚದುಸ್ರಿಯಾಣಾಮ್ ॥ 31 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ತೃತೀಯೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತದಾ ದೇವರ್ಷಿಗಂಧರ್ವಾ ಬ್ರಹ್ಮೇಶಾನಪುರೋಗಮಾಃ । ಮುಮುಚುಃ ಕುಸುಮಾಸಾರಂ ಶಂಸಂತಃ ಕರ್ಮ ತದ್ಧರೇಃ ॥ 1 ॥
ನೇದುರ್ದುಂದುಭಯೋ ದಿವ್ಯಾ ಗಂಧರ್ವಾ ನನೃತುರ್ಜಗುಃ ।
ಋಷಯಶ್ಚಾರಣಾಃ ಸಿದ್ಧಾಸ್ತುಷ್ಟುವುಃ ಪುರುಷೋತ್ತಮಮ್ ॥ 2 ॥
ಯೋಽಸೌ ಗ್ರಾಹಃ ಸ ವೈ ಸದ್ಯಃ ಪರಮಾಶ್ಚರ್ಯರೂಪಧೃಕ್ ।
ಮುಕ್ತೋ ದೇವಲಶಾಪೇನ ಹೂಹೂರ್ಗಂಧರ್ವಸತ್ತಮಃ ॥ 3 ॥
ಪ್ರಣಮ್ಯ ಶಿರಸಾಧೀಶಮುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಮವ್ಯಯಮ್ । ಅಗಾಯತ ಯಶೋಧಾಮ ಕೀರ್ತನ್ಯಗುಣಸತ್ಕಥಮ್ ॥ 4 ॥
ಸೋಽನುಕಂಪಿತ ಈಶೇನ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಪ್ರಣಮ್ಯ ತಮ್ । ಲೋಕಸ್ಯ ಪಶ್ಯತೋ ಲೋಕಂ ಸ್ವಮಗಾನ್ಮುಕ್ತಕಿಲ್ಬಿಷಃ ॥ 5 ॥
ಗಜೇಂದ್ರೋ ಭಗವತ್ಸ್ಪರ್ಶಾದ್ವಿಮುಕ್ತೋಽಜ್ಞಾನಬಂಧನಾತ್ । ಪ್ರಾಪ್ತೋ ಭಗವತೋ ರೂಪಂ ಪೀತವಾಸಾಶ್ಚತುರ್ಭುಜಃ ॥
ಸ ವೈ ಪೂರ್ವಮಭೂದ್ರಾಜಾ ಪಾಂಡ್ಯೋ ದ್ರವಿಡಸತ್ತಮಃ । ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ವಿಷ್ಣುವ್ರತಪರಾಯಣಃ ॥ 7 ॥
ಸ ಏಕದಾರಾಧನಕಾಲ ಆತ್ಮವಾನ್ ಗೃಹೀತಮೌನವ್ರತ ಈಶ್ವರಂ ಹರಿಮ್ ।
ಜಟಾಧರಸ್ತಾಪಸ ಆಪ್ಲುತೋಽಚ್ಯುತಂ ಸಮರ್ಚಯಾಮಾಸ ಕುಲಾಚಲಾಶ್ರಯಃ ॥ 8 ॥
ಯದೃಚ್ಛಯಾ ತತ್ರ ಮಹಾಯಶಾ ಮುನಿಃ ಸಮಾಗಮಚ್ಛಿಷ್ಯಗಣೈಃ ಪರಿಶ್ರಿತಃ ।
ತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ತೂಷ್ಣೀಮಕೃತಾರ್ಹಣಾದಿಕಂ ರಹಸ್ಯುಪಾಸೀನಮೃಷಿಶ್ಚುಕೋಪ ಹ ॥ 9 ॥
ತಸ್ಮಾ ಇಮಂ ಶಾಪಮದಾದಸಾಧುರಯಂ ದುರಾತ್ಮಾಕೃತಬುದ್ಧಿರದ್ಯ ।
ಮದ್ಧೇಲನಾತ್ ಪ್ರಾವಿಶತಾಂ ತಮಿಸ್ರಂ ಯಥಾ ಗಜಃ ಸ್ತಬ್ಧಮತಿಃ ಸದೋಷಃ ॥ 10 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಶಪ್ತ್ವಾ ಗತೋಽಗಸ್ತ್ಯೋ ಭಗವಾನ್ನೃಪ ಸಾನುಗಃ । ಇಂದ್ರದ್ಯುಮ್ನೋಽಪಿ ರಾಜರ್ಷಿರ್ದಿಷ್ಟಂ ತದುಪಧಾರಯತ್ ॥
ಆಪನ್ನಃ ಕೌಂಜರೀಂ ಯೋನಿಮಾತ್ಮಸ್ಮೃತಿವಿನಾಶಿನೀಮ್ । ಹರ್ಯರ್ಚನಾನುಭಾವೇನ ಯದ್ಗಜತ್ವೇಽಪ್ಯನುಸ್ಮೃತಿಃ ॥ 12 ॥
ಏವಂ ವಿಮೋಕ್ಷ್ಯ ಗಜಯೂಥಪಮಬ್ಜನಾಭಸ್ತೇನಾಪಿ ಪಾರ್ಷದಗತಿಂ ಗಮಿತೇನ ಯುಕ್ತಃ ।
ಗಂಧರ್ವಸಿದ್ಧವಿಬುಧೈರುಪಗೀಯಮಾನಕರ್ಮಾದ್ಭುತಂ ಸ್ವಭುವನಂ ಗರುಡಾಸನೋಽಗಾತ್ ॥ 13 ॥
ಏವಂ ಮಹಾರಾಜ ತವೇರಿತೋ ಮಯಾ ಕೃಷ್ಣಾನುಬಾವೋ ಗಜರಾಜಮೋಕ್ಷಣಮ್ ।
ಸ್ವರ್ಗ್ಯಂ ಯಶಸ್ಯಂ ಕಲಿಕಲ್ಮಷಾಪಹಂ ದುಃಸ್ವಪ್ನನಾಶಂ ಕುರುವರ್ಯ ಶೃಣ್ವತಾಮ್ ॥ 14 ॥
ಅಥಾನುಕೀರ್ತಯಂತ್ಯೇತತ್ ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಾ ದ್ವಿಜಾ ಯತಃ । ಶುಚಯಃ ಪ್ರಾತರುತ್ಥಾಯ ದುಃಸ್ವಪ್ನಾದ್ಯುಪಶಾಂತಯೇ ॥
ಇದಮಾಹ ಹರಿಃ ಪ್ರೀತೋ ಗಜೇಂದ್ರಂ ಕುರುಸತ್ತಮ । ಶೃಣ್ವತಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸರ್ವಭೂತಮಯೋ ವಿಭುಃ ॥ 16 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಯೇ ಮಾಂ ತ್ವಾಂ ಚ ಸರಶ್ಚೇದಂ ಗಿರಿಕಂದರಕಾನನಮ್ । ವೇತ್ರಕೀಚಕವೇಣೂನಾಂ ಗುಲ್ಮಾನಿ ಸುರಪಾದಪಾನ್ ॥ 17 ॥

ಶೃಂಗಾಣೀಮಾನಿ ಧಿಷ್ಣ್ಯಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಣೋ ಮೇ ಶಿವಸ್ಯ ಚ ।
ಕ್ಷೀರೋದಂ ಮೇ ಪ್ರಿಯಂ ಧಾಮ ಶ್ವೇತದ್ವೀಪಂ ಚ ಭಾಸ್ವರಮ್ ॥ 18 ॥
ಶ್ರೀವತ್ಸಂ ಕೌಸ್ತುಭಂ ಮಾಲಾಂ ಗದಾಂ ಕೌಮೋದಕೀಂ ಮಮ ।
ಸುದರ್ಶನಂ ಪಾಂಚಜನ್ಯಂ ಸುಪರ್ಣಂ ಪತಗೇಶ್ವರಮ್ ॥ 19 ॥
ಶೇಷಂ ಚ ಮತ್ಕಲಾಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಂ ಶ್ರಿಯಂ ದೇವೀಂ ಮದಾಶ್ರಯಾಮ್ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ನಾರದಮೃಷಿಂ ಭವಂ ಪ್ರಹ್ಲಾದಮೇವ ಚ ॥ 20 ॥
ಮತ್ಸ್ಯಕೂರ್ಮವರಾಹಾದ್ಯೈರವತಾರೈಃ ಕೃತಾನಿ ಮೇ ।
ಕರ್ಮಾಣ್ಯನಂತಪುಣ್ಯಾನಿ ಸೂರ್ಯಸೋಮಹುತಾಶನಾನ್ ॥ 21 ॥
ಪ್ರಣವಂ ಸತ್ಯಮವ್ಯಕ್ತಂ ಗೋವಿಪ್ರಾನ್ ಧರ್ಮಮಕ್ಷಯಮ್ ।
ದಾಕ್ಷಾಯಣೀಂ ಧರ್ಮಪತ್ನೀಂ ಸೋಮಕಶ್ಯಪಯೋರಪಿ ॥ 22 ॥
ಗಂಗಾಂ ಸರಸ್ವತೀಂ ನಂದಾಂ ಕಾಲಿಂದೀಂ ಸಿತವಾರಣಮ್ ।
ಧ್ರುವಂ ಬ್ರಹ್ಮಋಷೀನ್ಸಪ್ತಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕಾಂಶ್ಚ ಮಾನವಾನ್ ॥ 23 ॥
ಉತ್ಥಾಯಾಪರರಾತ್ರಾಂತೇ ಪ್ರಯತಾಃ ಸುಸಮಾಹಿತಾಃ ।
ಸ್ಮರಂತಿ ಮಮ ರೂಪಾಣಿ ಮುಚ್ಯಂತೇಽಂತೇಽಂಹಸೋಽಖಿಲಾತ್ ॥ 24 ॥
ಯೇ ಮಾಂ ಸ್ತುವಂತ್ಯನೇನಾಂಗ ಪ್ರತಿಬುದ್ಧ್ಯ ನಿಶಾತ್ಯಯೇ ।
ತೇಷಾಂ ಪ್ರಾಣಾತ್ಯಯೇ ಚಾಹಂ ದದಾಮಿ ವಿಮಲಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ 25 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯಾದಿಶ್ಯ ಹೃಷೀಕೇಶಃ ಪ್ರಾಧ್ಮಾಯ ಜಲಜೋತ್ತಮಮ್ । ಹರ್ಷಯನ್ ವಿಬುಧಾನೀಕಮಾರುರೋಹ ಖಗಾಧಿಪಮ್ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುರ್ಥೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ರಾಜನ್ನುದಿತಮೇತತ್ತೇ ಹರೇಃ ಕರ್ಮಾಘನಾಶನಮ್ । ಗಜೇಂದ್ರಮೋಕ್ಷಣಂ ಪುಣ್ಯಂ ರೈವತಂ ತ್ವಂತರಂ ಶೃಣು ॥ 1 ॥
ಪಂಚಮೋ ರೈವತೋ ನಾಮ ಮನುಸ್ತಾಪಸಸೋದರಃ । ಬಲವಿಂಧ್ಯಾದಯಸ್ತಸ್ಯ ಸುತಾ ಅರ್ಜುನಪೂರ್ವಕಾಃ ॥ 2 ॥
ವಿಭುರಿಂದ್ರಃ ಸುರಗಣಾ ರಾಜನ್ ಭೂತರಯಾದಯಃ । ಹಿರಣ್ಯರೋಮಾ ವೇದಶಿರಾ ಊರ್ಧ್ವಬಾಹ್ವಾದಯೋ ದ್ವಿಜಾಃ ॥
ಪತ್ನೀ ವಿಕುಂಠಾ ಶುಭ್ರಸ್ಯ ವೈಕುಂಠೈಃ ಸುರಸತ್ತಮೈಃ । ತಯೋಃ ಸ್ವಕಲಯಾ ಜಜ್ಞೇ ವೈಕುಂಠೋ ಭಗವಾನ್ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 4 ॥
ವೈಕುಂಠಃ ಕಲ್ಪಿತೋ ಯೇನ ಲೋಕೋ ಲೋಕನಮಸ್ಕೃತಃ । ರಮಯಾ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಮಾನೇನ ದೇವ್ಯಾ ತತ್ಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ ॥
ತಸ್ಯಾನುಭಾವಃ ಕಥಿತೋ ಗುಣಾಶ್ಚ ಪರಮೋದಯಾಃ ।

ಭೌಮಾನ್ ರೇಣೂನ್ ಸ ವಿಮಮೇ ಯೋ ವಿಷ್ಣೋರ್ವರ್ಣಯೇದ್ಗುಣಾನ್ ॥ 6 ॥

ಷಷ್ಠಶ್ಚ ಚಕ್ಷುಷಃ ಪುತ್ರಶ್ಚಾಕ್ಷುಷೋ ನಾಮ ವೈ ಮನುಃ। ಪೂರುಪೂರುಷಸುದ್ಯುಮ್ನಪ್ರಮುಖಾಶ್ಚಾಕ್ಷುಷಾತ್ಮಜಾಃ ॥ 7 ॥

ಇಂದ್ರೋ ಮಂದ್ರದ್ರುತಸ್ತತ್ರ ದೇವಾ ಆಪ್ಯಾದಯೋ ಗಣಾಃ । ಮುನಯಸ್ತತ್ರ ವೈ ರಾಜನ್ ಹವಿಷ್ಮದ್ವೀರಕಾದಯಃ ॥ 8 ॥

ತತ್ರಾಪಿ ದೇವಃ ಸಂಭೂತ್ಯಾಂ ವೈರಾಜಸ್ಯಾಭವತ್ಸುತಃ । ಅಜಿತೋ ನಾಮ ಭಗವಾನಂಶೇನ ಜಗತಃ ಪತಿಃ ॥ 9 ॥

ಪಯೋಬ್ಧಿಂ ಯೇನ ನಿರ್ಮಥ್ಯ ಸುರಾಣಾಂ ಸಾಧಿತಾ ಸುಧಾ ।
ಭ್ರಮಮಾಣೋಽಂಭಸಿ ಧೃತಃ ಕೂರ್ಮರೂಪೇಣ ಮಂದರಃ ॥ 10 ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಯಥಾ ಭಗವತಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಮಥಿತಃ ಕ್ಷೀರಸಾಗರಃ । ಯದರ್ಥಂ ವಾ ಯತಶ್ಚಾದ್ರಿಂ ದಧಾರಾಂಬುಚರಾತ್ಮನಾ ॥ 11 ॥

ಯಥಾಮೃತಂ ಸುರೈಃ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ಕಿಮನ್ಯದಭವತ್ತತಃ । ಏತದ್ಭಗವತಃ ಕರ್ಮ ವದಸ್ವ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ ॥ 12 ॥

ತ್ವಯೇತ್ಥಂ ಕಥ್ಯಮಾನೇನ ಮಹಿಮ್ನಾ ಸಾತ್ವತಾಂ ಪತೇಃ । ನಾತಿತೃಪ್ಯತಿ ಮೇ ಚಿತ್ತಂ ಸುಚಿರಂ ತಾಪತಾಪಿತಮ್ ॥ 13 ॥

ಸೂತ ಉವಾಚ

ಸಂಪೃಷ್ಟೋ ಭಗವಾನೇವಂ ದ್ವೈಪಾಯನಸುತೋ ದ್ವಿಜಾಃ । ಅಭಿನಂದ್ಯ ಹರೇರ್ವೀರ್ಯಮಭ್ಯಾಚಷ್ಟುಂ ಪ್ರಚಕ್ರಮೇ ॥ 14 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಯದಾ ಯುದ್ಧೇಽಸುರೈರ್ದೇವಾ ಬಾಧ್ಯಮಾನಾಃ ಶಿತಾಯುಧೈಃ । ಗತಾಸವೋ ನಿಪತಿತಾ ನೋತ್ತಿಷ್ಠೇರನ್ ಸ್ಮ ಭೂಯಶಃ ॥

ಯದಾ ದುರ್ವಾಸಶಾಪೇನ ಸೇಂದ್ರಾ ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯೋ ನೃಪ । ನಿಃಶ್ರೀಕಾಶ್ಚಾಭವಂಸ್ತತ್ರ ನೇಶುರಿಜ್ಯಾದಯಃ ಕ್ರಿಯಾಃ ॥ 16 ॥

ನಿಶಾಮ್ಯೈತತ್ ಸುರಗಣಾ ಮಹೇಂದ್ರವರುಣಾದಯಃ ।
ನಾಧ್ಯಗಚ್ಛನ್ ಸ್ವಯಂ ಮಂತ್ರೈರ್ಮಂತ್ರಯಂತೋ ವಿನಿಶ್ಚಯಮ್ ॥ 17 ॥

ತತೋ ಬ್ರಹ್ಮಸಭಾಂ ಜಗ್ಮುರ್ಮೇರೋರ್ಮೂರ್ಧನಿ ಸರ್ವಶಃ । ಸರ್ವಂ ವಿಜ್ಞಾಪಯಾಂಚಕ್ರುಃ ಪ್ರಣತಾಃ ಪರಮೇಷ್ಠಿನೇ ॥

ಸ ವಿಲೋಕ್ಯೇಂದ್ರವಾಯ್ವಾದೀನ್ ನಿಃಸತ್ವಾನ್ ವಿಗತಪ್ರಭಾನ್ ।
ಲೋಕಾನಮಂಗಲಪ್ರಾಯಾನ್ ಸುರಾಂಶ್ಚೈವ ಯಥಾ ವಿಭುಃ ॥ 19 ॥

ಸಮಾಹಿತೇನ ಮನಸಾ ಸಂಸ್ಮರನ್ ಪುರುಷಂ ಪರಮ್ । ಉವಾಚೋತ್ಫುಲ್ಲವದನೋ ದೇವಾನ್ ಸ ಭಗವಾನ್ಪರಃ ॥ 20 ॥

ಅಹಂ ಭವೋ ಯೂಯಮಥಾಸುರಾದಯೋ ಮನುಷ್ಯತಿರ್ಯಗ್ದ್ರುಮಘರ್ಮಜಾತಯಃ ।
ಯಸ್ಯಾವತಾರಾಂಶಕಲಾವಿಸರ್ಜಿತಾ ವ್ರಜಾಮ ಸರ್ವೇ ಶರಣಂ ತಮವ್ಯಯಮ್ ॥ 21 ॥

ನ ಯಸ್ಯ ವಧ್ಯೋ ನಚ ರಕ್ಷಣೀಯೋ ನೋಪೇಕ್ಷಣೀಯಾದರಣೀಯಪಕ್ಷಃ ।
ಅಥಾಪಿ ಸರ್ಗಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾರ್ಥಂ ಧತ್ತೇ ರಜಃ ಸತ್ತ್ವತಮಾಂಸಿ ಕಾಲೇ ॥ 22 ॥

ಅಯಂ ತು ತಸ್ಯ ಸ್ಥಿತಿಪಾಲನಕ್ಷಣಃ ಸತ್ತ್ವಂ ಜುಷಾಣಸ್ಯ ಭವಾಯ ದೇಹಿನಾಮ್ ।
ತಸ್ಮಾದ್ ವ್ರಜಾಮಃ ಶರಣಂ ಜಗದ್ಗುರುಂ ಸ್ವಾನಾಂ ಸ ನೋ ಧಾಸ್ಯತಿ ಶಂ ಸುರಪ್ರಿಯಃ ॥ 23 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯಾಭಾಷ್ಯ ಸುರಾನ್ವೇಧಾಃ ಸಹ ದೇವೈರರಿಂದಮ । ಅಜಿತಸ್ಯ ಪದಂ ಸಾಕ್ಷಾಜ್ಜಗಾಮ ತಮಸಃ ಪರಮ್ ॥ 24 ॥

ತತ್ರಾದೃಷ್ಟಸ್ವರೂಪಾಯ ಶ್ರುತಪೂರ್ವಾಯ ಚಾಭ್ಯಧಾತ್ಪ್ರಣಮ್ಯ ಸ್ತುತಿಮುದ್ಬುತದೈವೀಭಿರ್ಗೀಭಿಸ್ತ್ವವಹಿತೇಂದ್ರಿಯಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ಅವಿಕ್ರಿಯಂ ಸತ್ಯಮನಂತಮಾದ್ಯಂ ಗುಹಾಶಯಂ ನಿಷ್ಕಲಮಪ್ರತರ್ಕ್ಯಮ್ ।
ಮನೋಗ್ರಯಾಣಂ ವಚಸಾ ನಿರುಕ್ತಂ ನಮಾಮಹೇ ದೇವವರಂ ವರೇಣ್ಯಮ್ ॥ 26 ॥

ವಿಪಶ್ಚಿತಂ ಪ್ರಾಣಮನೋಧಿಯಾತ್ಮನಾಮರ್ಥೇಂದ್ರಿಯಾಭಾಸಮನಿದ್ರಮವ್ರಣಮ್ ।
ಛಾಯಾತಪೌ ಯತ್ರ ನ ಗೃಧ್ರಪಕ್ಷೌ ತಮಕ್ಷರಂ ಖಂ ತ್ರಿಯುಗಂ ವ್ರಜಾಮಹೇ ॥ 27 ॥

ಅಜಸ್ಯ ಚಕ್ರಂ ತ್ವಜಯೇರ್ಯಮಾಣಂ ಮನೋಮಯಂ ಪಂಚದಶಾರಮಾಶು ।
ತ್ರಿಣಾಭಿವಿದ್ಯುಚ್ಚಲಮಷ್ಟನೇಮಿಂ ಯದಕ್ಷಮಾಹುಸ್ತಮೃತಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ 28 ॥

ಯದೇಕವರ್ಣಂ ತಮಸಃ ಪರಂ ಸದಲೋಕಮವ್ಯಕ್ತಮನಂತಪಾರಮ್ ।
ಆಸಾಂ ಚಕಾರೋಪಸುಪರ್ಣಪತ್ರಮುಪಾಸತೇ ಯೋಗರಥೇನ ಧೀರಾಃ ॥ 29 ॥

ನ ಯಸ್ಯ ಕಶ್ಚಾತಿಪಿಪರ್ತಿವ ಮಾಯಾಂ ಯಯಾ ಜನೋ ಮುಹ್ಯತಿ ವೇದನಾರ್ಥಮ್ ।
ತಂ ನಿರ್ಜಿತಾತ್ಮಾತ್ಮಗುಣಂ ಪರೇಶಂ ನಮಾಮಿ ಭೂತೇಷು ಸಮಂ ಚರಂತಮ್ ॥ 30 ॥

ಇಮೇ ವಯಂ ಯತ್ಪ್ರಿಯಯೈವ ತನ್ವಾ ಸತ್ವೇನ ಸೃಷ್ಟಾ ಬಹಿರಂತರಂ ವಿಭೋ ।
ಗತಿಂ ನ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಮೃಷಯಶ್ಚ ವಿದ್ಮಹೇ ಕುತೋಽಸುರಾದ್ಯಾ ಇತರಪ್ರಧಾನಾಃ ॥ 31 ॥

ಪಾದೌ ಮಹೀಯಂ ಸ್ವಕೃತೈವ ಯಸ್ಯ ಚತುರ್ವಿಧೋ ಯತ್ರ ಹಿ ಭೂತಸರ್ಗಃ ।
ಸ ವೈ ಮಹಾಪೂರುಷ ಆತ್ಮತಂತ್ರಃ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 32 ॥

ಅಂಭಸ್ತು ಯದ್ರೇತ ಉದಾರವೀರ್ಯಂ ಸಿಧ್ಯಂತಿ ಜೀವಂತ್ಯುತ ವರ್ಧಮಾನಾಃ ।
ಲೋಕಾಸ್ತ್ರಯೋಽಥಾಖಿಲಲೋಕಪಾಲಾಃ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 33 ॥

ಸೋಮಂ ಮನೋ ಯಸ್ಯ ಸಮಾಮನಂತಿ ದಿವೌಕಸಾಂ ವೈ ಬಲಮಂಧ ಆಯುಃ ।
ಈಶೋ ನಗಾನಾಂ ಪ್ರಜನಃ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 34 ॥

ಅಗ್ನಿರ್ಮುಖಂ ಯಸ್ಯ ತು ಜಾತವೇದಾ ಜಾತಃ ಕ್ರಿಯಾಕಾಂಡನಿಮಿತ್ತಜನ್ಮಾ । ।
ಅಂತಃಸಮುದ್ರೇ ಪಚತಃ ಸ್ವಧಾತೂನ್ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 35 ॥

ಯಚ್ಚಕ್ಷುರಾಸೀತ್ತರಣಿರ್ದೇವಯಾನಂ ತ್ರಯೀಮಯೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ ಏಷ ಧಿಷ್ಣ್ಯಮ್ ।
ದ್ವಾರಂ ಚ ಮುಕ್ತೇರಮೃತಸ್ಯ ಮೃತ್ಯೋಃ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 36 ॥

ಪ್ರಾಣಾದಭೂದ್ಯಸ್ಯ ಚರಾಚರಾಣಾಂ ಪ್ರಾಣಃ ಸಹೋ ವೈ ಬಲಮೋಜಶ್ಚ ವಾಯುಃ ।
ಅನ್ವಾಸ್ಮ ಸಮ್ರಾಜಮಿವಾನುಗಾ ವಯಂ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 37 ॥

ಶ್ರೋತ್ರಾದ್ದಿಶೋ ಯಸ್ಯ ಹೃದಶ್ಚ ಖಾನಿ ಪ್ರಜಜ್ಞಿರೇ ಖಂ ಪುರುಷಸ್ಯ ನಾಭೇಃ ।
ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯಾತ್ಮಾ ಸ್ವಶರೀರಬಂಧುಃ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 38 ॥

ಬಲಾನ್ಮಹೇಂದ್ರಸ್ತ್ರಿದಶಾಃ ಪ್ರಸಾದಾನ್ಮನ್ಯೋರ್ಗಿರೀಶೋಽಶರಣಾದ್ವಿರಿಂಚಃ ।
ಖೇಭ್ಯಶ್ಚ ಛಂದಾಂಸ್ಯೃಷಯೋ ಮೇಢ್ರತಸ್ತು ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 39 ॥

ಶ್ರೀರ್ವಕ್ಷಸಃ ಪಿತರಶ್ಛಾಯಯಾಸನ್ ಧರ್ಮಸ್ತನಾದಿತರಃ ಪೃಷ್ಠತೋಽಭೂತ್ ।
ದ್ಯೌರ್ಯಸ್ಯ ಶೀರ್ಷ್ಣೋಽಪ್ಸರಸೋ ವಿಹಾರಾತ್ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 40 ॥

ವಿಪ್ರೋ ಮುಖಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಚ ಯಸ್ಯ ಗುಹ್ಯಂ ರಾಜನ್ಯ ಆಸೀದ್ ಭುಜಯೋರ್ಬಲಂ ಚ ।
ಊರ್ವೋರ್ವಿಶೋಽಂಘ್ರೇರಭವಂಶ್ಚ ಶೂದ್ರಾಃ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 41 ॥
ಲೋಬೋಽಧರಾತ್ಪ್ರೀತಿರುಪರ್ಯಭೂದ್ ದ್ಯುತಿರ್ನಸ್ತಃ ಪಶವ್ಯಂ ಸ್ಪರ್ಶೇನ ಕಾಮಃ ।
ಭ್ರುವೋರ್ಯಮಃ ಪಕ್ಷ್ಮಭವಸ್ತು ಕಾಲಃ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 42 ॥
ದ್ರವ್ಯಂ ವಯಃ ಕರ್ಮ ಗುಣಾಶ್ಚ ಶೇಷಂ ಯದ್ಯೋಗಮಾಯಾವಿಹತಾಃ ಪತಂತಿ ।
ಯದ್ದುರ್ವಿಭಾವ್ಯಂ ಪ್ರಬುಧಾವಬೋಧಂ ಪ್ರಸೀದತಾಂ ನಃ ಸ ಮಹಾವಿಭೂತಿಃ ॥ 43 ॥
ನಮೋಽಸ್ತು ತಸ್ಮಾ ಉಪಶಾಂತಶಕ್ತಯೇ ಸ್ವಾರಾಜ್ಯಲಾಭಪರಿಪೂರಿತಾತ್ಮನೇ ।
ಗುಣೇಷು ಮಾಯಾರಚಿತೇಷು ವೃತ್ತಿಭಿರ್ನ ಸಜ್ಜಮಾನಾಯ ನಮಃ ಸ್ವಭೂತಯೇ ॥ 44 ॥

ಸ ತ್ವಂ ನೋ ದರ್ಶಯಾತ್ಮಾನಮಸ್ಮತ್ಕರಣಗೋಚರಃ । ಪ್ರಯತಾನಾಂ ದಿದೃಕ್ಷೂಣಾಂ ಸಸ್ಮಿತಂ ತೇ ಮುಖಾಂಬುಜಮ್ ॥
ತೈಸ್ತೈಃ ಸ್ವೇಚ್ಛಾಕೃತೈ ರೂಪೈಃ ಕಾಲೇಕಾಲೇ ಸ್ವಯಂ ವಿಭೋ । ಕರ್ಮ ದುರ್ವಿಷಹಂ ಯನ್ನೋ ಭಗವಾನ್ಸ್ತತ್ ಕರೋತಿ ಹಿ ॥
ಕ್ಲೇಶಭೂರ್ಯಲ್ಪಸಾರಾಣಿ ಕರ್ಮಾಣಿ ವಿಫಲಾನಿ ಚ । ದೇಹಿನಾಂ ವಿಷಯಾರ್ತಾನಾಂ ನ ತಥೈವಾರ್ಪಿತಂ ತ್ವಯಿ ॥ 47 ॥
ನಾಧಮಃ ಕರ್ಮಕಲ್ಪೋಽಪಿ ವಿಫಲಾಯೇಶ್ವರಾರ್ಪಿತಃ । ಕಲ್ಪತೇ ಪುರುಷಸ್ಯೈವ ಸ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ದಯಿತೋ ಹಿತಃ ॥ 48 ॥
ಯಥಾಹಿ ಸ್ಕಂಧಶಾಖಾನಾಂ ತರೋರ್ಮೂಲಾವಸೇಚನಮ್ । ಏವಮಾರಾಧನಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವೇಷಾಮಾತ್ಮನಶ್ಚ ಹಿ ॥
ನಮಸ್ತುಭ್ಯಮನಂತಾಯ ದುರ್ವಿತರ್ಕ್ಯಾತ್ಮಕರ್ಮಣೇ । ನಿರ್ಗುಣಾಯ ಗುಣೇಶಾಯ ಸತ್ತ್ವಸ್ಥಾಯ ಚ ಸಾಂಪ್ರತಮ್ ॥ 50 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಸ್ತುತಃ ಸುರಗಣೈರ್ಭಗವಾನ್ ಹರಿರೀಶ್ವರಃ । ತೇಷಾಮಾವಿರಭೂದ್ರಾಜನ್ ಸಹಸ್ರಾರ್ಕೋದಯದ್ಯುತಿಃ ॥ 1 ॥
ತೇನೈವ ಸಹಸಾ ಸರ್ವೇ ದೇವಾಃ ಪ್ರತಿಹತೇಕ್ಷಣಾಃ । ನಾಪಶ್ಯನ್ ಕಂ ದಿಶಃ ಕ್ಷೋಣೀಮಾತ್ಮಾನಂ ಚಾಗ್ರತೋ ವಿಭುಮ್ ॥
ವಿರಿಂಚೋ ಭಗವಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಹ ಶರ್ವೇಣ ಭಾರತ । ಸ್ವಚ್ಛಂ ಮರಕತಶ್ಯಾಮಂ ಕಂಜಗರ್ಭಾರುಣೇಕ್ಷಣಮ್ ॥ 3 ॥
ತಪ್ತಹೇಮಾವದಾತೇನ ಲಸತ್ಕೌಶೇಯವಾಸಸಾ । ಪ್ರಸನ್ನಚಾರುಸರ್ವಾಂಗಂ ಸುಮುಖಂ ಸುಂದರಭ್ರುವಮ್ ॥ 4 ॥
ಮಹಾಮಣಿಕಿರೀಟೇನ ಕೇಯೂರಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಭೂಷಿತಮ್ । ಕರ್ಣಾಭರಣನಿರ್ಭಾತಕಪೋಲಶ್ರೀಮುಖಾಂಬುಜಮ್ ॥
ಕಾಂಚೀಕಲಾಪವಲಯಹಾರನೂಪುರಶೋಭಿತಮ್ । ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಂ ಬಿಭ್ರತಂ ವನಮಾಲಿನಮ್ ॥ 6 ॥

ಸುದರ್ಶನಾದಿಭಿಶ್ಚಾಸ್ತ್ರೈರ್ಮೂರ್ತಿಮದ್ಭಿರುಪಾಸಿತಮ್ ।
ತುಷ್ಟಾವ ದೇವಪ್ರವರಃ ಸಶರ್ವಃ ಪುರುಷಂ ಪರಮ್ ॥
ಸರ್ವಾಮರಗಣೈಃ ಸಾರ್ಧಂ ಸರ್ವಾಂಗೈರವನಿಂ ಗತೈಃ ॥ 7 ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ಅಜಾಯ ಜನ್ಮಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾಯ ಗುಣಾಯ ನಿರ್ವಾಣಸುಖಾರ್ಣವಾಯ ।

ಅಣೋರಣಿಮ್ನೇಽಪರಿಗಣ್ಯಧಾಮ್ನೇ ಮಹಾನುಭಾವಾಯ ನಮೋ ನಮಸ್ತೇ ॥ 8 ॥
ರೂಪಂ ತವೈತತ್ಪುರುಷರ್ಷಭೇಜ್ಯಂ ಶ್ರೇಯೋಽರ್ಥಿಭಿರ್ವೈದಿಕತಾಂತ್ರಿಕೈಶ್ಚ ।
ಯೋಗೇನ ಧಾತಃ ಸಹ ನಸ್ತ್ರಿಲೋಕಾನ್ ಪಶ್ಯಾಮ್ಯಮುಷ್ಮಿನ್ ಭವ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇ ॥ 9 ॥
ತ್ವಯ್ಯಗ್ರ ಆಸೀದಿದಮಾತ್ಮತಂತ್ರೇ ತ್ವಮಾದಿರಂತೋ ಜಗತೋಽಸ್ಯ ಮಧ್ಯಮ್ ।
ಘಟಸ್ಯ ಮೃತ್ಸ್ನೇವ ಪರಃ ಪರಸ್ಮಾತ್ ತ್ವಮೇವ ಚಾಶೇಷಮಶೇಷನಾಮಾ ॥ 10 ॥
ತ್ವಂ ಮಾಯಯಾತ್ಮಾಶ್ರಯಯಾ ಸ್ವಯೇದಂ ನಿರ್ಮಾಯ ವಿಶ್ವಂ ತದನುಪ್ರವಿಷ್ಟಃ ।
ಪಶ್ಯಂತಿ ಯುಕ್ತಾ ಮನಸಾ ಮನೀಷಿಣೋ ಗುಣವ್ಯವಾಯೇಽಪ್ಯಗುಣಂ ವಿಪಶ್ಚಿತಃ ॥ 11 ॥
ಯಥಾಗ್ನಿಮೇಧಸ್ಯಮೃತಂ ಚ ಗೋಷು ಭುವ್ಯನ್ನಮಂಬೂದ್ಯಮನೇ ತಥೋರ್ವ್ಯಾ: ।
ಯೋಗೈರ್ಮನುಷ್ಯಾ ಅಧಿಯಂತಿ ಹಿತ್ವಾ ಗುಣೇಷು ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಕವಯೋ ವಯಂತಿ ॥ 12 ॥
ತಂ ತ್ವಾ ವಯಂ ನಾಥ ಸಮುಜ್ಜಿಹಾನಂ ಸರೋಜನಾಭಾತಿ ಚಿರೇಪ್ಸಿತಾರ್ಥಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಗತಾ ನಿರ್ವೃತಿಮದ್ಯ ಸರ್ವೇ ಗಜಾ ದವಾರ್ತಾ ಇವ ಗಾಂಗಮಂಭಃ ॥ 13 ॥
ಸ ತ್ವಂ ವಿಧತ್ಸ್ವಾಖಿಲಲೋಕಪಾಲಾ ವಯಂ ಯದರ್ಥಾಸ್ತವ ಪಾದಮೂಲಮ್ ।
ಸಮಾಗತಾಸ್ತೇ ಬಹಿರಂತರಾತ್ಮನ್ ಕಿಂ ವಾನ್ಯ ವಿಜ್ಞಾಪ್ಯಮಶೇಷಸಾಕ್ಷಿಣಃ ॥ 14 ॥
ಅಹಂ ಗಿರಿತ್ರಶ್ಚ ಸುರಾದಯೋ ಯೇ ದಕ್ಷಾದಯೋಽಗ್ನೇರಿವ ಕೇತವಸ್ತೇ ।
ಕಿಂ ವಾ ವಿಧೇಮೇಶ ಪೃಥಗ್ವಿಭಾವಿತಾ ವಿಧತ್ಸ್ವ ಶಂ ನೋ ದ್ವಿಜದೇವಮಿತ್ರ ॥ 15 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ವಿರಿಂಚ್ಯಾದಿಭಿರೀಡಿತಸ್ತದ್ ವಿಜ್ಞಾಯ ತೇಷಾಂ ಹೃದಯಂ ಯಥೈವ ।
ಜಗಾದ ಜೀಮೂತಗಭೀರಯಾ ಗಿರಾ ಬದ್ಧಾಂಜಲೀನ್ ಸಂವೃತಸರ್ವಕಾಮಾನ್ ॥ 16 ॥
ಏಕ ಏವೇಶ್ವರಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಸುರಕಾರ್ಯೇ ಸುರೇಶ್ವರಃ । ವಿಹರ್ತುಕಾಮಸ್ತಾನಾಹ ಸಮುದ್ರೋನ್ಮಥನಾದಿಭಿಃ ॥ 17 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಹಂತ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನಹೋ ಶಂಭೋ ಹೇ ದೇವಾ ಮಮ ಭಾಷಿತಮ್ ।
ಶೃಣುತಾವಹಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಶ್ರೇಯೋ ವಃ ಸ್ಯಾದ್ ಯಥಾ ಪುರಾ ॥ 18 ॥
ಯಾತುಧಾನೈಶ್ಚ ದೈತೇಯೈಸ್ತಾವತ್ಸಂಧಿರ್ವಿಧೀಯತಾಮ್ । ಕಾಲೇನಾನುಗೃಹೀತೈಸ್ತೈರ್ಯಾವದ್ವೋ ಭವ ಆತ್ಮನಃ ॥ 19 ॥
ಅರಯೋಽಪಿ ಹಿ ಸಂಧೇಯಾಃ ಸತಿ ಕಾರ್ಯಾರ್ಥಗೌರವೇ । ಅಹಿಮೂಷಕವದ್ದೇವಾ ಹ್ಯರ್ಥಸ್ಯ ಪದವೀಂ ಗತೈಃ ॥ 20 ॥
ಅಮೃತೋತ್ಪಾದನೇ ಯತ್ನಃ ಕ್ರಿಯತಾಮವಿಲಂಬಿತಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ಪೀತಸ್ಯ ವೈ ಜಂತುರ್ಮೃತ್ಯುಗ್ರಸ್ತೋಽಮರೋ ಭವೇತ್ ॥ 21 ॥
ಕ್ಷಿಪ್ತ್ವಾ ಕ್ಷೀರೋದಧೌ ಸರ್ವಾ ವೀರುತ್ತೃಣಲತೌಷಧೀಃ ।
ಮಂಥಾನಂ ಮಂದರಂ ಕೃತ್ವಾ ನೇತ್ರಂ ಕೃತ್ವಾ ತು ವಾಸುಕಿಮ್ ॥ 22 ॥

ಸಹಾಯೇನ ಮಯಾ ದೇವಾ ನಿರ್ಮಂಥಧ್ವಮತಂದ್ರಿತಾಃ ।
ಕ್ಲೇಶಭಾಜೋ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ದೈತ್ಯಾ ಯೂಯಂ ಫಲಗ್ರಹಾಃ ॥ 23 ॥
ಯೂಯಂ ತದನುಮೋದಧ್ವಂ ಯದಿಚ್ಛಂತ್ಯಸುರಾಃ ಸುರಾಃ ।
ನ ಸಂರಂಭೇಣ ಸಿದ್ಧ್ಯಂತಿ ಸರ್ವೇಽರ್ಥಾಃ ಸಾಂತ್ವಯಾ ಯಥಾ ॥ 24 ॥
ನ ಭೇತವ್ಯಂ ಕಾಲಕೂಟಾದ್ವಿಷಾಜ್ಜಲಧಿಸಂಭವಾತ್ ।
ಲೋಭಃ ಕಾರ್ಯೋ ನ ವೋ ಜಾತು ರೋಷಃ ಕಾಮಸ್ತು ವಸ್ತುಷು ॥ 25 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ದೇವಾನ್ ಸಮಾದಿಶ್ಯ ಭಗವಾನ್ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ । ತೇಷಾಮಂತರ್ದಧೇ ರಾಜನ್ ಸ್ವಚ್ಛಂದಗತಿರೀಶ್ವರಃ ॥ 26 ॥
ಅಥ ತಸ್ಮೈ ಭಗವತೇ ನಮಸ್ಕೃತ್ಯ ಪಿತಾಮಹಃ । ಭವಶ್ಚ ಜಗ್ಮತುಃ ಸ್ವಂ ಸ್ವಂ ಧಾಮ ಚೇಯುರ್ಬಲಿಂ ಸುರಾಃ ॥ 27 ॥
ದೃಷ್ಟ್ವಾರೀನಥ ಸಂಪನ್ನಾನ್ ಜಾತಕ್ಷೋಲಾನ್ ಸ್ವನಾಯಕಾನ್ । ನ್ಯಷೇಧದ್ ದೈತ್ಯರಾಡುಚ್ಚೈಃ ಸಂಧಿವಿಗ್ರಹಕಾಲವಿತ್ ॥
ತೇ ವೈರೋಚನಿಮಾಸೀನಂ ಗುಪ್ತಂ ಚಾಸುರಯೂಥಪೈಃ। ಶ್ರಿಯಾ ಪರಮಯಾ ಜುಷ್ಟಂ ಜಿತಾಶೇಷಮುಪಾಗಮನ್ ॥ 29 ॥
ಮಹೇಂದ್ರಃ ಶ್ಲಕ್ಷ್ಣಯಾ ವಾಚಾ ಸಾಂತ್ವಯಿತ್ವಾ ಮಹಾಮತಿಃ । ಅಭ್ಯಭಾಷತ ತತ್ಸರ್ವಂ ಶಿಕ್ಷಿತಂ ಪುರುಷೋತ್ತಮಾತ್ ॥
ತೇಽನ್ವರೋಚಂತ ದೈತ್ಯಸ್ಯ ತತ್ರಾನ್ಯೇ ಯೇಽಸುರಾಧಿಪಾಃ । ಶಂಬರೋಽರಿಷ್ಟನೇಮಿಶ್ಚ ಯೇ ಚ ತ್ರಿಪುರವಾಸಿನಃ ॥ 31 ॥
ತತೋ ದೇವಾಸುರಾಃ ಕೃತ್ವಾ ಸಂವಿದಂ ಕೃತಸೌಹೃದಾಃ । ಉದ್ಯಮಂ ಪರಮಂ ಚಕ್ರುರಮೃತಾರ್ಥೇ ಪರಂತಪ ॥ 32 ॥
ತತಸ್ತೇ ಮಂದರಗಿರಿಮಂಜಸೋತ್ಪಾಟ್ಯ ದುರ್ಮದಾಃ । ನದಂತ ಉದಧಿಂ ನಿನ್ಯುಃ ಶಕ್ತಾಃ ಪರಿಘಬಾಹವಃ ॥ 33 ॥
ದೂರಭಾರೋದ್ವಹಶ್ರಾಂತಾಃ ಶಕ್ರವೈರೋಚನಾದಯಃ । ಅಪಾರಯಂತಸ್ತಂ ವೋಢುಂ ವಿವಶಾ ವಿಜಹುಃ ಪಥಿ ॥ 34 ॥
ನಿಪತನ್ ಸಗಿರಿಸ್ತಾವದ್ಬಹೂನಮರದಾನವಾನ್ । ಚೂರ್ಣಯಾಮಾಸ ಮಹತಾ ಭಾರೇಣ ಕನಕಾಚಲಃ ॥ 35 ॥
ತಾಂಸ್ತಥಾ ಭಗ್ನಮನಸೋ ಭಗ್ನಬಾಹೂರುಕಂಧರಾನ್ । ವಿಜ್ಞಾಯ ಭಗವಾಂಸ್ತತ್ರ ಬಭೂವ ಗರುಡಧ್ವಜಃ ॥ 36 ॥
ಗಿರಿಪಾತವಿನಿಷ್ಪಿಷ್ಟಾನ್ ವಿಲೋಕ್ಯಾಮರದಾನವಾನ್ । ಈಕ್ಷಯಾ ಜೀವಯಾಮಾಸ ನಿರ್ಜರಾನ್ನಿರ್ವ್ರಣಾನ್ ಯಥಾ ॥
ಗಿರಿಂ ಚಾರೋಪ್ಯ ಗರುಡೇ ಹಸ್ತೇನೈಕೇನ ಲೀಲಯಾ । ಆರುಹ್ಯ ಪ್ರಯಯಾವಬ್ಧಿಂ ಸುರಾಸುರಗಣೈರ್ವೃತಃ ॥ 38 ॥
ಅವರೋಪ್ಯ ಗಿರಿಂ ಸ್ಕಂಧಾತ್ಸುಪರ್ಣಃ ಪತತಾಂ ವರಃ । ಯಯೌ ಜಲಾಂತ ಉತ್ಸೃಜ್ಯ ಹರಿಣಾ ಸ ವಿಸರ್ಜಿತಃ ॥ 39 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಷಷ್ಠೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತೇ ನಾಗರಾಜಮಾಮಂತ್ರ್ಯ ಫಲಭಾಗೇನ ವಾಸುಕಿಮ್ । ಪರಿವೀಯ ಗಿರೌ ತಸ್ಮಿನ್ನೇತ್ರಮಬ್ಧಿಂ ಮುದಾನ್ವಿತಾಃ ॥ 1 ॥
ಆರೇಭಿರೇ ಸುರಾ ಯತ್ತಾ ಅಮೃತಾರ್ಥೇ ಕುರೂದ್ವಹ । ಹರಿಃ ಪುರಸ್ತಾಜ್ಜಗೃಹೇ ಪೂರ್ವಂ ದೇವಾಸ್ತತೋಽಭವನ್ ॥ 2 ॥
ತನ್ನೈಚ್ಛನ್ ದೈತ್ಯಪತಯೋ ಮಹಾಪುರುಷಚೇಷ್ಟಿತಮ್ । ನ ಗೃಹ್ಣೀಮೋ ವಯಂ ಪುಚ್ಛಮಹೇರಂಗಮಮಂಗಲಮ್ ॥
ಸ್ವಾಧ್ಯಾಯಶ್ರುತಸಂಪನ್ನಾಃ ಪ್ರಖ್ಯಾತಾ ಜನ್ಮಕರ್ಮಭಿಃ । ಇತಿ ತೂಷ್ಣೀಂ ಸ್ಥಿತಾನ್ ದೈತ್ಯಾನ್ ವಿಲೋಕ್ಯ ಪುರುಷೋತ್ತಮಃ ॥

ಸ್ಮಯಮಾನೋ ವಿಸೃಜ್ಯಾಗ್ರಂ ಪುಚ್ಛಂ ಜಗ್ರಾಹ ಸಾಮರಃ । ಕೃತಸ್ಥಾನವಿಭಾಗಾಸ್ತೇ ಏವಂ ಕಶ್ಯಪನಂದನಾಃ ॥ 5 ॥

ಮಮಂಥುಃ ಪರಮಾಯತ್ತಾ ಅಮೃತಾರ್ಥೇ ಪಯೋನಿಧಿಮ್ ।
ಮಥ್ಯಮಾನೇಽರ್ಣವೇ ಸೋಽದ್ರಿರನಾಧಾರೋ ಹ್ಯಪೋಽವಿಶತ್ ॥ 6 ॥
ಧ್ರಿಯಮಾಣೋಽಪಿ ಬಲಿಭಿರ್ಗೌರವಾತ್ಪಾಂಡುನಂದನ ।
ತೇ ಸುನಿರ್ವಿಣ್ಣಮನಸಃ ಪರಿಮ್ಲಾನಮುಖಶ್ರಿಯಃ ॥
ಆಸನ್ ಸ್ವಪೌರುಷೇ ನಷ್ಟೇ ದೈವೇನಾತಿಬಲೀಯಸಾ ॥ 7 ॥

ವಿಲೋಕ್ಯ ವಿಘ್ನೇಶಗೀತಂ ತದೇಶ್ವರೋ ದುರಂತವೀರ್ಯೋಽವಿತಥಾಭಿಸಂಧಿಃ ।
ಕೃತ್ವಾ ವಪುಃ ಕಾಚ್ಛಪಮದ್ಭುತಂ ಮಹತ್ಪ್ರವಿಶ್ಯ ತೋಯಂ ಗಿರಿಮುಜ್ಜಹಾರ ॥ 8 ॥
ತಮುತ್ಥಿತಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಕುಲಾಚಲಂ ಪುನಃ ಸಮುದ್ಯತಾ ನಿರ್ಮಥಿತುಂ ಸುರಾಸುರಾಃ ।
ದಧಾರ ಪೃಷ್ಠೇನ ಸ ಲಕ್ಷಯೋಜನಪ್ರಸ್ತಾರಿಣಾ ದ್ವೀಪ ಇವಾಪರೋ ಮಹಾನ್ ॥ 9 ॥
ಸುರಾಸುರೇಂದ್ರೈರ್ಭುಜವೀರ್ಯವೇಪಿತಂ ಪರಿಭ್ರಮಂತಂ ಗಿರಿಮಂಗ ಪೃಷ್ಠತಃ ।
ಬಿಭ್ರತ್ತದಾ ವರ್ತನಮಾದಿಕಚ್ಛಪೋ ಮೇನೇಽಂಗಕಂಡೂಯನಮಪ್ರಮೇಯಃ ॥ 10 ॥
ತಥಾ ಸುರಾಣಾಂ ವಿಶದಾಸುರೇಣ ರೂಪೇಣ ತೇಷಾಂ ಬಲವೀರ್ಯಮೀರಯತ್ ।
ತದ್ದೀಪಯನ್ ದೇವಗಣಾಂಶ್ಚ ವಿಷ್ಣುರ್ದೇವೇನ ನಾಗೇಂದ್ರಮಬೋಧರೂಪಃ ॥ 11 ॥
ಉಪರ್ಯಗೇಂದ್ರಂ ಗಿರಿರಾಡಿವಾನ್ಯ ಆಕ್ರಮ್ಯ ಹಸ್ತೇನ ಸಹಸ್ರಬಾಹುಃ ।
ತಸ್ಥೌ ದಿವಿ ಬ್ರಹ್ಮಭವೇಂದ್ರಮುಖ್ಯೈರಭಿಷ್ಟುವದ್ಭಿಃ ಸುಮನೋಭಿವೃಷ್ಟಃ ॥ 12 ॥
ಉಪರ್ಯಧಶ್ಚಾತ್ಮನಿ ನೇತ್ರಗೋತ್ರಯೋಃ ಪರೇಣ ತೇ ಪ್ರಾವಿಶತಾ ಸಮೇಧಿತಾಃ ।
ಮಮಂಥುರಬ್ಧಿಂ ತರಸಾ ಮದೋತ್ಕಟಾ ಮಹಾದ್ರಿಣಾ ಕ್ಷೋಭಿತನಕ್ರಚಕ್ರಮ್ ॥ 13 ॥
ಅಹೀಂದ್ರಸಾಹಸ್ರಕಠೋರದೃಙ್ಮುಖಶ್ವಾಸಾಗ್ನಿಧೂಮಾಹತವರ್ಚಸೋಽಸುರಾಃ ।
ಪೌಲೋಮಕಾಲೇಯಬಲೀಲ್ವಲಾದಯೋ ದವಾಗ್ನಿದಗ್ಧಾಃ ಶಲಭಾ ಇವಾಪತನ್ ॥ 14 ॥
ದೇವಾಂಶ್ಚ ತಚ್ಛ್ವಾಸಶಿಖಾಹತಪ್ರಭಾನ್ ಧೂಮ್ರಾಂಬರಸ್ರಗ್ವರಕಂಚುಕಾನನಾನ್ ।
ಸಮಭ್ಯವರ್ಷನ್ ಭಗವದ್ವಶಾ ಘನಾ ವವುಃ ಸಮುದ್ರೋರ್ಮ್ಯುಪಗೂಢವಾಯವಃ ॥ 15 ॥

ಮಥ್ಯಮಾನಾತ್ತದಾ ಸಿಂಧೋರ್ದೇವಾಸುರವರೂಥಪೈಃ । ಯದಾ ಸುಧಾ ನ ಜಾಯೇತ ನಿರ್ಮಮಂಥಾಜಿತಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥

ಮೇಘಶ್ಯಾಮಃ ಕನಕಪರಿಧಿಃ ಕರ್ಣವಿದ್ಯೋತವಿದ್ಯು-
ನ್ಮೂರ್ಧ್ನಿ ಭ್ರಾಜದ್ವಿಲುಲಿತಕಚಃ ಸ್ರಗ್ಧರೋ ರಕ್ತನೇತ್ರಃ ।
ಜೈತ್ರೈರ್ದೋರ್ಭಿರ್ಜಗದಭಯದೈರ್ದಂದಶೂಕಂ ಗೃಹೀತ್ವಾ
ಮಥ್ನನ್ ಮಥ್ನಾ ಪ್ರತಿಗಿರಿರಿವಾಶೋಭತಾಥೋ ಧೃತಾದ್ರಿಃ ॥ 17 ॥

ನಿರ್ಮಥ್ಯಮಾನಾದುದಧೇರಭೂದ್ವಿಷಂ ಮಹೋಲ್ಬಣಂ ಹಾಲಹಲಾಹ್ವಮಗ್ರತಃ ।
ಸಂಭ್ರಾಂತಮೀನೋನ್ಮಕರಾಹಿಕಚ್ಛಪಾತ್ತಿಮಿದ್ವಿಪಗ್ರಾಹತಿಮಿಂಗಿಲಾಕುಲಾತ್ ॥ 18 ॥

ತದುಗ್ರವೇಗಂ ದಿಶಿ ದಿಶ್ಯುಪರ್ಯಧೋ ವಿಸರ್ಪದುತ್ಸರ್ಪದಸಹ್ಯವೀರ್ಯಮ್ ।
ಭೀತಾಃ ಪ್ರಜಾ ದುದ್ರುವುರಂಗ ಸೇಶ್ವರಾ ಅರಕ್ಷ್ಯಮಾಣಾಃ ಶರಣಂ ಸದಾಶಿವಮ್ ॥ 19 ॥
ವಿಲೋಕ್ಯ ತಂ ದೇವವರಂ ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾ ಭವಾಯ ದೇವ್ಯಾಭಿಯುತಂ ಮುನೀನಾಮ್ ।
ಆಸೀನಮದ್ರಾವಪವರ್ಗಹೇತೋಸ್ತಪೋ ಜುಷಾಣಃ ಸ್ತುತಿಭಿಃ ಪ್ರಣೇಮುಃ ॥ 20 ॥

ಪ್ರಜಾ ಊಚುಃ

ದೇವದೇವ ಮಹಾದೇವ ಭೂತಾತ್ಮನ್ ಭೂತಭಾವನ । ತ್ರಾಹಿ ನಃ ಶರಣಾಪನ್ನಾನ್ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯದಹನಾದ್ವಿಷಾತ್ ॥ 21 ॥
ತ್ವಮೇಕಃ ಸರ್ವಜಗತ ಈಶ್ವರೋ ಬಂಧಮೋಕ್ಷಯೋಃ । ತಂ ತ್ವಾಮರ್ಚಂತಿ ಕುಶಲಾಃಪ್ರಪನ್ನಾರ್ತಿಹರಂ ಗುರುಮ್ ॥ 22 ॥
ಗುಣಮಯ್ಯಾ ಸ್ವಶಕ್ತ್ಯಾಸ್ಯ ಸರ್ಗಸ್ಥಿತ್ಯಪ್ಯಯಾನ್ ವಿಭೋ । ಧತ್ಸೇ ಯದಾ ಸ್ವದೃಕ್ ಭೂಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮವಿಷ್ಣುಶಿವಾಭಿಧಾಮ್ ॥
ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಪರಮಂ ಗುಹ್ಯಂ ಸದಸದ್ಭಾವಭಾವನಮ್ । ನಾನಾಶಕ್ತಿಭಿರಾಭಾಸಸ್ತ್ವಮಾತ್ಮಾ ಜಗದೀಶ್ವರಃ ॥ 24 ॥

ತ್ವಂ ಶಬ್ದಯೋನಿರ್ಜಗದಾದಿರಾತ್ಮಾ ಪ್ರಾಣೇಂದ್ರಿಯದ್ರವ್ಯಗುಣಸ್ವಭಾವಃ ।
ಕಾಲಃ ಕ್ರತುಃ ಸತ್ಯಮೃತಂ ಚ ಧರ್ಮಸ್ತ್ವಯ್ಯಕ್ಷರಂ ಯತ್ ತ್ರಿವೃದಾಮನಂತಿ ॥ 25 ॥
ಅಗ್ನಿರ್ಮುಖಂ ತೇಽಖಿಲದೇವತಾತ್ಮಾ ಕ್ಷಿತಿಂ ವಿದುರ್ಲೋಕಭವಾಂಘ್ರಿಪಂಕಜಮ್ ।
ಕಾಲೋ ಗತಿಸ್ತೇಽಖಿಲದೇವತಾತ್ಮನೋ ದಿಶಶ್ಚ ಕರ್ಣೌ ರಸನಂ ಜಲೇಶಃ ॥ 26 ॥
ನಾಭಿರ್ನಭಸ್ತೇ ಶ್ವಸನಂ ನಭಸ್ವಾನ್ ಸೂರ್ಯಶ್ಚ ಚಕ್ಷೂಂಷಿ ಜಲಂ ಸ್ಮ ರೇತಃ ।
ಪರಾವರಾತ್ಮಾ ದ್ರುಹಿಣಸ್ತ್ವಾತ್ಮಾ ಸೋಮೋ ಮನೋ ದ್ಯೌರ್ಭಗವನ್ ಶಿರಸ್ತೇ ॥ 27 ॥
ಕುಕ್ಷಿಃ ಸಮುದ್ರಾ ಗಿರಯೋಽಸ್ಥಿಸಂಘಾ ರೋಮಾಣಿ ಸರ್ವೌಷಧಿವೀರುಧಸ್ತೇ ।
ಛಂದಾಂಸಿ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತವ ಸಪ್ತಧಾತವಸ್ತ್ರಯೀಮಯಾತ್ಮನ್ ಹೃದಯಂ ಸಧರ್ಮಃ ॥ 28 ॥
ಮುಖಾನಿ ಪಂಚೋಪನಿಷತ್ತವೇಶ ಯೈಸ್ತ್ರಿಂಶದಷ್ಟೋತ್ತರಮಂತ್ರವರ್ಗಃ ।
ಯತ್ತಚ್ಛಿವಾಖ್ಯಂ ಪರಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವಂ ದೇವ ಸ್ವಯಂ ಜ್ಯೋತಿರವಸ್ಥಿತಿಸ್ತೇ ॥ 29 ॥
ಛಾಯಾತ್ವಧರ್ಮೋ ಮೃಡ ಯೈರ್ವಿಸರ್ಗೋ ನೇತ್ರತ್ರಯಂ ಸತ್ತ್ವರಜಸ್ತಮಾಂಸಿ ।
ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನುಃ ಶಾಸ್ತ್ರಕೃತಸ್ತವೇಕ್ಷಾ ಛಂದೋಮಯೋ ದೇವಋಷಿಃ ಪುರಾಣಃ ॥ 30 ॥
ನ ತೇ ಗಿರಿತ್ರಾಖಿಲಲೋಕಪಾಲವಿರಿಂಚವೈಕುಂಠಸುರೇಂದ್ರಗಮ್ಯಮ್ ।
ಜ್ಯೋತಿಃ ಪರಂ ಯತ್ರ ರಜಸ್ತಮಶ್ಚ ಸತ್ತ್ವಂ ನ ಯದ್ ಬ್ರಹ್ಮ ನಿರಸ್ತಭೇದಮ್ ॥ 31 ॥
ಕಾಮಾಧ್ವರತ್ರಿಪುರಕಾಲಹರಾದ್ಯನೇಕಭೂತದ್ರುಹಃ ಕ್ಷಪಯತಃ ಸ್ತುತಯೇ ನ ತತ್ತೇ ।
ಯತ್ತ್ವಂತಕಾಲ ಇದಮಾತ್ಮಕೃತಂ ಸ್ವನೇತ್ರವಹ್ನಿಸ್ಫುಲಿಂಗಶಿಖಯಾ ಭಸಿತಂ ತವೇಶ ॥ 32 ॥
ಯೇ ತ್ವಾತ್ಮರಾಮಗುರುಭಿರ್ಹೃದಿ ಚಿಂತಿತಾಂಘ್ರಿದ್ವಂದ್ವಂ ಚರಂತಮುಮಯಾ ತಪಸೇಽಭಿತಪ್ತಮ್ ।
ಕತ್ಥಂತ ಉಗ್ರಪರುಷಂ ನಿರತಂ ಶ್ಮಶಾನೇ ತೇ ಭೂತಭೂತಿಮವಿದಸ್ತವ ಹೀನಲಜ್ಜಾಃ ॥ 33 ॥
ತತ್ತಸ್ಯ ತೇ ಸದಸತೋಃ ಪರತಃ ಪರಸ್ಯ ನಾಂತಃ ಸ್ವರೂಪಗಮನೇ ಪ್ರಭವಂತಿ ಭೂಮ್ನಃ ।
ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಕಿಮುತ ಸಂಸ್ತವನೇ ವಯಂ ತು ತತ್ಸರ್ಗಸರ್ಗವಿಷಯಾ ಅಪಿ ಭಕ್ತಿಮಾತ್ರಮ್ ॥ 34 ॥

ಏತತ್ಪರಂ ಪ್ರಪಶ್ಯಾಮೋ ನ ಪರಂ ತೇ ಮಹೇಶ್ವರ । ಮೃಡನಾಯ ಹಿ ಲೋಕಸ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಸ್ತೇಽವ್ಯಕ್ತಕರ್ಮಣಃ ॥ 35 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ವ್ಯಸನಂ ತಾಸಾಂ ಕೃಪಯಾ ಭೃಶಪೀಡಿತಃ । ಸರ್ವಭೂತಸುಹೃದ್ದೇವ ಇದಮಾಹ ಸತೀಂ ಪ್ರಿಯಾಮ್ ॥ 36 ॥
ಅಹೋ ಬತ ಭವಾನ್ಯೇತತ್ಪ್ರಜಾನಾಂ ಪಶ್ಯ ವೈಶಸಮ್ । ಕ್ಷೀರೋದಮಥನೋದ್ಭೂತಾತ್ಕಾಲಕೂಟಾದುಪಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 37 ॥

ಆಸಾಂ ಪ್ರಾಣಪರೀಪ್ಸೂನಾಂ ವಿಧೇಯಮಭಯಂ ಹಿ ಮೇ । ಏತಾವಾನ್ ಹಿ ಪ್ರಭೋರರ್ಥೋ ಯದ್ದೀನಪರಿಪಾಲನಮ್ ॥
ಪ್ರಾಣೈಃ ಸ್ವೈಃ ಪ್ರಾಣಿನಃ ಪಾಂತಿ ಸಾಧವಃ ಕ್ಷಣಭಂಗುರೈಃ । ಬದ್ಧವೈರೇಷು ಭೂತೇಷು ಮೋಹಿತೇಷ್ವಾತ್ಮಮಾಯಯಾ ॥
ಪುಂಸಃ ಕೃಪಯತೋ ಭದ್ರೇ ಸರ್ವಾತ್ಮಾ ಪ್ರೀಯತೇ ಹರಿಃ । ಪ್ರೀತೇ ಹರೌ ಭಗವತಿ ಪ್ರೀಯೇಽಹಂ ಸಚರಾಚರಃ ॥ 40 ॥
ತಸ್ಮಾದಿದಂ ಗರಂ ಭುಂಜೇ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಸ್ವಸ್ತಿರಸ್ತು ಮೇ ।

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಮಾಮಂತ್ರ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಭವಾನೀಂ ವಿಶ್ವಭಾವನಃ ॥ 41 ॥
ತದ್ವಿಷಂ ಜಗ್ಧುಮಾರೇಭೇ ಪ್ರಭಾವಜ್ಞಾನ್ವಮೋದತ । ತತಃ ಕರತಲೀಕೃತ್ಯ ವ್ಯಾಪಿ ಹಾಲಾಹಲಂ ವಿಷಮ್ ॥ 42 ॥
ಅಭಕ್ಷಯನ್ಮಹಾದೇವಃ ಕೃಪಯಾ ಭೂತಭಾವನಃ । ತಸ್ಯಾಪಿ ದರ್ಶಯಾಮಾಸ ಸ್ವವೀರ್ಯಂ ಗಲಕಲ್ಮಷಃ ॥ 43 ॥
ಯಚ್ಚಕಾರ ಗಲೇ ನೀಲಂ ತಚ್ಚ ಸಾಧೋರ್ವಿಭೂಷಣಮ್ ॥ 44 ॥
ತಪ್ಯಂತೇ ಲೋಕತಾಪೇನ ಸಾಧವಃ ಪ್ರಾಯಶೋ ಜನಾಃ । ಪರಮಾರಾಧನಂ ತದ್ಧಿ ಪುರುಷಸ್ಯಾಖಿಲಾತ್ಮನಃ ॥ 45 ॥
ನಿಶಮ್ಯ ಕರ್ಮ ತಚ್ಛಂಭೋರ್ದೇವದೇವಸ್ಯ ಮೀಢುಷಃ । ಪ್ರಜಾ ದಾಕ್ಷಾಯಣೀ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವೈಕುಂಠಶ್ಚ ಶಶಂಸಿರೇ ॥ 46 ॥
ಪ್ರಸ್ಕನ್ನಂ ಪಿಬತಃ ಪಾಣೇರ್ಯತ್ಕಿಂಚಿಜ್ಜಗೃಹುಃ ಸ್ಮ ತತ್ । ವೃಶ್ಚಿಕಾ ಹಿ ವಿಷೌಷಧ್ಯೋ ದಂದಶೂಕಾಶ್ಚ ಯೇಽಪರೇ ॥ 47 ॥
ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಪೀತೇ ಗರೇ ವೃಷಾಂಕೇಣ ಪ್ರೀತಾಸ್ತೇಽಮರದಾನವಾಃ । ಮಮಂಥುಸ್ತರಸಾ ಸಿಂಧುಂ ಹವಿರ್ಧಾನೀ ತತೋಽಭವತ್ ॥
ತಾಮಗ್ನಿಹೋತ್ರೀಮೃಷಯೋ ಜಗೃಹುರ್ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಃ । ಯಜ್ಞಸ್ಯ ದೇವಯಾನಸ್ಯ ಮೇಧ್ಯಾಯ ಹವಿಷೇ ನೃಪ ॥ 2 ॥
ತತ ಉಚ್ಚೈಃಶ್ರವಾ ನಾಮ ಹಯೋಽಭೂಚ್ಚಂದ್ರಪಾಂಡುರಃ । ತಸ್ಮಿನ್ ಬಲಿಃ ಸ್ಪೃಹಾಂ ಚಕ್ರೇ ನೇಂದ್ರ ಈಶ್ವರಶಿಕ್ಷಯಾ ॥
ತತ ಐರಾವತೋ ನಾಮ ವಾರಣೇಂದ್ರೋ ವಿನಿರ್ಗತಃ । ದಂತೈಶ್ಚತುರ್ಭಿಃ ಶ್ವೇತಾದ್ರೇರ್ಹರನ್ ಭಗವತೋ ಮಹಿಮ್ ॥ 4 ॥
ತತೋಽಭವತ್ಪಾರಿಜಾತಃ ಸುರಲೋಕವಿಭೂಷಣಃ । ಪೂರಯತ್ಯರ್ಥಿನೋ ಯೋಽರ್ಥೈಃ ಶಶ್ವದ್ಭುವಿ ಯಥಾ ಭವಾನ್ ॥
ತತಶ್ಚಾಪ್ಸರಸೋ ಜಾತಾ ನಿಷ್ಕಕಂಠ್ಯಃ ಸುವಾಸಸಃ । ರಮಣ್ಯಃ ಸ್ವರ್ಗಿಣಾಂ ವಲ್ಗು ಗತಿಲೀಲಾವಲೋಕನೈಃ ॥ 6 ॥
ತತಶ್ಚಾವಿರಭೂತ್ಸಾಕ್ಷಾಚ್ಛ್ರೀ ರಮಾ ಭಗವತ್ಪರಾ । ರಂಜಯಂತೀ ದಿಶಃ ಕಾಂತ್ಯಾ ವಿದ್ಯುತ್ಸೌದಾಮನೀ ಯಥಾ ॥ 7 ॥
ತಸ್ಯಾಂ ಚಕ್ರುಃ ಸ್ಪೃಹಾಂ ಸರ್ವೇ ಸಸುರಾಸುರಮಾನವಾಃ । ರೂಪೌದಾರ್ಯವಯೋವರ್ಣಮಹಿಮಾಕ್ಷಿಪ್ತಚೇತಸಃ ॥ 8 ॥
ತಸ್ಯಾಶ್ಚಾಸನಮಾನಿನ್ಯೇ ಮಹೇಂದ್ರೋ ಮಹದದ್ಭುತಮ್ । ಮೂರ್ತಿಮತ್ಯಃ ಸರಿಚ್ಛ್ರೇಷ್ಠಾ ಹೇಮಕುಂಭೈರ್ಜಲಂ ಶುಚಿ ॥
ಅಭಿಷೇಚನಿಕಾ ಭೂಮಿರಾಹರತ್ಸಕಲೌಷಧೀಃ । ಗಾವಃ ಪಂಚ ಪವಿತ್ರಾಣಿ ವಸಂತೋ ಮಧುಮಾಧವಮ್ ॥ 10 ॥
ಋಷಯಃ ಕಲ್ಪಯಾಂಚಕ್ರುರಭಿಷೇಕಂ ಯಥಾವಿಧಿ । ಜಗುರ್ಭದ್ರಾಣಿ ಗಂಧರ್ವಾ ನಾರ್ಯಶ್ಚ ನನೃತುರ್ಜಗುಃ ॥ 11 ॥
ಮೇಘಾ ಮೃದಂಗಪಣವಮುರುಜಾನಕಗೋಮುಖಾನ್ । ವ್ಯನಾದಯನ್ ಶಂಖವೇಣುವೀಣಾಸ್ತುಮುಲನಿಃಸ್ವನಾನ್ ॥
ತತೋಽಭಿಷಿಷಿಚುರ್ದೇವೀಂ ಶ್ರಿಯಂ ಪದ್ಮಕರಾಂ ಸತೀಮ್ । ದಿಗಿಭಾಃ ಪೂರ್ಣಕಲಶೈಃ ಸೂಕ್ತವಾಕ್ಯೈರ್ದ್ವಿಜೇರಿತೈಃ ॥ 13 ॥

ಸಮುದ್ರಃ ಪೀತಕೌಶೇಯವಾಸಸೀ ಸಮುಪಾಹರತ್ । ವರುಣಃ ಸ್ರಜಂ ವೈಜಯಂತೀಂ ಮಧುನಾ ಮತ್ತಷಟ್ಪದಾಮ್ ॥
ಭೂಷಣಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಾಣಿ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಃ । ಹಾರಂ ಸರಸ್ವತೀ ಪದ್ಮಮಜೋ ನಾಗಶ್ಚ ಕುಂಡಲೇ ॥ 15 ॥

ತತಃ ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನೋತ್ಪಲಸ್ರಜಂ ನದದ್ವಿರೇಫಾಂ ಪರಿಗೃಹ್ಯ ಪಾಣಿನಾ ।
ಚಚಾಲ ವಕ್ತ್ರಂ ಸುಕಪೋಲಕುಂಡಲಂ ಸವ್ರೀಡಹಾಸಂ ದಧತೀ ಸುಶೋಭನಮ್ ॥ 16 ॥

ಸ್ತನದ್ವಯಂ ಚಾತಿಕೃಶೋದರೀ ಸಮಂ ನಿರಂತರಂ ಚಂದನಕುಂಕುಮೋಕ್ಷಿತಮ್ ।
ತತಸ್ತತೋ ನೂಪುರವಲ್ಗುಸಿಂಜಿತೌ ವಿಸರ್ಪತೀ ಹೈಮಲತೇವ ಸಾ ಬಭೌ ॥ 17 ॥

ವಿಲೋಕಯಂತೀ ನಿರವದ್ಯಮಾತ್ಮನಃ ಪದಂ ಧ್ರುವಂ ಚಾವ್ಯಭಿಚಾರಿಸದ್ಗುಣಮ್ ।
ಗಂಧರ್ವಯಕ್ಷಾಸುರಸಿದ್ಧಚಾರಣತ್ರೈವಿಷ್ಟಪೇಶಾದಿಷು ನಾನ್ವವಿಂದತ ॥ 18 ॥

ನೂನಂ ತಪೋ ಯಸ್ಯ ನ ಮನ್ಯುನಿರ್ಜಯೋ ಜ್ಞಾನಂ ಕ್ವಚಿತ್ತಚ್ಚ ನ ಸಂಗವರ್ಜಿತಮ್ ।
ಕಶ್ಚಿನ್ಮಹಾಂಸ್ತಸ್ಯ ನ ಕಾಮನಿರ್ಜಯಃ ಸ ಈಶ್ವರಃ ಕಿಂ ಪರತೋ ವ್ಯಪಾಶ್ರಯಃ ॥ 19 ॥

ಧರ್ಮಃ ಕ್ವಚಿತ್ತತ್ರ ನ ಭೂತಸೌಹೃದಂ ತ್ಯಾಗಃ ಕ್ವಚಿತ್ತಚ್ಚ ನ ಮುಕ್ತಿಕಾರಣಮ್ ।
ವೀರ್ಯಂ ನ ಪುಂಸೋಽಸ್ತ್ಯಜ ವೇಗನಿಷ್ಕೃತಂ ನಹಿ ದ್ವಿತೀಯೋ ಗುಣಸಂಗವರ್ಜಿತಃ ॥ 20 ॥

ಕ್ವಚಿಚ್ಚಿರಾಯುರ್ನಹಿ ಶೀಲಮಂಗಲಂ ಕ್ವಚಿತ್ತದಪ್ಯಸ್ತಿ ನ ವೇದ್ಯಮಾಯುಷಃ ।
ಯತ್ರೋಭಯಂ ಕುತ್ರ ಚ ಸೋಽಪ್ಯಮಂಗಲಃ ಸುಮಂಗಲಃ ಕಶ್ಚನ ಕಾಂಕ್ಷತೇ ಹಿ ಮಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ವಿಮೃಶ್ಯಾವ್ಯಭಿಚಾರಿಸದ್ಗುಣಂ ಪದಂ ನಿಜೈಕಾಶ್ರಯಿ ಸದ್ಗುಣಾಶ್ರಯಮ್ ।
ವವ್ರೇ ವರಂ ಸರ್ವಗುಣೈರಪೇಕ್ಷಿತಂ ರಮಾ ಮುಕುಂದಂ ನಿರಪೇಕ್ಷಮೀಪ್ಸಿತಮ್ ॥ 22 ॥

ತಸ್ಯಾಂಸದೇಶ ಉಶತೀಂ ನವಕಂಜಮಾಲಾಂ ಮಾದ್ಯನ್ಮಧುವ್ರತವರೂಥಗಿರೋಪಘುಷ್ಟಾಮ್ ।
ತಸ್ಥೌ ನಿಧಾಯ ನಿಕಟೇ ತದುರಃ ಸ್ವಧಾಮ ಸವ್ರೀಡಹಾಸವಿಕಸನ್ನಯನೇನ ಭೀತಾ ॥ 23 ॥

ಸ್ವಸ್ಯಾಃ ಸ್ಥಿಯಸ್ತ್ರಿಜಗತೋ ಜನಕೋ ಜನನ್ಯಾ ವಕ್ಷೋನಿವಾಸಮಕರೋತ್ಪರಮಂ ವಿಭೂತೇಃ ।
ಶ್ರೀಃ ಸ್ವಪ್ರಜಾಃ ಸಕರುಣೇನ ನಿರೀಕ್ಷಣೇನ ಯತ್ರ ಸ್ಥಿತೈಧಯತ ಸಾಧಿಪತೀಂಸ್ತ್ರಿಲೋಕಾನ್ ॥ 24 ॥

ಶಂಖತೂರ್ಯಮೃದಂಗಾನಾಂ ವಾದಿತ್ರಾಣಾಂ ಪೃಥಕ್ಸ್ವನಃ । ದೇವಾನುಗಾನಾಂ ಸಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ನೃತ್ಯತಾಂ ಗಾಯತಾಮಭೂತ್ ॥
ಬ್ರಹ್ಮರುದ್ರಾಂಗಿರೋಮುಖ್ಯಾಃ ಸರ್ವೇ ವಿಶ್ವಸೃಜೋ ವಿಭುಮ್ । ಈಡಿರೇ ವಿತಥೈರ್ಮಂತ್ರೈಸ್ತಲ್ಲಿಂಗೈಃ ಪುಷ್ಪವರ್ಷಿಣಃ ॥
ಶ್ರಿಯಾ ವಿಲೋಕಿತಾ ದೇವಾಃ ಸಪ್ರಜಾಪತಯಃ ಪ್ರಜಾಃ । ಶೀಲಾದಿಗುಣಸಂಪನ್ನಾ ಲೇಭಿರೇ ನಿರ್ವೃತಿಂ ಪರಾಮ್ ॥ 27 ॥
ನಿಃಸತ್ತ್ವಾ ಲೋಲುಪಾ ರಾಜನ್ ನಿರುದ್ಯೋಗಾಗತತ್ರಪಾಃ । ಯದಾ ಚೋಪೇಕ್ಷಿತಾ ಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಬಭೂವುರ್ದೈತ್ಯದಾನವಾಃ ॥
ಅಥಾಸೀದ್ವಾರುಣೀ ದೇವೀ ಕನ್ಯಾ ಕಮಲಲೋಚನಾ । ಅಸುರಾ ಜಗೃಹುಸ್ತಾಂ ವೈ ಹರೇರನುಮತೇನ ತೇ ॥ 29 ॥
ಅಥೋದಧೇರ್ಮಥ್ಯಮಾನಾತ್ಕಾಶ್ಯಪೈರಮೃತಾರ್ಥಿಭಿಃ । ಉದತಿಷ್ಠನ್ ಮಹಾರಾಜ ಪುರುಷಃ ಪರಮಾದ್ಭುತಃ ॥ 30 ॥
ದೀರ್ಘಪೀವರದೋರ್ದಂಡಃ ಕಂಬುಗ್ರೀವೋಽರುಣೇಕ್ಷಣಃ । ಶ್ಯಾಮಲಸ್ತರುಣಃ ಸ್ರಗ್ವೀ ಸರ್ವಾಭರಣಭೂಷಿತಃ ॥ 31 ॥
ಪೀತವಾಸಾ ಮಹೋರಸ್ಕಃ ಸುಮೃಷ್ಟಮಣಿಕುಂಡಲಃ । ನೀಲಕುಂಚಿತಕೇಶಾಂತಃ ಸುಭಗಃ ಸಿಂಹವಿಕ್ರಮಃ ॥ 32 ॥
ಅಮೃತಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಕಲಶಂ ಬಿಭ್ರದ್ವಲಯಭೂಷಿತಃ । ಸ ವೈ ಭಗವತಃ ಸಾಕ್ಷಾದ್ವಿಷ್ಣೋರಂಶಾಂಶಸಂಭವಃ ॥ 33 ॥
ಧನ್ವಂತರಿರಿತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಆಯುರ್ವೇದದೃಗಿಜ್ಯಭಾಕ್ । ತಮಾಲೋಕ್ಯಾಸುರಾಃ ಸರ್ವೇ ಕಲಶಂ ಚಾಮೃತಾಹೃತಮ್ ॥ 34 ॥
ಲಿಪ್ಸಂತಃ ಸರ್ವವಸ್ತೂನಿ ಕಲಶಂ ತರಸಾಹರನ್ । ನೀಯಮಾನೇಽಸುರೈಸ್ತಸ್ಮಿನ್ ಕಲಶೇಽಮೃತಭಾಜನೇ ॥ 35 ॥

ವಿಷಣ್ಣಮನಸೋ ದೇವಾ ಹರಿಂ ಶರಣಮಾಯಯುಃ ।

ಇತಿ ತದ್ದೈನ್ಯಮಾಲೋಕ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಭೃತ್ಯಕಾಮಕೃತ್ ॥

ಮಾ ಖಿದ್ಯತ ಮಿಥೋಽರ್ಥಂ ವಃ ಸಾಧಯಿಷ್ಯೇಽಥಸ್ವಮಾಯಯಾ ॥ **36** ॥

ಮಿಥಃ ಕಲಿರಭೂತ್ತೇಷಾಂ ತದರ್ಥೇ ತರ್ಷಚೇತಸಾಮ್ । ಅಹಂ ಪೂರ್ವಮಹಂ ಪೂರ್ವಂ ನ ತ್ವಂ ನ ತ್ವಮಿತಿ ಪ್ರಭೋ ॥

ದೇವಾಃ ಸ್ವಭಾಗಮರ್ಹಂತಿ ಯೇ ತುಲ್ಯಾಯಾಸಹೇತವಃ । ಸತ್ರಯಾಗ ಇವೈತಸ್ಮಿನ್ನೇಷ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ ॥ **38** ॥

ಇತಿ ಸ್ವಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಷೇಧನ್ ವೈ ದೈತೇಯಾ ಜಾತಮತ್ಸರಾಃ । ದುರ್ಬಲಾಃ ಪ್ರಬಲಾನ್ ರಾಜನ್ ಗೃಹೀತಕಲಶಾನ್ಮುಹುಃ ॥

ಏತಸ್ಮಿನ್ನಂತರೇ ವಿಷ್ಣುಃ ಸರ್ವೋಪಾಯವಿದೀಶ್ವರಃ । ಯೋಷಿದ್ರೂಪಮನಿರ್ದೇಶ್ಯಂ ದಧಾರ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ ॥ **40** ॥

ಪ್ರೇಕ್ಷಣೀಯೋತ್ಪಲಶ್ಯಾಮಂ ಸರ್ವಾವಯವಸುಂದರಮ್ । ಸಮಾನಕರ್ಣಾಭರಣಂ ಸುಕಪೋಲೋನ್ನಸಾನನಮ್ ॥ **41** ॥

ನವಯೌವನನಿಷ್ಪಂದಸ್ತನಭಾರಕೃಶೋದರಮ್ । ಮುಖಾಮೋದಾನುರಕ್ತಾಲಿಝಂಕಾರೋದ್ವಿಗ್ನಲೋಚನಮ್ ॥ **42** ॥

ಬಿಭ್ರತ್ಸ್ವಕೇಶಭಾರೇಣ ಮಾಲಾಮುತ್ಫುಲ್ಲಮಲ್ಲಿಕಾಮ್ । ಸುಗ್ರೀವಕಂಠಾಭರಣಂ ಸುಭುಜಾಂಗದಭೂಷಣಮ್ ॥ **43** ॥

ವಿರಜಾಂಬರಸಂವೀತಂ ಚಿತ್ರಂ ವಧ್ವೀ ಯಶೋಭಯಾ । ಕಾಂಚ್ಯಾ ಪ್ರವಿಲಸದ್ವಲ್ಗುಸ್ಫುಟಚ್ಚರಣನೂಪುರಮ್ ॥ **44** ॥

ಸವ್ರೀಡಸ್ಮಿತವಿಕ್ಷಿಪ್ತಭ್ರೂವಿಲಾಸಾವಲೋಕನೈಃ । ದೈತ್ಯಯೂಥಪಚೇತಃಸು ಕಾಮಮುದ್ದೀಪಯನ್ ಮುಹುಃ ॥ **45** ॥

ತೇಽನ್ಯೋನ್ಯತಃ ಸುಧಾಪಾತ್ರಂ ಹರಂತಸ್ತ್ಯಕ್ತಸೌಹೃದಾಃ । ಕ್ಷಿಪಂತೋ ದಸ್ಯುಧರ್ಮೇಣ ಆಯಾಂತೀಂ ದದೃಶುಃ ಸ್ತ್ರಿಯಮ್ ॥

ಅಹೋ ರೂಪಮಹೋ ಧಾಮ ಅಹೋ ಅಸ್ಯಾ ನವಂ ವಯಃ । ಇತಿ ತೇ ತಾಮಭಿದ್ರುತ್ಯ ಪಪ್ರಚ್ಛುರ್ಜಾತಹೃಚ್ಛಯಾಃ ॥

ಕಾ ತ್ವಂ ಕಂಜಪಲಾಶಾಕ್ಷಿ ಕುತೋ ವಾ ಕಿಂ ಚಿಕೀರ್ಷಸಿ । ಕಸ್ಯಾಸಿ ವದ ವಾಮೋರು ಮಥ್ನತೀವ ಮನಾಂಸಿ ನಃ ॥ **48** ॥

ನ ವಯಂ ತ್ವಾಮರೈರ್ದೈತ್ಯೈಃ ಸಿದ್ಧಗಂಧರ್ವಚಾರಣೈಃ । ಸ್ಪೃಷ್ಟಪೂರ್ವಾಂ ತು ಜಾನೀಮೋ ಲೋಕೇಶೈಶ್ಚ ಕುತೋ ನೃಭಿಃ ॥

ನೂನಂ ತ್ವಂ ವಿಧಿನಾ ಸುಭ್ರು ಪ್ರೇಷಿತಾಸಿ ಶರೀರಿಣಾಮ್ । ಸರ್ವೇಂದ್ರಿಯಮನಃಪ್ರೀತಿಂ ವಿಧಾತುಂ ಸಘೃಣೇನ ಕಿಮ್ ॥

ಸಾ ತ್ವಂ ನಃ ಸ್ಪರ್ಧಮಾನಾನಾಮೇಕವಸ್ತುನಿ ಭಾಮಿನಿ । ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಬದ್ಧವೈರಾಣಾಂ ಶಂ ವಿಧತ್ಸ್ವ ಸುಮಧ್ಯಮೇ ॥ **51** ॥

ವಯಂ ಕಶ್ಯಪದಾಯಾದಾ ಭ್ರಾತರಃ ಕೃತಪೌರುಷಾಃ । ವಿಭಜಸ್ವ ಯಥಾನ್ಯಾಯಂ ನೈವ ಭೇದೋ ಯಥಾ ಭವೇತ್ ॥ **52** ॥

ಇತ್ಯುಪಾಮಂತ್ರಿತೋ ದೈತ್ಯೈರ್ಮಾಯಾ ಯೋಷಿದ್ವಪುರ್ಹರಿಃ । ಪ್ರಹಸ್ಯ ರುಚಿರಾಪಾಂಗೈರ್ನಿರೀಕ್ಷನ್ನಿದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ **53** ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಕಥಂ ಕಶ್ಯಪದಾಯಾದಾಃ ಪುಂಶ್ಚಲ್ಯಾಂ ಮಯಿ ಸಂಗತಾಃ । ವಿಶ್ವಾಸಂ ಪಂಡಿತಾ ಜಾತು ಕಾಮಿನೀಷು ನ ಯಾಂತಿ ಹಿ ॥ **54** ॥

ಸಾಲಾವೃಕಾಣಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ಚ ಸ್ವೈರಿಣೀನಾಂ ಸುರದ್ವಿಷಃ । ಸಖ್ಯಾನ್ಯಾಹುರನಿತ್ಯಾನಿ ನೂತ್ನಂ ನೂತ್ನಂ ವಿಚಿನ್ವತಾಮ್ ॥ **55** ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ತೇ ಕ್ಷ್ವೇಲಿತೈಸ್ತಸ್ಯಾ ಆಶ್ವಸ್ತಮನಸೋಽಸುರಾಃ । ಜಹಸುರ್ಭಾವಗಂಭೀರಂ ದದುಶ್ಚಾಮೃತಭಾಜನಮ್ ॥ **56** ॥

ತತೋ ಗೃಹೀತ್ವಾಮೃತಭಾಜನಂ ಹರಿರ್ಬಭಾಷ ಈಷತ್ಸ್ಮಿತಶೋಭಯಾ ಗಿರಾ ।

ಯದ್ಯಭ್ಯುಪೇತಂ ಕ್ವಚ ಸಾಧ್ವಸಾಧು ವಾ ಕೃತಂ ಮಯಾ ವೋ ವಿಭಜೇ ಸುಧಾಮಿಮಾಮ್ ॥ **57** ॥

ಇತ್ಯಭಿವ್ಯಾಹೃತಂ ತಸ್ಯಾ ಆಕರ್ಣ್ಯಾಸುರಪುಂಗವಾಃ । ಅಪ್ರಮಾಣವಿದಸ್ತಸ್ಯಾಸ್ತತ್ತಥೇತ್ಯನ್ವಮಂಸತ ॥ **58** ॥

ಅಥೋಪೋಷ್ಯ ಕೃತಸ್ನಾನಾ ಹುತ್ವಾ ಚ ಹವಿಷಾನಲಮ್ । ದತ್ವಾ ಗೋವಿಪ್ರಭೂತೇಭ್ಯಃ ಕೃತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನಾ ದ್ವಿಜೈಃ ॥ 59 ॥
ಯಥೋಪಜೋಷಂ ವಾಸಾಂಸಿ ಪರಿಧಾಯಾಹತಾನ್ಯಲಂಕೃತಾಃ । ಕುಶೇಷು ಪ್ರಾವಿಶನ್ ಸರ್ವೇ ಪ್ರಾಗಗ್ರೇಷ್ವಭಿಭೂಷಿತಾಃ ॥
ಪ್ರಾಙ್ಮುಖೇಷೂಪವಿಷ್ಟೇಷು ಸುರೇಷು ದಿತಿಜೇಷು ಚ । ಧೂಪಾಮೋದಿತಶಾಲಾಯಾಂ ಜುಷ್ಟಾಯಾಂ ಮಾಲ್ಯಧೂಪಕೈಃ ॥

ತಸ್ಯಾಂ ನರೇಂದ್ರ ಕಲಭೋರು ಲಸದ್ದುಕೂಲಶ್ರೋಣೀತಟಾಲಸಗತಿರ್ಮದವಿಹ್ವಲಾಕ್ಷೀ ।
ಸಾ ಕೂಜತೀ ಕನಕನೂಪುರಸಿಂಜಿತೇನ ಕುಂಭಸ್ತನೀ ಕಲಶಪಾಣಿರಥಾವಿವೇಶ ॥ 62 ॥

ತಾಂ ಶ್ರೀಮುಖೀಂ ಕನಕಕುಂಡಲಚಾರುಕರ್ಣನಾಸಾಕಪೋಲವದನಾಂ ಪರದೇವತಾಖ್ಯಾಮ್ ॥
ಸಂವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಮ್ಮುಮುಹುರುತ್ಸ್ಮಿತವೀಕ್ಷಣೇನ ದೇವಾಸುರಾ ವಿಗಲಿತಸ್ತನಪಟ್ಟಿಕಾಂತಾಮ್ ॥ 63 ॥

ಅಸುರಾಣಾಂ ಸುಧಾಪಾನಂ ಸರ್ಪಾಣಾಮಿವ ದುರ್ನಯಮ್ । ಮತ್ವಾ ಜಾತಿನೃಶಂಸಾನಾಂ ನ ತಾನ್ ವ್ಯಭಜದಚ್ಯುತಃ ॥
ಕಲ್ಪಯಿತ್ವಾ ಪೃಥಕ್ ಪಂಕ್ತಿರುಭಯೇಷಾಂ ಜಗತ್ಪತಿಃ । ತಾಂಶ್ಚೋಪವೇಶಯಾಮಾಸ ಸ್ವಾಸು ಸ್ವಾಸು ಚ ಪಂಕ್ತಿಷು ॥ 65 ॥
ದೈತ್ಯಾನ್ ಗೃಹೀತಕಲಶೋ ವಂಚಯನ್ನುಪಸಂಚರೈಃ । ದೂರಸ್ಥಾನ್ ಪಾಯಯಾಮಾಸ ಜರಾಮೃತ್ಯುಹರಂ ಸುರಾನ್ ॥
ತೇ ಪಾಲಯಂತಃ ಸಮಯಮಸುರಾಃ ಸ್ವಕೃತಂ ನೃಪ । ತೂಷ್ಣೀಮಾಸನ್ ಕೃತಸ್ನೇಹಾಃ ಸ್ತ್ರೀವಿವಾದಜುಗುಪ್ಸಯಾ ॥ 67 ॥
ತಸ್ಯಾಂ ಕೃತಾತಿಪ್ರಣಯಾಃ ಪ್ರಣಯಾಪಾಯಕಾತರಾಃ । ಬಹುಮಾನೇನ ಚಾಬದ್ಧಾ ನೋಚುಃ ಕಿಂಚನ ವಿಪ್ರಿಯಮ್ ॥
ದೇವಲಿಂಗಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಃ ಸ್ವರ್ಭಾನುರ್ದೇವಸಂಸದಿ । ಪ್ರವಿಶ್ಯ ಸೋಮಮಪಿಬಚ್ಚಂದ್ರಾರ್ಕಾಭ್ಯಾಂ ಚ ಸೂಚಿತಃ ॥ 69 ॥
ಚಕ್ರೇಣ ಕ್ಷುರಧಾರೇಣ ಜಹಾರ ಪಿಬತಃ ಶಿರಃ । ಹರಿಸ್ತಸ್ಯ ಕಬಂಧಸ್ತು ಸುಧಯಾ ಪ್ಲಾವಿತೋಽಪತತ್ ॥ 70 ॥
ಶಿರಸ್ತ್ವಮರತಾಂ ನೀತಮಜೋ ಗ್ರಹಮಚೀಕ್ಲೃಪತ್ । ಯಸ್ತು ಪರ್ವಣಿ ಚಂದ್ರಾರ್ಕಾವಭಿಧಾವತಿ ವೈರಧೀಃ ॥ 71 ॥
ಪೀತಪ್ರಾಯೇಽಮೃತೇ ದೇವೈರ್ಭಗವಾಂಲ್ಲೋಕಭಾವನಃ । ಪಶ್ಯತಾಮಸುರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಸ್ವರೂಪಂ ಜಗೃಹೇ ವಿಭುಃ ॥

ಏವಂ ಸುರಾಸುರಗಣಾಃ ಸಮದೇಶಕಾಲಹೇತ್ವರ್ಥಯೋಗಗತಯೋಽಪಿ ಫಲೇ ವಿಕಲ್ಪಾಃ ।
ತತ್ರಾಮೃತಂ ಸುರಗಣಾಃ ಫಲಮಂಜಸಾಪುರ್ಯತ್ಪಾದಪಂಕಜರಜಃಶ್ರಯಣಾನ್ನ ದೈತ್ಯಾಃ ॥ 73 ॥

ಯದ್ಯುದ್ಯತೇಷು ಚ ಸುಕರ್ಮಮನೋವಚೋಭಿರ್ದೇವಾತ್ಮಜಾದಿಷು ನೃಭಿಸ್ತದಸತ್ಪುರಸ್ತಾತ್ ।
ತೈರೇವ ಸದ್ಭವತಿ ಯತ್ಕ್ರಿಯತೇ ಚ ತಸ್ಮಿನ್ ಸರ್ವಸ್ಯ ತದ್ಭವತಿ ಮೂಲನಿಷೇಚನಂ ಯತ್ ॥ 74 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಅಷ್ಟಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ದಾನವದೈತೇಯಾ ನಾವಿಂದನ್ನಮೃತಂ ನೃಪ । ಯುಕ್ತಾಃ ಕರ್ಮಣಿ ಯತ್ತಾಶ್ಚ ವಾಸುದೇವಪರಾಙ್ಮುಖಾಃ ॥ 1 ॥
ಸಾಧಯಿತ್ವಾಮೃತಂ ರಾಜನ್ ಪಾಯಯಿತ್ವಾಮೃತಂ ಸುರಾನ್ । ಪಶ್ಯತಾಂ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಯಯೌ ಗರುಡವಾಹನಃ ॥
ಸಪತ್ನಾನಾಂ ಪರಾಮೃದ್ಧಿಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಚ ದಿತಿನಂದನಾಃ । ಅಮೃಷ್ಯಮಾಣಾ ಉತ್ಪೇತುರ್ದೇವಾನ್ ಪ್ರತ್ಯುದ್ಯತಾಯುಧಾಃ ॥
ತತಃ ಸುರಗಣಾಃ ಸರ್ವೇ ಸುಧಯಾ ಪೀತಯೈಧಿತಾಃ । ಪ್ರತಿಸಂಯುಯುಧುಃ ಶಸ್ತ್ರೈರ್ನಾರಾಯಣಪರಾಯಣಾಃ ॥ 4 ॥
ತತ್ರ ದೇವಾಸುರೋ ನಾಮ ರಣಃ ಪರಮದಾರುಣಃ । ರೋಧಸ್ಯುದನ್ವತೋ ರಾಜನ್ ತುಮುಲೋ ರೋಮಹರ್ಷಣಃ ॥
ತತ್ರಾನ್ಯೋನ್ಯಂ ಸಪತ್ನಾಸ್ತೇ ಸಂರಬ್ಧಮನಸೋ ರಣೇ । ಸಮಾಸಾದ್ಯಾಸಿಭಿರ್ಬಾಣೈರ್ನಿಜಘ್ನುರ್ವಿವಿಧಾಯುಧೈಃ ॥ 6 ॥
ಶಂಖತೂರ್ಯಮೃದಂಗಾನಾಂ ಭೇರೀಡಮರಿಣಾಂ ಮಹಾನ್ । ಹಸ್ತ್ಯಶ್ವರಥಪತ್ತೀನಾಂ ನದತಾಂ ನಿಃಸ್ವನೋಽಭವತ್ ॥
ರಥಿನೋ ರಥಿಭಿಸ್ತತ್ರ ಪತ್ತಿಭಿಃ ಸಹ ಪತ್ತಯಃ । ಹಯಾ ಹಯೈರಿಭಾಶ್ಚೇಭೈಃ ಸಮಸಜ್ಜಂತ ಸಂಯುಗೇ ॥ 8 ॥
ಉಷ್ಟ್ರೈಃ ಕೇಚಿತ್ ದ್ವಿಪೈಃ ಕೇಚಿದಪರೇಽಭಿಯಯುಃ ಖರೈಃ । ಕೇಚಿದ್ಗೌರಮೃಗೈರೃಕ್ಷೈರ್ದ್ವೀಪಿಭಿರ್ಹರಿಭಿರ್ಭಟಾಃ ॥ 9 ॥
ಗೃಧ್ರೈಃ ಕಂಕೈರ್ಬಕೈರನ್ಯೇ ಶ್ಯೇನಭಾಸೈಸ್ತಿಮಿಂಗಿಲೈಃ । ಶರಭೈರ್ಮಹಿಷೈಃ ಖಡ್ಗೈರ್ಗೋವೃಷೈರ್ಗವಯಾರುಣೈಃ ॥ 10 ॥

ಶಿವಾಬಿರಾಖುಭಿಃ ಕೇಚಿತ್ ಕೃಕಲಾಸೈಃ ಶಶೈರ್ನರೈಃ । ಬಸ್ತೈರೇಕೇ ಕೃಷ್ಣಸಾರೈರ್ಹಂಸೈರನ್ಯೇ ಚ ಸೂಕರೈಃ ॥ 11 ॥
ಅನ್ಯೇ ಜಲಸ್ಥಲಖಗೈಃ ಸತ್ತ್ವೈರ್ವಿಕೃತವಿಗ್ರಹೈಃ । ಸೇನಯೋರುಭಯೋ ರಾಜನ್ ವಿವಿಶುಸ್ತೇಽಗ್ರತೋಽಗ್ರತಃ ॥ 12 ॥
ಚಿತ್ರಧ್ವಜಪಟೈ ರಾಜನ್ನಾತಪತ್ರೈಃ ಸಿತಾಮಲೈಃ । ಮಹಾಧನೈರ್ವಜ್ರದಂಡೈರ್ವಿಭ್ರಾಜನ್ ಬರ್ಹಿಚಾಮರೈಃ ॥ 13 ॥
ವಾತೋದ್ಧೂತತಮೋಷ್ಣೀಷೈಃ ಸತ್ಕೃತೈರ್ವರ್ಮಭೂಷಣೈಃ । ಸ್ಫುರದ್ಭಿರ್ವಿಶದೈಃ ಶಸ್ತ್ರೈಃ ಸುತರಾಂ ಸೂರ್ಯರಶ್ಮಿಭಿಃ ॥ 14 ॥
ದೇವದಾನವವೀರಾಣಾಂ ಧ್ವಜಿನ್ಯೌ ಪಾಂಡುನಂದನ । ರೇಜತುರ್ವೀಚಿಮಾಲಾಭಿರ್ಯಾದಸಾಮಿವ ಸಾಗರೇ ॥ 15 ॥

ವೈರೋಚನಿರ್ಬಲಿಃ ಸಂಖ್ಯೇ ಸೋಽಸುರಾಣಾಂ ಚಮೂಪತಿಃ ।
ಯಾನಂ ವೈಹಾಯಸಂ ನಾಮ ಕಾಮಗಂ ಮಯನಿರ್ಮಿತಮ್ ॥ 16 ॥

ಸರ್ವಸಾಂಗ್ರಾಮಿಕೋಪೇತಂ ಸರ್ವಾಶ್ಚರ್ಯಮಯಂ ಪ್ರಭೋ । ಅಪ್ರತರ್ಕ್ಯಮನಿರ್ದೇಶ್ಯಂ ದೃಶ್ಯಮಾನಮದರ್ಶನಮ್ ॥
ಆಸ್ಥಿತಸ್ತದ್ವಿಮಾನಾಗ್ರ್ಯಂ ಸರ್ವಾನೀಕಾಧಿಪೈರ್ವೃತಃ । ವಾಲವ್ಯಜನಛತ್ರಾಗ್ರ್ಯೈ ರೇಜೇ ಚಂದ್ರ ಇವೋದಯೇ ॥ 18 ॥

ತಸ್ಯಾಸನ್ ಸರ್ವತೋ ಯಾನೈರ್ಯೂಥಾನಾಂ ಪತಯೋಽಸುರಾಃ ।
ನಮುಚಿಃ ಶಂಬರೋ ಬಾಣೋ ವಿಪ್ರಚಿತ್ತಿರಯೋಮುಖಃ ॥ 19 ॥

ದ್ವಿಮೂರ್ಧಾ ಕಾಲನಾಭೋಽಥ ಪ್ರಹೇತಿರ್ಹೇತಿರಿಲ್ವಲಃ । ಶಕುನಿರ್ಭೂತಸಂತಾಪೋ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರೋ ವಿರೋಚನಃ ॥
ಹಯಗ್ರೀವಃ ಶಂಕುಶಿರಾಃ ಕಪಿಲೋ ಮೇಘದುಂದುಭಿಃ । ತಾರಕಶ್ಚಕ್ರದೃಕ್ ಶುಂಭೋ ನಿಶುಂಭೋ ಜಂಭ ಉತ್ಕಲಃ ॥ 21 ॥
ಅರಿಷ್ಟೋಽರಿಷ್ಟನೇಮಿಶ್ಚ ಮಯಶ್ಚ ತ್ರಿಪುರಾಧಿಪಃ । ಅನ್ಯೇ ಪೌಲೋಮಕಾಲೇಯಾ ನಿವಾತಕವಚಾದಯಃ ॥ 22 ॥
ಅಲಬ್ಧಭಾಗಾಃ ಸೋಮಸ್ಯ ಕೇವಲಂ ಕ್ಲೇಶಭಾಗಿನಃ । ಸರ್ವ ಏತೇ ರಣಮುಖೇ ಬಹುಶೋ ನಿರ್ಜಿತಾಮರಾಃ ॥ 23 ॥
ಸಿಂಹನಾದಂ ವಿಮುಂಚಂತಃ ಶಂಖಾನ್ ದಧ್ಮುರ್ಮಹಾರವಾನ್ । ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಸಪತ್ನಾನುತ್ಸಿಕ್ತಾನ್ ಬಲಭಿತ್ಕುಪಿತೋ ಭೃಶಮ್ ॥
ಐರಾವತಂ ದಿಕ್ಕರಿಣಮಾರೂಢೋ ವಿಯತಿ ಸ್ವರಾಟ್ । ಯಥಾ ಸ್ರವತ್ಪ್ರಸ್ರವಣಮುದಯಾದ್ರಿಮಹರ್ಪತಿಃ ॥ 25 ॥
ತಸ್ಯಾಸನ್ ಸರ್ವತೋ ದೇವಾ ನಾನಾವಾಹಧ್ವಜಾಯುಧಾಃ । ಲೋಕಪಾಲಾಃ ಸಹಗಣೈರ್ವಾಯ್ವಗ್ನಿವರುಣಾದಯಃ ॥

ತೇಽನ್ಯೋನ್ಯಮಭಿಸಂಸೃತ್ಯ ಕ್ಷಿಪಂತೋ ನಾಮಭಿರ್ಮಿಥಃ ।
ಆಹ್ವಯಂತೋ ವಿಶಂತೋಽಗ್ರೇ ಯುಯುಧುರ್ದ್ವಂದ್ವಯೋಧಿನಃ ॥ 27 ॥

ಯುಯೋಧ ಬಲಿರಿಂದ್ರೇಣ ತಾರಕೇಣ ದಿವಸ್ಪತಿಃ । ವರುಣೋ ಹೇತಿನಾ ಯುಧ್ಯನ್ಮಿತ್ರೋ ರಾಜನ್ ಪ್ರಹೇತಿನಾ ॥ 28 ॥
ಯಮಸ್ತು ಕಾಲನಾಭೇನ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಾ ಮಯೇನ ವೈ । ಶಂಬರೋ ಯುಯುಧೇ ತ್ವಷ್ಟ್ರಾ ಸವಿತ್ರಾ ತು ವಿರೋಚನಃ ॥ 29 ॥
ಅಪರಾಜಿತೇನ ನಮುಚಿರಶ್ವಿನೌ ವೃಷಪರ್ವಣಾ । ಸೂರ್ಯೋ ಬಲಿಸುತೈರ್ದೇವೋ ಬಾಣಜ್ಯೇಷ್ಠೈಃಶತೇನ ಸಃ ॥ 30 ॥

ರಾಹುಣಾ ಚ ತಥಾ ಸೋಮಃ ಪುಲೋಮ್ನಾ ಯುಯುಧೇಽನಲಃ ।
ನಿಶುಂಭಶುಂಭಯೋರ್ದೇವೀ ಭದ್ರಕಾಲೀ ನರಾಶನೀ ॥ 31 ॥

ವೃಷಾಕಪಿಸ್ತು ಜಂಭೇನ ಮಹಿಷೇಣ ವಿಭಾವಸುಃ । ಇಲ್ವಲಃ ಸಹವಾತಾಪಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಪುತ್ರೈರರಿಂದಮಃ ॥ 32 ॥
ಕಾಮದೇವೇನ ದುರ್ಮರ್ಷ ಉತ್ಕಲೋ ಮಾತೃಭಿಸ್ಸಹ । ಬೃಹಸ್ಪತಿಸ್ತೂಶನಸಾ ನರಕೇಣ ಶನೈಶ್ಚರಃ ॥ 33 ॥
ಮರುತೋ ನಿವಾತಕವಚೈಃ ಕಾಲೇಯೈರ್ವಸವೋಽಮರಾಃ । ವಿಶ್ವೇದೇವಾಸ್ತು ಪೌಲೋಮೈರುದ್ರಾಃ ಕ್ರೋಧವಶೈಸ್ಸಹ ॥

ತ ಏವಮಾಜಾವಸುರಾಃ ಸುರೇಂದ್ರಾ ದ್ವಂದ್ವೇನ ಸಂಹೃತ್ಯ ಚ ಯುಧ್ಯಮಾನಾಃ ।

ಅನ್ಯೋನ್ಯಮಾಸಾದ್ಯ ನಿಜಘ್ನುರೋಜಸಾ ಜಿಗೀಷವಸ್ತೀಕ್ಷ್ಣಶರಾಂಶ್ಚ ಚಿಕ್ಷಿಪುಃ ॥ 35 ॥

ಭೃಶುಂಡಿಭಿಶ್ಚಕ್ರಗದಾರ್ಷ್ಟಿಪಟ್ಟಿಶೈಃ ಶಕ್ತ್ಯುಲ್ಮುಕೈಃ ಪ್ರಾಸಪರಶ್ವಧೈರಪಿ ।

ನಿಸ್ತ್ರಿಂಶಭಲ್ಲೈಃ ಪರಿಘೈಃ ಸಮುದ್ಗರೈಃ ಸಭಿಂಡಿಪಾಲೈಶ್ಚ ಶಿರಾಂಸಿ ಚಿಚ್ಛಿದುಃ ॥ 36 ॥

ಗಜಾಸ್ತುರಂಗಾಃ ಸರಥಾಃ ಪದಾತಯಃ ಸಾರೋಹವಾಹಾ ವಿವಿಧಾ ವಿಖಂಡಿತಾಃ ।

ನಿಕೃತ್ತಬಾಹೂರುಶಿರೋಧರಾಂಘ್ರಯಶ್ಛಿನ್ನಧ್ವಜೇಷ್ವಾಸತನುತ್ರಭೂಷಣಾಃ ॥ 37 ॥

ತೇಷಾಂ ಪದಾಘಾತರಥಾಂಗಚೂರ್ಣಿತಾದಾಯೋಧನಾದುಲ್ಬಣ ಉತ್ಥಿತಸ್ತದಾ ।

ರೇಣುರ್ದಿಶಃ ಖಂ ದ್ಯುಮಣಿಂ ಚ ಛಾದಯನ್ ನ್ಯವರ್ತತಾಸೃಕ್‌ಸ್ರುತಿಭಿಃ ಪರಿಪ್ಲುತಃ ॥ 38 ॥

ಶಿರೋಭಿರುದ್ಧೂತಕಿರೀಟಕುಂಡಲೈಃ ಸಂರಂಭದೃಗ್ಭಿಃ ಪರಿದಷ್ಟದಚ್ಛದೈಃ ।

ಮಹಾಭುಜೈಃ ಸಾಭರಣೈಃ ಸಹಾಯುಧೈಃ ಸಂಪ್ರಾಸ್ತೃತಾ ಭೂಃ ಕರಭೋರುಭಿರ್ಬಭೌ ॥ 39 ॥

ಕಬಂಧಾಸ್ತತ್ರ ಚೋತ್ಪೇತುಃ ಪತಿತೈಶ್ಚ ಶಿರೋಕ್ಷಿಭಿಃ । ಉದ್ಯತಾಯುಧದೋರ್ದಂಡೈರಾಧಾವಂತೋ ಭಟಾನ್ಮೃಧೇ ॥ 40 ॥

ಬಲಿರ್ಮಹೇಂದ್ರಂ ದಶಭಿಸ್ತ್ರಿಭಿರೈರಾವತಂ ಶರೈಃ । ಚತುರ್ಭಿಶ್ಚತುರೋ ವಾಹಾನೇಕೇನಾರೋಹಮಾರ್ಛಯತ್ ॥ 41 ॥

ಸ ತಾನಾಪತತಃ ಶಕ್ರಸ್ತಾವದ್ಭಿಃ ಶೀಘ್ರವಿಕ್ರಮಃ । ಚಿಚ್ಛೇದ ನಿಶಿತೈರ್ಭಲ್ಲೈರಸಂಪ್ರಾಪ್ತಾನ್ ಹಸನ್ನಿವ ॥ 42 ॥

ತಸ್ಯ ಕರ್ಮೋತ್ತಮಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದುರ್ಮರ್ಷಃ ಶಕ್ತಿಮಾದದೇ । ತಾಂ ಜ್ವಲಂತೀಂ ಮಹೋಲ್ಕಾಭಾಂ ಹಸ್ತಸ್ಥಾಮಚ್ಛಿನದ್ಧರಿಃ ॥

ತತಃ ಶೂಲಂ ತತಃ ಪ್ರಾಸಂ ತತಸ್ತೋಮರಮೃಷ್ಟಯಃ । ಯದ್ಯಚ್ಛಸ್ತ್ರಂ ಸಮಾದದ್ಯಾತ್ಸರ್ವಂ ತದಚ್ಛಿನದ್ವಿಭುಃ ॥ 44 ॥

ಸಸರ್ಜಾಥಾಸುರೀಂ ಮಾಯಾಮಂತರ್ಧಾನಗತೋಽಸುರಃ । ತತಃ ಪ್ರಾದುರಭೂಚ್ಛೈಲಃ ಸುರಾನೀಕೋಪರಿ ಪ್ರಭೋ ॥

ತತೋ ನಿಪೇತುಸ್ತರವೋ ದಹ್ಯಮಾನಾ ದವಾಗ್ನಿನಾ । ಶಿಲಾ ಸಟಂಕಶಿಖರಾಶ್ಚೂರ್ಣಯಂತೋ ದ್ವಿಷದ್ಬಲಮ್ ॥ 46 ॥

ಮಹೋರಗಾಃ ಸಮುತ್ಪೇತುರ್ದಂದಶೂಕಾಃ ಸವೃಶ್ಚಿಕಾಃ । ಸಿಂಹವ್ಯಾಘ್ರವರಾಹಾಶ್ಚ ಮರ್ದಯಂತೋ ಮಹಾಸುರಾನ್ ॥

ಯಾತುಧಾನ್ಯಶ್ಚ ಶತಶಃ ಶೂಲಹಸ್ತಾ ವಿವಾಸಸಃ । ಛಿಂಧಿ ಭಿಂಧೀತಿ ವಾದಿನ್ಯಸ್ತಥಾ ರಕ್ಷೋಗಣಾ ವಿಭೋ ॥ 48 ॥

ತತೋ ಮಹಾಘನಾ ವ್ಯೋಮ್ನಿ ಗಂಭೀರಪರುಷಸ್ವನಾಃ । ಅಂಗಾರಾನ್ಮುಮುಚುರ್ವಾತೈರಾಹತಾಃ ಸ್ತನಯಿತ್ನವಃ ॥ 49 ॥

ಸೃಷ್ಟೋ ದೈತ್ಯೇನ ಸುಮಹಾನ್ ವಹ್ನಿಃ ಶ್ವಸನ ಸಾರಥಿಃ । ಸಾಂವರ್ತಕ ಇವಾತ್ಯುಗ್ರೋ ವಿಬುಧಧ್ವಜಿನೀಮಧಾಕ್ ॥ 50 ॥

ತತಃ ಸಮುದ್ರ ಉದ್ವೇಲಃ ಸರ್ವತಃ ಪ್ರತ್ಯದೃಶ್ಯತ । ಪ್ರಚಂಡವಾತೈರುದ್ಧೂತತರಂಗಾವರ್ತಭೀಷಣಃ ॥ 51 ॥

ಏವಂ ದೈತ್ಯೈರ್ಮಹಾಮಾಯೈರಲಕ್ಷ್ಯಗತಿಭೀಷಣೈಃ । ಸೃಜ್ಯಮಾನಾಸು ಮಾಯಾಸು ವಿಷೇದುಃ ಸುರಸೈನಿಕಾಃ ॥ 52 ॥

ನ ತತ್ಪ್ರತಿವಿಧಿಂ ಯತ್ರ ವಿದುರಿಂದ್ರಾದಯೋ ನೃಪ । ಧ್ಯಾತಃ ಪ್ರಾದುರಭೂತ್ತತ್ರ ಭಗವಾನ್ ವಿಶ್ವಭಾವನಃ ॥ 53 ॥

ತತಃ ಸುಪರ್ಣಾಂಸಕೃತಾಂಘ್ರಿಪಲ್ಲವಃ ಪಿಶಂಗವಾಸಾ ನವಕಂಜಲೋಚನಃ ।

ಅದೃಶ್ಯತಾಷ್ಟಾಯುಧಬಾಹುರುಲ್ಲಸಚ್ಛ್ರೀಕೌಸ್ತುಭಾನರ್ಘಕಿರೀಟಕುಂಡಲಃ ॥ 54 ॥

ತಸ್ಮಿನ್ ಪ್ರವಿಷ್ಟೇಽಸುರಕೂಟಕರ್ಮಜಾ ಮಾಯಾ ವಿನೇಶುರ್ಮಹಿನಾ ಮಹೀಯಸಿ ।

ಸ್ವಪ್ನೋ ಯಥಾಹಿ ಪ್ರತಿಬೋಧ ಆಗತೇ ಹರಿಸ್ಮೃತಿಃ ಸರ್ವವಿಪದ್ವಿಮೋಕ್ಷಣೇ ॥ 55 ॥

ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೃಧೇ ಗರುಡವಾಹಮಿಹಾರಿವಾಹ ಆವಿಧ್ಯ ಶೂಲಮಹಿನೋದಥ ಕಾಲನೇಮಿಃ ।

ತಲ್ಲೀಲಯಾ ಗರುಡಮೂರ್ಧ್ನಿ ಪತದ್ಗೃಹೀತ್ವಾ ತೇನಾಹನನ್ನೃಪ ಸವಾಹಮರಿಂ ತ್ರ್ಯಧೀಶಃ ॥ 56 ॥

ಮಾಲೀ ಸುಮಾಲ್ಯತಿಬಲೌ ಯುಧಿ ಪೇತತುರ್ಯಚ್ಚಕ್ರೇಣ ಕೃತ್ತಶಿರಸಾವಥ ಮಾಲ್ಯವಾಂಸ್ತಮ್ ।

ಆಹತ್ಯ ತಿಗ್ಮಗದಯಾಹನದಂಡಜೇಂದ್ರಂ ತಾವಚ್ಛಿರೋಽಚ್ಛಿನದರೇರ್ನದತೋಽರಿಣಾದ್ಯಃ ॥ 57 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ನವಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅಥೋ ಸುರಾಃ ಪ್ರತ್ಯುಪಲಬ್ಧಚೇತಸಃ ಪರಸ್ಯ ಪುಂಸಃ ಪರಯಾಽನುಕಂಪಯಾ ।
ಜಘ್ನುರ್ಭೃಶಂ ಶಕ್ರಸಮೀರಣಾದಯಸ್ತಾಂ ಸ್ತಾನ್ ರಣೇ ಯೈರಭಿಸಂಹತಾಃ ಪುರಾ ॥ 1 ॥
ವೈರೋಚನಾಯ ಸಂರಬ್ಧೋ ಭಗವಾನ್ ಪಾಕಶಾಸನಃ । ಉದಯಚ್ಛದ್ಯದಾ ವಜ್ರಂ ಪ್ರಜಾ ಹಾಹೇತಿ ಚುಕ್ರುಶುಃ ॥ 2 ॥
ವಜ್ರಪಾಣಿಸ್ತಮಾಹೇದಂ ತಿರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪುರಃ ಸ್ಥಿತಮ್ । ಮನಸ್ವಿನಂ ಸುಸಂಪನ್ನಂ ವಿಚರಂತಂ ಮಹಾಮೃಧೇ ॥ 3 ॥
ನಟವನ್ಮೂಢ ಮಾಯಾಭಿರ್ಮಾಯೇಶಾನ್ನೋ ಜಿಗೀಷಸಿ । ಜಿತ್ವಾ ಬಾಲಾನ್ನಿಬದ್ಧಾಕ್ಷಾನ್ನಟೋ ಹರತಿ ತದ್ಧನಮ್ ॥ 4 ॥
ಆರುರುಕ್ಷಂತಿ ಮಾಯಾಭಿರುತ್ಸಿಸೃಕ್ಷಂತಿ ಯೇ ದಿವಮ್ ।
ತಾನ್ ದಸ್ಯೂನ್ ವಿಧುನೋಮ್ಯಜ್ಞಾನ್ ಪೂರ್ವಸ್ಮಾಚ್ಚ ಪದಾದಧಃ ॥ 5 ॥
ಸೋಽಹಂ ದುರ್ಮಾಯಿನಸ್ತೇಽದ್ಯ ವಜ್ರೇಣ ಶತಪರ್ವಣಾ । ಶಿರೋ ಹರಿಷ್ಯೇ ಮಂದಾತ್ಮನ್ ಘಟಸ್ವ ಜ್ಞಾತಿಭಿಸ್ಸಹ ॥ 6 ॥

ಬಲಿರುವಾಚ

ಸಂಗ್ರಾಮೇ ವರ್ತಮಾನಾನಾಂ ಕಾಲನೋದಿತಕರ್ಮಣಾಮ್ ।
ಕೀರ್ತಿರ್ಜಯೋಽಜಯೋ ಮೃತ್ಯುಃ ಸರ್ವೇಷಾಂ ಸ್ಯುರನುಕ್ರಮಾತ್ ॥ 7 ॥
ತಮಿಮಂ ಕಾಲರಶನಂ ಜನಾಃ ಪಶ್ಯಂತಿ ಸೂರಯಃ । ನ ಹೃಷ್ಯಂತಿ ನ ಶೋಚಂತಿ ತತ್ರ ಯೂಯಮಪಂಡಿತಾಃ ॥ 8 ॥
ನ ವಯಂ ಮನ್ಯಮಾನಾನಾಮಾತ್ಮಾನಂ ತತ್ರ ಸಾಧನಮ್ ।
ಗಿರೋ ವಃ ಸಾಧು ಶೋಚ್ಯಾನಾಂ ಗೃಹ್ಣೀಮೋ ಮರ್ಮತಾಡನಾಃ ॥ 9 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯಾಕ್ಷಿಪ್ಯ ವಿಭುಂ ವೀರೋ ನಾರಾಚೈರ್ವೀರಮರ್ದನಃ । ಆಕರ್ಣಪೂರ್ಣೈರಹನದಾಶುಗೈರಾಹ ತಂ ಪುನಃ ॥ 10 ॥
ಏವಂ ನಿರಾಕೃತೋ ದೇವೋ ವೈರಿಣಾ ತಥ್ಯವಾದಿನಾ । ನಾಮೃಷ್ಯತ್ತದಧಿಕ್ಷೇಪಂ ತೋತ್ರಾಹತ ಇವ ದ್ವಿಪಃ ॥ 11 ॥
ಪ್ರಾಹರತ್ಕುಲಿಶಂ ತಸ್ಮಾ ಅಮೋಘಂ ಪರಮರ್ದನಮ್ । ಸಯಾನೋ ನ್ಯಪತದ್ಭೂಮೌ ಛಿನ್ನಪಕ್ಷ ಇವಾಚಲಃ ॥ 12 ॥
ಸಖಾಯಂ ಪತಿತಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಜಂಭೋ ಬಲಿಸಖಃ ಸುಹೃತ್ । ಅಭ್ಯಯಾತ್ಸೌಹೃದಂ ಸಖ್ಯುರ್ಹತಸ್ಯಾಪಿ ಸ್ವಮಾಚರನ್ ॥ 13 ॥
ಸ ಸಿಂಹವಾಹ ಆಸಾದ್ಯ ಗದಾಮುದ್ಯಮ್ಯ ರಂಹಸಾ । ಜತ್ರಾವತಾಡಯಚ್ಛಕ್ರಂ ಗಜಂ ಚ ಸುಮಹಾಬಲಃ ॥ 14 ॥
ಗದಾಪ್ರಹಾರವ್ಯಥಿತೋ ಭೃಶಂ ವಿಹ್ವಲಿತೋ ಗಜಃ । ಜಾನುಭ್ಯಾಂ ಧರಣೀಂ ಸ್ಪೃಷ್ಟ್ವಾ ಕಶ್ಮಲಂ ಪರಮಂ ಯಯೌ ॥ 15 ॥
ತತೋ ರಥೋ ಮಾತಲಿನಾ ಹರಿರ್ದಶಶತೈರ್ವೃತಃ । ಆನೀತೋ ದ್ವಿಪಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ರಥಮಾರುರುಹೇ ವಿಭುಃ ॥ 16 ॥
ತಸ್ಯ ತತ್ಪೂಜಯನ್ ಕರ್ಮ ಶತ್ರೋರ್ದಾನವಸತ್ತಮಃ । ಶೂಲೇನ ಜ್ವಲತಾ ತಂ ತು ಸ್ಮಯಮಾನೋಽಹನನ್ಮೃಧೇ ॥ 17 ॥
ಸೇಹೇ ರುಜಂ ಸುದುರ್ಮರ್ಷಂ ಸತ್ತ್ವಮಾಲಂಬ್ಯ ಮಾತಲಿಃ । ಇಂದ್ರೋ ಜಂಭಸ್ಯ ಸಂಕ್ರುದ್ಧೋ ವಜ್ರೇಣಾಪಾಹರಚ್ಛಿರಃ ॥
ಜಂಭಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಹತಂ ತಸ್ಯ ಜ್ಞಾತಯೋ ನಾರದಾದೃಷೇಃ । ನಮುಚಿಶ್ಚ ಬಲಃ ಪಾಕಸ್ತತ್ರಾಪೇಯುಸ್ತ್ವರಾನ್ವಿತಾಃ ॥ 19 ॥
ವಚೋಭಿಃ ಪರುಷೈರಿಂದ್ರಮರ್ದಯಂತೋಽಸ್ಯ ಮರ್ಮಸು । ಶರೈರವಾಕಿರನ್ ಮೇಘಾ ಧಾರಾಭಿರಿವ ಪರ್ವತಮ್ ॥
ಹರೀನ್ ದಶಶತಾನಾಜೌ ಹರ್ಯಶ್ವಸ್ಯ ಬಲಃ ಶರೈಃ । ತಾವದ್ಭಿರರ್ದಯಾಮಾಸ ಯುಗಪಲ್ಲಘುಹಸ್ತವಾನ್ ॥ 21 ॥
ಶತಾಭ್ಯಾಂ ಮಾತಲಿಂ ಪಾಕೋ ರಥಂ ಸಾವಯವಂ ಪೃಥಕ್ । ಸಕೃತ್ಸಂಧಾನಮೋಕ್ಷೇಣ ತದದ್ಭುತಮಭೂದ್ರಣೇ ॥ 22 ॥

ನಮುಚಿಃ ಪಂಚದಶಭಿಃ ಸ್ವರ್ಣಪುಂಖೈರ್ಮಹೇಷುಭಿಃ । ಆಹತ್ಯ ವ್ಯನದತ್ಸಂಖ್ಯೇ ಸತೋಯ ಇವ ತೋಯದಃ ॥ 23 ॥
386 ಸರ್ವತಃ ಶರಕೂಟೇನ ಶಕ್ರಂ ಸರಥಸಾರಥಿಮ್ । ಛಾದಯಾಮಾಸುರಸುರಾಃ ಪ್ರಾವೃಟ್ಸೂರ್ಯಮಿವಾಂಬುದಾಃ ॥ 24 ॥
ಅಲಕ್ಷಯಂತಸ್ತಮತೀವ ವಿಹ್ವಲಾ ವಿಚುಕ್ರುಶುರ್ದೇವಗಣಾಃ ಸಹಾನುಗಾಃ ।
ಅನಾಯಕಾಃ ಶತ್ರುಬಲೇನ ನಿರ್ಜಿತಾ ವಣಿಕ್ ಪಥಾ ಭಿನ್ನನವೋ ಯಥಾರ್ಣವೇ ॥ 25 ॥
ತತಸ್ತುರಾಷಾಡಿಷುಬದ್ಧಪಂಜರಾದ್ವಿನಿರ್ಗತಃ ಸಾಶ್ವರಥಧ್ವಜಾಗ್ರಣೀಃ ।
ಬಭೌ ದಿಶಃ ಖಂ ಪೃಥಿವೀಂ ವಿರೋಚಯನ್ ಸ್ವತೇಜಸಾ ಸೂರ್ಯ ಇವ ಕ್ಷಪಾತ್ಯಯೇ ॥ 26 ॥
ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಪೃತನಾಂ ದೇವಃ ಪರೈರಭ್ಯರ್ದಿತಾಂ ರಣೇ । ಉದಯಚ್ಛದ್ರಿಪುಂ ಹಂತುಂ ವಜ್ರಂ ವಜ್ರಧರೋ ರುಷಾ ॥ 27 ॥
ಸ ತೇನೈವಾಷ್ಟಧಾರೇಣ ಶಿರಸೀ ಬಲಪಾಕಯೋಃ । ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಪಶ್ಯತಾಂ ರಾಜನ್ ಜಹಾರ ಜನಯನ್ಭಯಮ್ ॥ 28 ॥
ನಮುಚಿಸ್ತದ್ವಧಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಶೋಕಾಮರ್ಷರುಷಾನ್ವಿತಃ । ಜಿಘಾಂಸುರಿಂದ್ರಂ ನೃಪತೇ ಚಕಾರ ಪರಮೋದ್ಯಮಮ್ ॥ 29 ॥
ಅಶ್ಮಸಾರಮಯಂ ಶೂಲಂ ಘಂಟಾವದ್ಧೇಮಭೂಷಣಮ್ । ಪ್ರಗೃಹ್ಯಾಭ್ಯದ್ರವತ್ ಕ್ರುದ್ಧೋ ನಮುಚಿರ್ದಾನವೋತ್ತಮಃ ॥
ತದಾವಿದ್ಧ್ಯ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಹತೋಽಸೀತಿ ವಿಸರ್ಜಯನ್ । ಪ್ರಾಹಿಣೋದ್ದೇವರಾಜಾಯ ನಿನದನ್ಮೃಗರಾಡಿವ ॥
ತದಾಪತದ್ಗಗನತಲೇ ಮಹಾಜವಂ ನಿಚಿಚ್ಛಿದೇ ಹರಿರಿಷುಭಿಃ ಸಹಸ್ರಧಾ ।
ತಮಾಹನನ್ನೃಪ ಕುಲಿಶೇನ ಕಂಧರೇ ರುಷಾನ್ವಿತಸ್ತ್ರಿದಶಪತಿಃ ಶಿರೋ ಹರನ್ ॥ 32 ॥
ತತೋಽಸ್ಯ ನ ತ್ವಚಮಪಿ ವಜ್ರ ಊರ್ಜಿತೋ ಬಿಭೇದ ಯಃ ಸುರಪತಿನೌಜಸೇರಿತಃ ।
ತದದ್ಭುತಂ ಪರಮತಿವೀರ್ಯವೃತ್ರಭಿತ್ತಿರಸ್ಕೃತೋ ನಮುಚಿಶಿರೋಧರತ್ವಚಾ ॥ 33 ॥
ತಸ್ಮಾದಿಂದ್ರೋಽಬಿಭೇಚ್ಛತ್ರೋರ್ವಜ್ರಃ ಪ್ರತಿಹತೋ ಯತಃ । ಕಿಮಿದಂ ದೈವಯೋಗೇನ ಭೂತಂ ಲೋಕವಿಮೋಹನಮ್ ॥
ಯೇನ ಮೇ ಪೂರ್ವಮದ್ರೀಣಾಂ ಪಕ್ಷಚ್ಛೇದಃ ಪ್ರಜಾತ್ಯಯೇ । ಕೃತೋ ನಿವಿಶತಾಂ ಭಾರೈಃ ಪತತ್ರೈಃ ಪತತಾಂ ಭುವಿ ॥
ತಪಃಸಾರಮಯಂ ತ್ವಾಷ್ಟ್ರಂ ವೃತ್ರೋ ಯೇನ ವಿಪಾಟಿತಃ । ಅನ್ಯೇ ಚಾಪಿ ಬಲೋಪೇತಾಃ ಸರ್ವಾಸ್ತ್ರೈರಕ್ಷತತ್ವಚಃ ॥ 36 ॥
ಸೋಽಯಂ ಪ್ರತಿಹತೋ ವಜ್ರೋ ಮಯಾ ಮುಕ್ತೋ ಸುರೇಽಲ್ಪಕೇ ।
ನಾಹಂ ತದಾದದೇ ದಂಡಂ ಬ್ರಹ್ಮತೇಜೋಽಪ್ಯಕಾರಣಮ್ ॥ 37 ॥
ಇತಿ ಶಕ್ರಂ ವಿಷೀದಂತಮಾಹ ವಾಗಶರೀರಿಣೀ । ನಾಯಂ ಶುಷ್ಕೈರಥೋ ನಾರ್ದ್ರೈರ್ವಧಮರ್ಹತಿ ದಾನವಃ ॥ 38 ॥
ಮಯಾಸ್ಮೈ ಯದ್ವರೋ ದತ್ತೋ ಮೃತ್ಯುರ್ನೈವಾರ್ದ್ರಶುಷ್ಕಯೋಃ ।
ಅತೋಽನ್ಯಶ್ಚಿಂತನೀಯಸ್ತೇ ಉಪಾಯೋ ಮಘವನ್ ಪ್ರಭೋ ॥ 39 ॥
ತಾಂ ದೈವೀಂ ಗಿರಮಾಕರ್ಣ್ಯ ಮಘವಾನ್ ಸುಸಮಾಹಿತಃ । ಧ್ಯಾಯನ್ ಫೇನಮಥಾಪಶ್ಯದುಪಾಯಮುಭಯಾತ್ಮಕಮ್ ॥
ನ ಶುಷ್ಕೇಣ ನಚಾರ್ದ್ರೇಣ ಜಹಾರ ನಮುಚೇಃ ಶಿರಃ । ತಂ ತುಷ್ಟುವುರ್ಮುನಿಗಣಾ ಮಾಲ್ಯೈಶ್ಚಾವಾಕಿರನ್ ವಿಭುಮ್ ॥
ಗಂಧರ್ವಮುಖ್ಯೌ ಜಗತುರ್ವಿಶ್ವಾವಸುಪರಾವಸೂ । ದೇವದುಂದುಭಯೋ ನೇದುರ್ನರ್ತಕ್ಯೋ ನನೃತುರ್ಮುದಾ ॥
ಅನ್ಯೇಽಪ್ಯೇವಂ ಪ್ರತಿದ್ವಂದ್ವಾನ್ ವಾಯ್ವಗ್ನಿವರುಣಾದಯಃ । ಸೂದಯಾಮಾಸುರಸ್ತ್ರೌಘೈಃ ಮೃಗಾನ್ ಕೇಸರಿಣೋ ಯಥಾ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಪ್ರೇಷಿತೋ ದೇವಾನ್ ದೇವರ್ಷಿರ್ನಾರದೋ ನೃಪ ।

ವಾರಯಾಮಾಸ ವಿಬುಧಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಾನವಸಂಕ್ಷಯಮ್ ॥ 44 ॥

ಭವದ್ಭಿರಮೃತಂ ಪ್ರಾಪ್ತಂ ನಾರಾಯಣಭುಜಾಶ್ರಯೈಃ । ಶ್ರಿಯಾ ಸಮೇಧಿತಾಃ ಸರ್ವೇ ಉಪಾರಮತ ವಿಗ್ರಹಾತ್ ॥ 45 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಯೇಽವಶಿಷ್ಟಾ ರಣೇ ತಸ್ಮಿನ್ನಾರದಾನುಮತೇನ ತೇ । ಬಲಿಂ ವಿಪನ್ನಮಾದಾಯ ಅಸ್ತಂ ಗಿರಿಮುಪಾಗಮನ್ ॥ 46 ॥

ಸಂಯಮ್ಯ ಮನ್ಯುಸಂರಂಭಂ ಮಾನಯಂತೋ ಮುನೇರ್ವಚಃ ।
ಗೀಯಮಾನಾ ಅನುಚರೈರ್ಯಯುಃ ಸರ್ವೇ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ ॥ 47 ॥

ತತ್ರಾಪಿ ನಷ್ಟಾವಯವಾನ್ ವಿದ್ಯಮಾನಶಿರೋಧರಾನ್ । ಉಶನಾ ಜೀವಯಾಮಾಸ ಸಂಜೀವಿನ್ಯಾ ಸ್ವವಿದ್ಯಯಾ ॥ 48 ॥

ಬಲಿಶ್ಚೋಶನಸಾ ಸ್ಪೃಷ್ಟಃ ಪ್ರತ್ಯಾಪನ್ನೇಂದ್ರಿಯಸ್ಮೃತಿಃ । ಪರಾಜಿತೋಽಪಿ ನಾಖಿದ್ಯಲ್ಲೋಕತತ್ತ್ವವಿಚಕ್ಷಣಃ ॥ 49 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ದಶಮೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ವೃಷಧ್ವಜೋ ನಿಶಮ್ಯೇದಂ ಯೋಷಿದ್ರೂಪೇಣ ದಾನವಾನ್ ।
ಮೋಹಯಿತ್ವಾಸುರಗಣಾನ್ ಹರಿಃ ಸೋಮಮಪಾಯಯತ್ ॥ 1 ॥

ವೃಷಮಾರುಹ್ಯ ಗಿರಿಶಃ ಸರ್ವಭೂತಗಣೈರ್ವೃತಃ । ಸಹ ದೇವ್ಯಾ ಯಯೌ ದ್ರಷ್ಟುಂ ಯತ್ರಾಸ್ತೇ ಮಧುಸೂದನಃ ॥ 2 ॥

ಸಭಾಜಿತೋ ಭಗವತಾ ಸಾದರಂ ಸೋಮಯಾ ಭವಃ । ಸೂಪವಿಷ್ಟ ಉವಾಚೇದಂ ಪ್ರತಿಪೂಜ್ಯ ಸ್ಮಯನ್ ಹರಿಮ್ ॥ 3 ॥

ದೇವದೇವ ಜಗದ್ವ್ಯಾಪಿನ್ ಜಗದೀಶ ಜಗನ್ಮಯ । ಸರ್ವೇಷಾಮೇವ ಭಾವಾನಾಂ ತ್ವಮಾತ್ಮಾ ಹೇತುರೀಶ್ವರಃ ॥ 4 ॥

ತವೈವ ಚರಣಾಂಭೋಜಂ ಶ್ರೇಯಸ್ಕಾಮಾ ನಿರಾಶಿಷಃ । ವಿಸೃಜ್ಯೋಭಯತಃ ಸಂಗಂ ಮುನಯಃ ಸಮುಪಾಸತೇ ॥ 5 ॥

ತ್ವಂ ಬ್ರಹ್ಮಪೂರ್ಣಮಮೃತಂ ವಿಗುಣಂ ವಿಶೋಕಮಾನಂದಮಾತ್ರಮವಿಕಾರಮನನ್ಯದನ್ಯತ್ ।
ವಿಶ್ವಸ್ಯ ಹೇತುರುದಯಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾನಾಮಾತ್ಮೇಶ್ವರಶ್ಚ ತದುಪೇಕ್ಷತಯಾನಪೇಕ್ಷಃ ॥ 6 ॥

ಏಕಸ್ತ್ವಮೇವ ಸದಸದ್ದ್ವಯಮದ್ವಯಂ ಚ ಸ್ವರ್ಣಂ ಕೃತಾಕೃತಮಿವೇಹ ನ ವಸ್ತುಭೇದಃ ।
ಅಜ್ಞಾನತಸ್ತ್ವಯಿ ಜನೈರ್ವಿಹಿತೋ ವಿಕಲ್ಪೋ ಯಸ್ಮಾದ್ಗುಣವ್ಯತಿಕರೋ ನಿರುಪಾಧಿಕಶ್ಚ ॥ 7 ॥

ತ್ವಾಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಕೇಚಿದವಯಂತ್ಯುತ ಧರ್ಮಮೇಕ ಏಕೇ ಪರಂ ಸದಸತೋಃ ಪುರುಷಂ ಪರೇಶಮ್ ।
ಅನ್ಯೇ ವದಂತಿ ನವಶಕ್ತಿಯುತಂ ಪರಂ ತ್ವಾಂ ಕೇಚಿನ್ಮಹಾಪುರುಷಮವ್ಯಯಮಾತ್ಮತಂತ್ರಮ್ ॥ 8 ॥

ನಾಹಂ ಪರಾಯುರ್ಋಷಯೋ ನ ಮರೀಚಿಮುಖ್ಯಾ ಜಾನಂತಿ ಯದ್ವಿರಚಿತಂ ಖಲು ಸತ್ತ್ವಸರ್ಗಾಃ ।
ಯನ್ಮಾಯಯಾ ಮುಷಿತಚೇತಸ ಈಶ ದೈತ್ಯಮರ್ತ್ಯಾದಯಃ ಕಿಮುತ ಶಶ್ವದಭದ್ರವೃತ್ತಾಃ ॥ 9 ॥

ಸ ತ್ವಂ ಸಮೀಹಸಿ ತತಃ ಸ್ಥಿತಿಜನ್ಮನಾಶಾನ್ ಭೂತೇಹಿತಂ ಚ ಜಗತೋ ಭವಬಂಧಮೋಕ್ಷೌ ।
ವಾಯುರ್ಯಥಾ ವಿಶತಿ ಖಂ ಚ ಚರಾಚರಾಖ್ಯಂ ಸರ್ವಂ ತ್ವದಾತ್ಮಕತಯಾವಗಮೋ ನುತಿಸ್ತೇ ॥ 10 ॥

ಅವತಾರಾ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ರಮಮಾಣಸ್ಯ ತೇ ಗುಣೈಃ । ಸೋಽಯಂ ತದ್ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಯತ್ತೇ ಯೋಷಿದ್ವಪುರ್ಧೃತಮ್ ॥

ಯೇನ ಸಮ್ಮೋಹಿತಾ ದೈತ್ಯಾಃ ಪಾಯಿತಾಶ್ಚಾಮೃತಂ ಸುರಾಃ । ತದ್ದಿದೃಕ್ಷವ ಆಯಾತಾಃ ಪರಂ ಕೌತೂಹಲಂ ಹಿ ನಃ ॥ 12 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಮಭ್ಯರ್ಥಿತೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಭಗವಾನ್ ಶೂಲಪಾಣಿನಾ । ಪ್ರಹಸ್ಯ ಭಾವಗಂಭೀರಂ ಗಿರಿಶಂ ಪ್ರತ್ಯಭಾಷತ ॥ 13 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಕೌತೂಹಲಾಯ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಯೋಷಿದ್ವೇಷೋ ಮಯಾ ಕೃತಃ । ಪಶ್ಯತಾ ಸುರಕಾರ್ಯಾಣಿ ಹೃತೇ ಪೀಯೂಷಭಾಜನೇ ॥

ತತ್ತೇಽಹಂ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಾಮಿ ದಿದೃಕ್ಷೋಃ ಸುರಸತ್ತಮ । ತತ್ಕಾಮಿನಾಂ ಚ ಮಂತವ್ಯಂ ಸಂಕಲ್ಪಪ್ರಭವೋದಯಮ್ ॥ 15 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣೋ ಭಗವಾಂಸ್ತತ್ರೈವಾಂತರಧೀಯತ । ಸರ್ವತಶ್ಚಾರಯಂಶ್ಚಕ್ಷುರ್ಭವ ಆಸ್ತೇ ಸಹೋಮಯಾ ॥ 16 ॥

ತತೋ ದದರ್ಶೋಪವನೇ ವರಸ್ತ್ರಿಯಂ ವಿಚಿತ್ರಪುಷ್ಪಾರುಣಪಲ್ಲವದ್ರುಮೇ ।
ವಿಕ್ರೀಡತೀಂ ಕಂದುಕಲೀಲಯಾ ಲಸದ್ದುಕೂಲಪರ್ಯಸ್ತನಿತಂಬಮೇಖಲಾಮ್ ॥ 17 ॥

ಆವರ್ತನೋದ್ವರ್ತನಕಂಪಿತಸ್ತನಪ್ರಕೃಷ್ಟಹಾರೋರುಭರೈಃ ಪದೇಪದೇ ।
ವಿಭಜ್ಯಮಾನಾಮಿವ ಮಧ್ಯತಶ್ಚಲತ್ಪದಪ್ರವಾಲಂ ನಯತೀಂ ತತಸ್ತತಃ ॥ 18 ॥

ದಿಕ್ಷು ಭ್ರಮತ್ಕಂದುಕಚಾಪಲೈರ್ಭೃಶಂ ಪ್ರೋದ್ವಿಗ್ನತಾರಾಯತಲೋಲಲೋಚನಾಮ್ ।
ಸ್ವಕರ್ಣವಿಭ್ರಾಜಿತಲೋಲಕುಂಡಲೋಲ್ಲಸತ್ಕಪೋಲಾಲಕಮಂಡಿತಾನನಾಮ್ ॥ 19 ॥

ಶ್ಲಥದ್ದುಕೂಲಾಂ ಕಬರೀಂ ಚ ವಿಚ್ಯುತಾಂ ಸನಹ್ಯತೀಂ ವಾಮಕರೇಣ ವಲ್ಗುನಾ ।
ವಿನಿಘ್ನತೀಮನ್ಯಕರೇಣ ಕಂದುಕಂ ವಿಮೋಹಯಂತೀಂ ಜಗದಾತ್ಮಮಾಯಯಾ ॥ 20 ॥

ತಾಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ದೇವ ಇತಿ ಕಂದುಕಲೀಲಯೇಷದ್ವ್ರೀಡಾಸ್ಫುಟಸ್ಮಿತವಿಸೃಷ್ಟಕಟಾಕ್ಷಮೂಢಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಪ್ರೇಕ್ಷಣಪ್ರತಿಸಮೀಕ್ಷಣವಿಹ್ವಲಾತ್ಮಾ ನಾತ್ಮಾನಮಂತಿಕ ಉಮಾಂ ಸ್ವಗಣಾಂಶ್ಚ ವೇದ ॥ 21 ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಕರಾಗ್ರಾತ್ಸ ತು ಕಂದುಕೋ ಯದಾ ಗತೋ ವಿದೂರಂ ತಮನುವ್ರಜಂತ್ಯಾಃ ।
ವಾಸಃ ಸುಸೂಕ್ಷ್ಮಂ ಲಘು ಮಾರುತೋಽಹರದ್ಭವಸ್ಯ ದೇವಸ್ಯ ಕಿಲಾನುಪಶ್ಯತಃ ॥ 22 ॥

ಏವಂ ತಾಂ ರುಚಿರಾಪಾಂಗೀಂ ದರ್ಶನೀಯಾಂ ಮನೋರಮಾಮ್ ।
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತಸ್ಯಾಂ ಮನಶ್ಚಕ್ರೇ ವಿಲಜ್ಜಂತ್ಯಾಂ ಭವಃ ಕಿಲ ॥ 23 ॥

ತಯಾಪಹೃತವಿಜ್ಞಾನಸ್ತತ್ಕೃತಸ್ಮರವಿಹ್ವಲಃ । ಭವಾನ್ಯಾ ಅಪಿ ಪಶ್ಯಂತ್ಯಾ ಗತಹ್ರೀಸ್ತತ್ಪದಂ ಯಯೌ ॥ 24 ॥

ಸಾ ತಮಾಯಾಂತಮಾಲೋಕ್ಯ ವಿವಸ್ತ್ರಾ ವ್ರೀಡಿತಾ ಭೃಶಮ್ । ನಿಲೀಯಮಾನಾ ವೃಕ್ಷೇಷು ಹಸಂತೀ ನಾನ್ವತಿಷ್ಠತ ॥ 25 ॥

ತಾಮನ್ವಗಚ್ಛದ್ಭಗವಾನ್ ಭವಃ ಪ್ರಮುಷಿತೇಂದ್ರಿಯಃ । ಕಾಮಸ್ಯ ಚ ವಶಂ ನೀತಃ ಕರೇಣುಮಿವ ಯೂಥಪಃ ॥ 26 ॥

ಸೋಽನುವ್ರಜ್ಯಾತಿವೇಗೇನ ಗೃಹೀತ್ವಾನಿಚ್ಛತೀಂ ಸ್ತ್ರಿಯಮ್ । ಕೇಶಬಂಧ ಉಪಾನೀಯ ಬಾಹುಭ್ಯಾಂ ಪರಿಷಸ್ವಜೇ ॥ 27 ॥

ಸೋಪಗೂಢಾ ಭಗವತಾ ಕರಿಣಾ ಕರಿಣೀ ಯಥಾ । ಇತಸ್ತತಃ ಪ್ರಸರ್ಪಂತೀ ವಿಪ್ರಕೀರ್ಣಶಿರೋರುಹಾ ॥ 28 ॥

ಆತ್ಮಾನಂ ಮೋಚಯಿತ್ವಾಂಗ ಸುರರ್ಷಭಭುಜಾಂತರಾತ್ ।

ಪ್ರಾದ್ರವತ್ ಸಾ ಪೃಥುಶ್ರೋಣೀ ಮಾಯಾ ದೇವವಿನಿರ್ಮಿತಾ ॥ 29 ॥

ತಸ್ಯಾಸೌ ಪದವೀಂ ರುದ್ರೋ ವಿಷ್ಣೋರದ್ಭುತಕರ್ಮಣಃ । ಪ್ರತ್ಯಪದ್ಯತ ಕಾಮೇನ ವೈರಿಣಾ ಚ ವಿನಿರ್ಜಿತಃ ॥ 30 ॥

ತಸ್ಯಾನುಧಾವತೋ ರೇತಶ್ಚಸ್ಕಂದಾಮೋಘರೇತಸಃ । ಶುಷ್ಮಿಣೋ ಯೂಥಪಸ್ಯೇವ ವಾಸಿತಾಮನುಧಾವತಃ ॥ 31 ॥

ಯತ್ರ ಯತ್ರಾಪತನ್ ಮಹ್ಯಾಂ ರೇತಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ । ತಾನಿ ರುದ್ರಸ್ಯ ಹೇಮ್ನಶ್ಚ ಕ್ಷೇತ್ರಾಣ್ಯಾಸನ್ ಮಹೀಪತೇ ॥ 32 ॥

ಸರಿತ್ಸರಃ ಸುಶೈಲೇಷು ವನೇಷೂಪವನೇಷು ಚ । ಯತ್ರ ಕ್ವಚಾಸನ್ನೃಷಯಸ್ತತ್ರ ಸನ್ನಿಹಿತೋ ಹರಃ ॥ 33 ॥

ಸ್ಕನ್ನೇ ರೇತಸಿ ಸೋಽಪಶ್ಯದಾತ್ಮಾನಂ ದೇವಮಾಯಯಾ । ಜಡೀಕೃತಂ ನೃಪಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ ನ್ಯವರ್ತತ ಕಶ್ಮಲಾತ್ ॥ 34 ॥

ಅಥಾವಗತಮಾಹಾತ್ಮ್ಯ ಆತ್ಮನೋ ಜಗದಾತ್ಮನಃ । ಅಪರಿಜ್ಞೇಯವೀರ್ಯಸ್ಯ ನ ಮೇನೇ ತದುದಾಹೃತಮ್ ॥ 35 ॥

ತಮವಿಕ್ಲವಮವ್ರೀಡಮಾಲಕ್ಷ್ಯ ಮಧುಸೂದನಃ । ಉವಾಚ ಪರಮಪ್ರೀತೋ ಬಿಭ್ರತ್ ಸ್ವಾಂ ಪೌರುಷೀಂ ತನುಮ್ ॥ 36 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ದಿಷ್ಟ್ಯಾ ತ್ವಂ ವಿಬುಧಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ವಾಂ ನಿಷ್ಠಾಮಾತ್ಮನಾ ಸ್ಥಿತಃ । ಯತೋ ದುಸ್ತರಯಾ ಸ್ವೈರಂ ಮೋಹಿತೋಽಸ್ಯಂಗ ಮಾಯಯಾ ॥

ಕೋ ನು ಮೇಽತಿತರೇನ್ಮಾಯಾಂ ವಿಷಕ್ತಸ್ತ್ವದೃತೇ ಪುಮಾನ್ । ತಾಂ ಸ್ತಾನ್ವಿಸೃಜತೀಂ ಭಾವಾನ್ ದುಸ್ತರಾಮಕೃತಾತ್ಮಭಿಃ ॥

ಸೇಯಂ ಗುಣಮಯೀ ಮಾಯಾ ನ ತ್ವಾಮಭಿಭವಿಷ್ಯತಿ । ಮಯಾ ಸಮೇತಾ ಕಾಲೇನ ಕಾಲರೂಪೇಣ ಭಾಗಶಃ ॥ 39 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಭಗವತಾ ರಾಜನ್ ಶ್ರೀವತ್ಸಾಂಕೇನ ಸತ್ಕೃತಃ । ಆಮಂತ್ರ್ಯ ತಂ ಪರಿಕ್ರಮ್ಯ ಸಗಣಃ ಸ್ವಾಲಯಂ ಯಯೌ ॥ 40 ॥

ಆತ್ಮಾಂಶಭೂತಾಂ ತಾಂ ಮಾಯಾಂ ಭವಾನೀಂ ಭಗವಾನ್ ಭವಃ ।

ಶಂಸತಾಮೃಷಿಮುಖ್ಯಾನಾಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ತುಷ್ಟಾವುವಾಚ ಹ ॥ 41 ॥

ಶ್ರೀರುದ್ರ ಉವಾಚ

ಅಯಿ ವ್ಯಪಶ್ಯಸ್ತ್ವಮಜಸ್ಯ ಮಾಯಾಂ ಪರಸ್ಯ ಪುಂಸಃ ಪರದೇವತಾಯಾಃ ।

ಅಹಂ ಕಲಾನಾಮೃಷಭೋ ವಿಮುಹ್ಯೇ ಯಯಾ ವಶೋಽನ್ಯೇ ಕಿಮುತಾಸ್ವತಂತ್ರಾಃ ॥ 42 ॥

ಯಂ ಮಾಮಪೃಚ್ಛಸ್ತ್ವಮುಪೇತ್ಯ ಯೋಗಾತ್ಸಮಾಃ ಸಹಸ್ರಾಂತ ಉಪಾರತಂ ವೈ ।

ಸ ಏಷ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಪುರುಷಃ ಪುರಾಣೋ ನ ಯತ್ರ ಕಾಲೋ ವಿಶತೇ ನ ವೇದಃ ॥ 43 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ತೇಽಭಿಹಿತಸ್ತಾತ ವಿಕ್ರಮಃ ಶಾರ್ಙ್ಗಧನ್ವನಃ । ಸಿಂಧೋರ್ನಿರ್ಮಥನೇ ಯೇನ ಧೃತಃ ಪೃಷ್ಠೇ ಮಹಾಚಲಃ ॥ 44 ॥

ಏತನ್ಮುಹುಃ ಕೀರ್ತಯತೋಽನುಶೃಣ್ವತೋ ನ ರಿಷ್ಯತೇ ಜಾತು ಸಮುದ್ಯಮಃ ಕ್ವಚಿತ್ ।

ಯದುತ್ತಮಶ್ಲೋಕಗುಣಾನುವರ್ಣನಂ ಸಮಸ್ತಸಂಸಾರಪರಿಶ್ರಮಾಪಹಮ್ ॥ 45 ॥

ಅಸದವಿಷಯಮಂಘ್ರಿಂ ಭಾವಗಮ್ಯಂ ಪ್ರಪನ್ನಾನ-

ಮೃತಮಮರವರ್ಯಾನಾಶಯತ್ಸಿಂಧುಮಥ್ಯಮ್ ।

ಕಪಟಯುವತಿವೇಷೋ ಮೋಹಯನ್ ಯಃ ಸುರಾರೀನ್

ತಮಹಮುಪಸೃತಾನಾಂ ಕಾಮಪೂರಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥ 46 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಏಕಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಮನುರ್ವಿವಸ್ವತಃ ಪುತ್ರಃ ಶ್ರಾದ್ಧದೇವ ಇತಿ ಶ್ರುತಃ । ಸಪ್ತಮೋ ವರ್ತಮಾನೋ ಯಸ್ತದಪತ್ಯಾನಿ ಮೇ ಶೃಣು ॥ 1 ॥

ಇಕ್ಷ್ವಾಕುಶ್ಚ ನಭಶ್ಚೈವ ಧೃಷ್ಟಃ ಶರ್ಯಾತಿರೇವ ಚ । ನ ರಿಷ್ಯಂತೋಽಥ ನಾಭಾಗಃ ಸಪ್ತಮೋ ದಿಷ್ಟ ಉಚ್ಯತೇ ॥ 2 ॥

ಕರೂಷಶ್ಚ ಪೃಷಧ್ರಶ್ಚ ದಶಮೋ ವಸುಮಾನ್ ಸ್ಮೃತಃ । ಮನೋರ್ವೈವಸ್ವತಸ್ಯೈತೇ ದಶಪುತ್ರಾಃ ಪರಂತಪ ॥ 3 ॥

ಆದಿತ್ಯಾ ವಸವೋ ರುದ್ರಾ ವಿಶ್ವೇದೇವಾ ಮರುದ್ಗಣಾಃ । ಅಶ್ವಿನಾವೃಭವೋ ರಾಜನ್ನಿಂದ್ರಸ್ತೇಷಾಂ ಪುರಂದರಃ ॥ 4 ॥

ಕಶ್ಯಪೋಽತ್ರಿರ್ವಸಿಷ್ಠಶ್ಚ ವಿಶ್ವಾಮಿತ್ರೋಽಥ ಗೌತಮಃ । ಜಮದಗ್ನಿರ್ಭರದ್ವಾಜ ಇತಿ ಸಪ್ತರ್ಷಯಃ ಸ್ಮೃತಾಃ ॥ 5 ॥

ಅತ್ರಾಪಿ ಭಗವಜ್ಜನ್ಮ ಕಶ್ಯಪಾದದಿತೇರಭೂತ್ । ಆದಿತ್ಯಾನಾಮವರಜೋ ವಿಷ್ಣುರ್ವಾಮನರೂಪಧೃಕ್ ॥ 6 ॥

ಸಂಕ್ಷೇಪತೋ ಮಯೋಕ್ತಾನಿ ಸಪ್ತಮನ್ವಂತರಾಣಿ ತೇ । ಭವಿಷ್ಯಾಣ್ಯಥ ವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶಕ್ತ್ಯಾನ್ವಿತಾನಿ ಚ ॥ 7 ॥

ವಿವಸ್ವತಶ್ಚ ದ್ವೇ ಭಾರ್ಯೇ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಸುತೇ ಉಭೇ । ಸಂಜ್ಞಾ ಛಾಯಾ ಚ ರಾಜೇಂದ್ರ ಯೇ ಪ್ರಾಗಭಿಹಿತೇ ತವ ॥ 8 ॥

ತೃತೀಯಾ ವಡವಾ ನಾಮ ತಾಸಾಂ ಸಂಜ್ಞಾಸುತಾಸ್ತ್ರಯಃ ।

ಯಮೋ ಯಮೀ ಶ್ರಾದ್ಧದೇವಶ್ಛಾಯಾಯಾಶ್ಚ ಸುತಾನ್ ಶೃಣು ॥ 9 ॥

ಸಾವರ್ಣಿಸ್ತಪತೀ ಕನ್ಯಾ ಭಾರ್ಯಾ ಸಂವರಣಸ್ಯ ಯಾ । ಶನೈಶ್ಚರಸ್ತೃತೀಯೋಽಭೂದಶ್ವಿನೌ ವಡವಾತ್ಮಜೌ ॥ 10 ॥

ಅಷ್ಟಮೇ ಅಂತರೇ ಯಾತೇ ಸಾವರ್ಣಿರ್ಭವಿತಾ ಮನುಃ । ನಿರ್ಮೋಹವಿರಜಸ್ಕಾದ್ಯಾಃ ಸಾವರ್ಣೇಸ್ತನಯಾ ನೃಪ ॥ 11 ॥

ತತ್ರ ದೇವಾಃ ಸುತಪಸೋ ವಿರಜಾ ಅಮಿತಪ್ರಜಾಃ । ತೇಷಾಂ ವಿರೋಚನಸುತೋ ಬಲಿರಿಂದ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 12 ॥

ದತ್ತ್ವೇಮಾಂ ಯಾಚಮಾನಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ ಯಃ ಪದತ್ರಯಮ್ । ರಾದ್ಧಮಿಂದ್ರಪದಂ ಹಿತ್ವಾ ತತಃ ಸಿದ್ಧಿಮವಾಪ್ಸ್ಯಸಿ ॥ 13 ॥

ಯೋಽಸೌ ಭಗವತಾ ಬದ್ಧಃ ಪ್ರೀತೇನ ಸುತಲೇ ಪುನಃ । ನಿವೇಶಿತೋಽಧಿಕೇ ಸ್ವರ್ಗಾದಧುನಾಸ್ತೇ ಸ್ವರಾಡಿವ ॥ 14 ॥

ಗಾಲವೋ ದೀಪ್ತಿಮಾನ್ ರಾಮೋ ದ್ರೋಣಪುತ್ರಃ ಕೃಪಸ್ತಥಾ । ಋಷ್ಯಶೃಂಗಃ ಪಿತಾಸ್ಮಾಕಂ ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣಃ ॥

ಇಮೇ ಸಪ್ತರ್ಷಯಸ್ತತ್ರ ಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಸ್ವಯೋಗತಃ । ಇದಾನೀಮಾಸತೇ ರಾಜನ್ ಸ್ವೇಸ್ವೇ ಆಶ್ರಮಮಂಡಲೇ ॥ 16 ॥

ದೇವಗುಹ್ಯಾಂ ಸರಸ್ವತ್ಯಾಂ ಸಾರ್ವಭೌಮಪತಿಃ ಪ್ರಭುಃ । ಸ್ಥಾನಂ ಪುರಂದರಾದ್ಧೃತ್ವಾ ಬಲಯೇ ದಾಸ್ಯತೀಶ್ವರಃ ॥ 17 ॥

ನವಮೋ ದಕ್ಷಸಾವರ್ಣಿರ್ಮನುರ್ವರುಣಸಂಭವಃ । ಭೂತಕೇತುರ್ದೀಪ್ತಕೇತುರಿತ್ಯಾದ್ಯಾರತತ್ಸುತಾ ನೃಪ ॥ 18 ॥

ಪರಾ ಮರೀಚಿಗರ್ಭಾದ್ಯಾ ದೇವಾ ಇಂದ್ರೋಽದ್ಭುತಃ ಸ್ಮೃತಃ । ದ್ಯುತಿಮತ್ಪ್ರಮುಖಾಸ್ತತ್ರ ಭವಿಷ್ಯಂತ್ಯೃಷಯಸ್ತತಃ ॥ 19 ॥

ಆಯುಷ್ಮತೋಽಂಬುಧಾರಾಯಾಮೃಷಭೋ ಭಗವಾನ್ಕಿಲ ।

ಭವಿತಾ ಯೇನ ಸಂತ್ರಾತೋ ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ಭೋಕ್ಷ್ಯತೇಽದ್ಭುತಃ ॥ 20 ॥

ದಶಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಸಾವರ್ಣಿರುಪಶ್ಲೋಕಸುತೋ ಮಹಾನ್ । ತತ್ಸುತಾ ಭೂರಿಷೇಣಾದ್ಯಾ ಹವಿಷ್ಮತ್ಪ್ರಮುಖಾ ದ್ವಿಜಾಃ ॥ 21 ॥

ತತ್ರಾಪಿ ಜನ್ಮ ಭವಿತಾ ಹರೇರ್ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ ಗೃಹೇ । ಶ್ರೀಮೂರ್ತಿರಿತಿ ವಿಖ್ಯಾತೋ ಯೇನಾಪ್ಯಾಯೇತ ವೈ ಜಗತ್ ॥ 22 ॥

ಹವಿಷ್ಮಾನ್ ಸುಕೃತಃ ಸತ್ಯೋ ಜಯೋ ಮೂರ್ತಿಸ್ತದಾ ದ್ವಿಜಾಃ । ಸುವಾಸನವಿರುದ್ಧಾದ್ಯಾ ದೇವಾಃ ಶಂಭುಃ ಸುರೇಶ್ವರಃ ॥
ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನೋ ವಿಷೂಚ್ಯಾಂ ತು ಶಂಭೋಃ ಸಖ್ಯಂ ಕರಿಷ್ಯತಿ । ಜಾತಃ ಶಾಂತಸ್ತು ಭಗವಾನ್ ಗೃಹೇ ವಿಶ್ವಸೃಜಾಂ ವಿಭುಃ ॥
ಮನುರ್ವೈ ಧರ್ಮಸಾವರ್ಣಿರೇಕಾದಶಮ ಆತ್ಮವಾನ್ । ಅನಾಗತಸ್ತತ್ಸುತಾಶ್ಚ ಸತ್ಯಧರ್ಮಾದಯೋ ದಶ ॥ 25 ॥
ವಿಹಂಗಮಾಃ ಕಾಮಗಮಾ ನಿರ್ವಾಣರುಚಯಃ ಸುರಾಃ । ಇಂದ್ರಶ್ಚೈವ ಧೃತಿಸ್ತೇಷಾಮೃಷಯಶ್ಚಾರುಣಾದಯಃ ॥ 26 ॥
ಆರ್ಯಕಸ್ಯ ಸುತಸ್ತತ್ರ ಧರ್ಮಸೇತುರಿತಿ ಸ್ಮೃತಃ । ವೈಧೃತಾಯಾಂ ಹರೇರಂಶಸ್ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ಧಾರಯಿಷ್ಯತಿ ॥ 27 ॥
ಭವಿತಾ ಮೇರುಸಾವರ್ಣೀ ರಾಜನ್ ದ್ವಾದಶಮೋ ಮನುಃ । ದೇವವಾನುಪದೇವಶ್ಚ ದೇವಶ್ರೇಷ್ಠಾದಯಃ ಸುತಾಃ ॥ 28 ॥
ಋತಧಾಮಾ ಚ ತತ್ರೇಂದ್ರೋ ದೇವಾಶ್ಚ ಹರಿತಾದಯಃ । ಋಷಯಶ್ಚ ತಪೋಮೂರ್ತಿತಪಶ್ಚಾಗ್ನೀಧ್ರಕಾದಯಃ ॥ 29 ॥
ಸ್ವಧಾಮಾಖ್ಯೋ ಹರೇರಂಶಃ ಸಾಧಯಿಷ್ಯತಿ ತನ್ಮನೋಃ । ಅಂತರಂ ಸತ್ಯಮಹಸಃ ಸೂನೃತಾಯಾಃ ಸುತೋ ವಿಭುಃ ॥ 30 ॥
ಮನುಸ್ತ್ರಯೋದಶೋ ಭಾವ್ಯೋ ದೇವಸಾವರ್ಣಿರಾತ್ಮವಾನ್ । ಚಿತ್ರಸೇನವಿಚಿತ್ರಾದ್ಯಾ ದೇವಸಾವರ್ಣಿದೇಹಜಾಃ ॥ 31 ॥
ದೇವಾಃ ಸುಕರ್ಮಸುತ್ರಾಮಸಂಜ್ಞಾ ಇಂದ್ರೋ ದಿವಸ್ಪತಿಃ । ನಿರ್ಮೋಕತತ್ತ್ವದರ್ಶಾದ್ಯಾ ಭವಿಷ್ಯಂತ್ಯೃಷಯಸ್ತದಾ ॥ 32 ॥
ದೇವಹೋತ್ರಸ್ಯ ತನಯ ಉಪಹರ್ತಾ ದಿವಸ್ಪತೇಃ । ಯೋಗೇಶ್ವರೋ ಹರೇರಂಶೋ ಬೃಹತ್ಯಾಂ ಸಂಭವಿಷ್ಯತಿ ॥ 33 ॥
ಮನುರ್ವಾ ಇಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿಶ್ಚತುರ್ದಶಮ ಏಷ್ಯತೇ । ಜಂತುಭೀರವವರ್ಯಾದ್ಯಾ ಇಂದ್ರಸಾವರ್ಣಿವೀರ್ಯಜಾಃ ॥ 34 ॥
ವಿಚಿತ್ರಾಶ್ಚಾಕ್ಷುಷಾ ದೇವಾಃ ಶುಚಿರಿಂದ್ರೋ ಭವಿಷ್ಯತಿ । ಅಗ್ನಿರ್ಬಾಹುಃ ಶುಚಿಃ ಶುದ್ಧೋ ಮಾಗಧಾದ್ಯಾಸ್ತಪಸ್ವಿನಃ ॥ 35 ॥
ನಾರಾಯಣಸ್ಯ ತನಯೋ ಬೃಹದ್ಭಾನುಸ್ತದಾ ಹರಿಃ । ವಿನತಾಯಾಂ ಮಹಾರಾಜ ಕ್ರಿಯಾತಂತೂನ್ ವಿತಾಯಿತಾ ॥ 36 ॥
ರಾಜನ್ ಚತುರ್ದಶೈತಾನಿ ತ್ರಿಕಾಲಾನುಗತಾನಿ ತೇ । ಪ್ರೋಕ್ತಾನ್ಯೇಭಿರ್ಮಿತಃ ಕಲ್ಪೋ ಯುಗಸಾಹಸ್ರಪರ್ಯಯಃ ॥ 37 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ರಾಜೋವಾಚ

ಮನ್ವಂತರೇಷು ಭಗವಾನ್ ಯಥಾ ಮನ್ವಾದಯಸ್ತ್ವಿಮೇ । ಯಸ್ಮಿನ್ ಕರ್ಮಣಿ ಯೇ ಯೇನ ನಿಯುಕ್ತಾಸ್ತದ್ವದಸ್ವ ಮೇ ॥

ಋಷಿರುವಾಚ

ಮನವೋ ಮನುಪುತ್ರಾಶ್ಚ ಮುನಯಶ್ಚ ಮಹೀಪತೇ । ಇಂದ್ರಾಃ ಸುರಗಣಾಶ್ಚೈವ ಸರ್ವೇ ಪುರುಷಶಾಸನಾಃ ॥ 2 ॥
ಯಜ್ಞಾದಯೋ ಯಾಃ ಕಥಿತಾಃ ಪೌರುಷ್ಯಸ್ತನವೋ ನೃಪ । ಮನ್ವಾದಯೋ ಜಗದ್ಯಾತ್ರಾಂ ನಯಂತ್ಯಾಭಿಃ ಪ್ರಚೋದಿತಾಃ ॥

ಚತುರ್ಯುಗಾಂತೇ ಕಾಲೇನ ಗ್ರಸ್ತಾನ್ ಶ್ರುತಿಗಣಾನ್ ಯಥಾ ।
ತಪಸಾ ಋಷಯೋಽಪಶ್ಯನ್ ಯತೋ ಧರ್ಮಃ ಸನಾತನಃ ॥ 4 ॥
ತತೋ ಧರ್ಮಂ ಚತುಷ್ಪಾದಂ ಮನವೋ ಹರಿಣೋದಿತಾಃ ।
ಯುಕ್ತಾಃ ಸಂಚಾರಯಂತ್ಯದ್ಧಾ ಸ್ವೇಸ್ವೇ ಕಾಲೇ ಮಹೀಂ ನೃಪಾಃ ॥ 5 ॥
ಪಾಲಯಂತಿ ಪ್ರಜಾಪಾಲಾ ಯಾವದಂತಂ ವಿಭಾಗಶಃ ।
ಯಜ್ಞಭಾಗಭುಜೋ ದೇವಾ ಯೇ ಚ ತತ್ರಾನುಕೀರ್ತಿತಾಃ ॥ 6 ॥
ಇಂದ್ರೋ ಭಗವತಾ ದತ್ತಾಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಶ್ರಿಯಮೂರ್ಜಿತಾಮ್ ।
ಭುಂಜಾನಃ ಪಾತಿ ಲೋಕಾಂಸ್ತ್ರೀನ್ ಕಾಮಂ ಲೋಕೇ ಪ್ರವರ್ಷತಿ ॥ 7 ॥
ಜ್ಞಾನಂ ಚಾತುರ್ಯುಗಂ ಬ್ರೂತೇ ಹರಿಃ ಸಿದ್ಧಸ್ವರೂಪಧೃಕ್ ।
ಋಷಿರೂಪಧರಃ ಕರ್ಮಯೋಗಂ ಯೋಗೇಶರೂಪಧೃಕ್ ॥ 8 ॥

ಸರ್ಗಂ ಪ್ರಜೇಶರೂಪೇಣ ದಸ್ಯೂನ್ ಹಂತಿ ಸ್ವರಾಡ್ವಪುಃ । ಕಾಲರೂಪೇಣ ಸರ್ವೇಷಾಮಭವಾಯ ಪೃಥಗ್ಗುಣಃ ॥ 9 ॥

ಸ್ತೂಯಮಾನೋ ಜನೈರೇಭಿರ್ಮಾಯಯಾ ನಾಮರೂಪಯಾ । ವಿಮೋಹಿತಾತ್ಮಭಿರ್ನಾನಾದರ್ಶನೈರ್ನ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ॥
ಏತತ್ಕಲ್ಪವಿಕಲ್ಪಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಂ ಪರಿಕೀರ್ತಿತಮ್ । ಯತ್ರ ಮನ್ವಂತರಾಣ್ಯಾಹುಶ್ಚತುರ್ದಶ ಪುರಾವಿದಃ ॥ 11 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ರಾಜೋವಾಚ

ಬಲೇಃ ಪದತ್ರಯಂ ಭೂಮೇಃ ಕಸ್ಮಾದ್ಧರಿರಯಾಚತ । ಭೂತೇಶ್ವರಃ ಕೃಪಣವಲ್ಲಬ್ಧಾರ್ಥೋಽಪಿ ಬಬಂಧ ತಮ್ ॥ 1 ॥
ಏತದ್ವೇದಿತುಮಿಚ್ಛಾಮೋ ಮಹತ್ಕೌತೂಹಲಂ ಹಿ ನಃ । ಯಾಂ ಚೇಶ್ವರಸ್ಯ ಪೂರ್ಣಸ್ಯ ಬಂಧನಂ ವಾಪ್ಯನಾಗಸಃ ॥ 2 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಪರಾಜಿತಶ್ರೀರಸುಭಿಶ್ಚ ಹಾಪಿತ ಇಂದ್ರೇಣ ರಾಜನ್ ಭೃಗುಭಿಃ ಸ ಜೀವಿತಃ ।
ಸರ್ವಾತ್ಮನಾ ತಾನಭಜದ್ಭೃಗೂನ್ ಬಲಿಃ ಶಿಷ್ಯೋ ಮಹಾನ್ಸ್ವಾರ್ಥನಿವೇದನೇನ ॥ 3 ॥
ತಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಭೃಗವಃ ಪ್ರೀಯಮಾಣಾ ಅಯಾಜಯನ್ ವಿಶ್ವಜಿತಾ ತ್ರಿಲೋಕಮ್ ।
ಜಿಗೀಷಮಾಣಂ ವಿಧಿನಾಭಿಷಿಚ್ಯ ಮಹಾಭಿಷೇಕೇಣ ಮಹಾನುಭಾವಾಃ ॥ 4 ॥
ತತೋ ರಥಃ ಕಾಂಚನಪಟ್ಟಬದ್ಧೋ ಹಯಾಶ್ಚ ಹರ್ಯಶ್ವತುರಂಗವರ್ಣಾಃ ।
ಧ್ವಜಶ್ಚ ಸಿಂಹೇನ ವಿರಾಜಮಾನೋ ಹುತಾಶನಾದಾಸ ಹವಿರ್ಭಿರಿಷ್ಟಾತ್ ॥ 5 ॥
ಧನುಶ್ಚ ದಿವ್ಯಂ ಪುರಟೋಪನದ್ಧಂ ತೂಣಾವರಿಕ್ತೌ ಕವಚಂ ಚ ದಿವ್ಯಮ್ ।
ಪಿತಾಮಹಸ್ತಸ್ಯ ದದೌ ಚ ಮಾಲಾಮಮ್ಲಾನಪುಷ್ಪಾಂ ಜಲಜಂ ಚ ಶುಕ್ರಃ ॥ 6 ॥
ಏವಂ ಸ ವಿಪ್ರಾರ್ಜಿತಯೋಧನಾರ್ಥಸ್ತೈಃ ಕಲ್ಪಿತಸ್ವಸ್ತ್ಯಯನೋಽಥ ವಿಪ್ರಾನ್ ।
ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೀಕೃತ್ಯ ಕೃತಪ್ರಣಾಮಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದಮಾಮಂತ್ರ್ಯ ನಮಶ್ಚಕಾರ ॥ 7 ॥

ಅಥಾರುಹ್ಯ ರತಂ ದಿವ್ಯಂ ಭೃಗುದತ್ತಂ ಮಹಾರಥಃ । ಸುಸ್ರಗ್ಧರೋಽಥ ಸನ್ನದ್ಧಧನ್ವೀ ಖಡ್ಗೀ ಧೃತೇಷುಧಿಃ ॥ 8 ॥
ಹೇಮಾಂಗದಲಸದ್ಬಾಹುಃ ಸ್ಫುರನ್ಮಕರಕುಂಡಲಃ । ರರಾಜ ರಥಮಾರೂಢೋ ಧಿಷ್ಣ್ಯಸ್ಥ ಇವ ಹವ್ಯವಾಟ್ ॥ 9 ॥
ತುಲ್ಯೈಶ್ವರ್ಯವಯಃಶ್ರೀಭಿಃ ಸ್ವಯೂಥೈರ್ದೈತ್ಯಯೂಥಪೈಃ । ಪಿಬದ್ಭಿರಿವ ಖಂ ದೃಗ್ಭಿರ್ದಹದ್ಭಿಃ ಪರಿಧೀನಿವ ॥ 10 ॥
ವೃತೋ ವಿಕರ್ಷನ್ ಮಹತೀಮಾಸುರೀಂ ಧ್ವಜಿನೀಂ ವಿಭುಃ । ಯಯಾವಿಂದ್ರಪುರೀಮೃದ್ಧಾಂ ಕಂಪಯನ್ನಿವ ರೋದಸೀಮ್ ॥
ರಮ್ಯಾಮುಪವನೋದ್ಯಾನೈಃ ಶ್ರೀಮದ್ಭಿರ್ನಂದನಾದಿಭಿಃ । ಕೂಜದ್ವಿಹಂಗಮಿಥುನೈರ್ಗಾಯನ್ಮತ್ತಮಧುವ್ರತೈಃ ॥ 12 ॥
ಪ್ರವಾಲಫಲಪುಷ್ಪೋರುಭಾರಶಾಖಾಮರದ್ರುಮೈಃ । ಹಂಸಸಾರಸಚಕ್ರಾಹ್ವಕಾರಂಡವಕುಲಾಕುಲಾಃ ॥ 13 ॥
ನಲಿನ್ಯೋ ಯತ್ರ ಕ್ರೀಡಂತಿ ಪ್ರಮದಾಃ ಸುರಸೇವಿತಾಃ । ಆಕಾಶಗಂಗಯಾ ದೇವ್ಯಾ ವೃತಾಂ ಪರಿಖಭೂತಯಾ ॥ 14 ॥
ಪ್ರಾಕಾರೇಣಾಗ್ನಿವರ್ಣೇನ ಸಾಟ್ಟಾಲೇನೋನ್ನತೇನ ಚ । ರುಕ್ಮಪಟ್ಟಕಪಾಟೈಶ್ಚ ದ್ವಾರೈಃ ಸ್ಫಾಟಿಕಗೋಪುರೈಃ ॥ 15 ॥
ಜುಷ್ಟಾಂ ವಿಭಕ್ತಪ್ರಪಥಾಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮವಿನಿರ್ಮಿತಾಮ್ । ಸಭಾಚತ್ವರರಥ್ಯಾಢ್ಯಾಂ ವಿಮಾನೈರ್ನ್ಯರ್ಬುದೈರ್ಯುತಾಮ್ ॥
ಶೃಂಗಾಟಕೈರ್ಮಣಿಮಯೈರ್ವಜ್ರವಿದ್ರುಮವೇದಿಭಿಃ ।
ಯತ್ರ ನಿತ್ಯವಯೋರೂಪಾಃ ಶ್ಯಾಮಾ ವಿರಜವಾಸಸಃ ॥
ಭ್ರಾಜಂತೇ ರೂಪವನ್ನಾರ್ಯೋ ಅರ್ಚಿರ್ಭಿರಿವ ವಹ್ನಯಃ ॥ 17 ॥
ಸುರಸ್ತ್ರೀಕೇಶವಿಭ್ರಷ್ಟನವಸೌಗಂಧಿಕಸ್ರಜಾಮ್ । ಯತ್ರಾಮೋದಮುಪಾದಾಯ ಮಾರ್ಗ ಆವಾತಿ ಮಾರುತಃ ॥ 18 ॥
ಹೇಮಜಾಲಾಕ್ಷನಿರ್ಗಚ್ಛದ್ಧೂಮೇನಾಗುರುಗಂಧಿನಾ । ಪಾಂಡುರೇಣ ಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನಮಾರ್ಗೇ ಯಾಂತಿ ಸುರಸ್ತ್ರಿಯಃ ॥ 19 ॥

ಮುಕ್ತಾವಿತಾನೈರ್ಮಣಿಹೇಮಕೇತುಭಿರ್ನಾನಾಪತಾಕಾವಲಭೀಭಿರಾವೃತಾಮ್ ।

ಶಿಖಂಡಿಪಾರಾವತಭೃಂಗನಾದಿತಾಂ ವೈಮಾನಿಕಸ್ತ್ರೀಕಲಗೀತಮಂಗಲಾಮ್ ॥ 20 ॥

ಮೃದಂಗಶಂಖಾನಕದುಂದುಭಿಸ್ವನೈಃ ಸತಾಲವೀಣಾಮುರಜರ್ಷ್ಟಿವೇಣುಭಿಃ ।
ನೃತ್ಯೈಃ ಸವಾದ್ಯೈರುಪದೇವಗೀತಕೈರ್ಮನೋರಮಾಂ ಸ್ವಪ್ರಭಯಾ ಜಿತಗ್ರಹಾಮ್ ॥ 21 ॥

ಯಾಂ ನ ವ್ರಜಂತ್ಯಧರ್ಮಿಷ್ಠಾಃ ಖಲಾ ಭೂತದ್ರುಹಃ ಶಠಾಃ ।
ಮಾನಿನಃ ಕಾಮಿನೋ ಲುಬ್ಧಾ ಏಭಿರ್ಹೀನಾ ವ್ರಜಂತ್ಯುತ ॥ 22 ॥

ತಾಂ ದೇವಧಾನೀಂ ಸ ವರೂಥಿನೀಪತಿರ್ಬಹಿಃ ಸಮಂತಾದ್ರುರುಧೇ ಪೃತನ್ಯಯಾ ।
ಆಚಾರ್ಯದತ್ತಂ ಜಲಜಂ ಮಹಾಸ್ವನಂ ದಧ್ಮೌ ಪ್ರಯುಂಜನ್ ಭಯಮಿಂದ್ರಯೋಷಿತಾಮ್ ॥ 23 ॥

ಮಘವಾಂಸ್ತದಭಿಪ್ರೇತ್ಯ ಬಲೇಃ ಪರಮಮುದ್ಯಮಮ್ । ಸರ್ವದೇವಗಣೋಪೇತೋ ಗುರುಮೇತದುವಾಚ ಹ ॥ 24 ॥

ಭಗವನ್ನುದ್ಯತೋ ಭೂಯಾನ್‌ಬಲೇರ್ನಃ ಪೂರ್ವವೈರಿಣಃ । ಅವಿಷಹ್ಯಮಿದಂ ಮನ್ಯೇ ಕೇನಾಸೀತ್ತೇಜಸಾ ಸಮಃ ॥ 25 ॥

ನೈನಂ ಕಶ್ಚಿತ್ ಕುತೋ ವಾಪಿ ಪ್ರತಿವೋಢುಮಧೀಶ್ವರಃ । ಪಿಬನ್ನಿವ ಮುಖೇನೇದಂ ಲಿಹನ್ನಿವ ದಿಶೋ ದಶ ॥ 26 ॥

ದಹನ್ನಿವ ದಿಶೋ ದೃಗ್ಭಿಃ ಸಂವರ್ತಾಗ್ನಿರಿವೋತ್ಥಿತಃ ।
ಬ್ರೂಹಿ ಕಾರಣಮೇತಸ್ಯ ದುರ್ಧರ್ಷತ್ವಸ್ಯ ಮದ್ರಿಪೋಃ ॥
ಓಜಃ ಸಹೋ ಬಲಂ ತೇಜೋ ಯತ ಏವ ಸಮುದ್ಯಮಃ ॥ 27 ॥

ಗುರುರುವಾಚ

ಜಾನಾಮಿ ಮಘವನ್ ಶತ್ರೋರುನ್ನತೇರಸ್ಯ ಕಾರಣಮ್ । ಶಿಷ್ಯಾಯೋಪಭೃತಂ ತೇಜೋ ಗುರುಭಿರ್ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿಭಿಃ ॥ 28 ॥

ಭವದ್ವಿಧೋ ಭವಾನ್ ವಾಪಿ ವರ್ಜಯಿತ್ವೇಶ್ವರಂ ಹರಿಮ್ । ನಾಸ್ಯ ಶಕ್ತಃ ಪುರಃ ಸ್ಥಾತುಂ ಕೃತಾಂತಸ್ಯ ಯಥಾ ಜನಾಃ ॥

ತಸ್ಮಾನ್ನಿಲಯಮುತ್ಸೃಜ್ಯ ಯೂಯಂ ಸರ್ವೇ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ ।
ಯಾತ ಕಾಲಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಂತೋ ಯತಃ ಶತ್ರೋರ್ವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ 30 ॥

ಏಷ ವಿಪ್ರಬಲೋದರ್ಕಃ ಸಂಪ್ರತ್ಯೂರ್ಜಿತವಿಕ್ರಮಃ । ಏಷಾಮೇವಾವಮಾನೇನ ಸಾನುಬಂಧೋ ವಿನಂಕ್ಷ್ಯತಿ ॥ 31 ॥

ಏವಂ ಸುಮಂತ್ರಿತಾರ್ಥಾಸ್ತೇ ಗುರುಣಾರ್ಥಾನುದರ್ಶಿನಾ । ಹಿತ್ವಾ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಂ ಜಗ್ಮುರ್ಗೀರ್ವಾಣಾಃ ಕಾಮರೂಪಿಣಃ ॥

ದೇವೇಷ್ವಥ ನಿಲೀನೇಷು ಬಲಿರ್ವೈರೋಚನಃ ಪುರೀಮ್ । ದೇವಧಾನೀಮಧಿಷ್ಠಾಯ ವಶಂ ನಿನ್ಯೇ ಜಗತ್ತ್ರಯಮ್ ॥ 33 ॥

ತಂ ವಿಶ್ವಜಯಿನಂ ಶಿಷ್ಯಂ ಭೃಗವಃ ಶಿಷ್ಯವತ್ಸಲಾಃ । ಶತೇನ ಹಯಮೇಧಾನಾಮನುವ್ರತಮಯಾಜಯನ್ ॥ 34 ॥

ತತಸ್ತದನುಭಾವೇನ ಭುವನತ್ರಯವಿಶ್ರುತಾಮ್ । ಕೀರ್ತಿಂ ದಿಕ್ಷು ವಿತನ್ವಾನಃ ಸ ರೇಜ ಉಡುರಾಡಿವ ॥ 35 ॥

ಬುಭುಜೇ ಚ ಶ್ರಿಯಂ ಸ್ವೃದ್ಧಾಂ ದ್ವಿಜದೇವೋಪಲಂಭಿತಾಮ್ । ಕೃತಕೃತ್ಯಮಿವಾತ್ಮಾನಂ ಮನ್ಯಮಾನೋ ಮಹಾಮನಾಃ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಚತುರ್ದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ಪುತ್ರೇಷು ನಷ್ಟೇಷು ದೇವಮಾತಾಽದಿತಿಸ್ತದಾ । ಹೃತೇ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪೇ ದೈತ್ಯೈಃ ಪರ್ಯತಪ್ಯದನಾಥವತ್ ॥ 1 ॥

ಏಕದಾ ಕಶ್ಯಪಸ್ತಸ್ಯಾ ಆಶ್ರಮಂ ಭಗವಾನಗಾತ್ । ನಿರುತ್ಸವಂ ನಿರಾನಂದಂ ಸಮಾಧೇರ್ವಿರತಶ್ಚಿರಾತ್ ॥ 2 ॥

ಸಪತ್ನೀಂ ದೀನವದನಾಂ ಕೃತಾಸನಪರಿಗ್ರಹಃ । ಸಭಾಜಿತೋ ಯಥಾನ್ಯಾಯಮಿದಮಾಹ ಕುರೂದ್ವಹ ॥ 3 ॥

ಅಪ್ಯಭದ್ರಂ ನ ವಿಪ್ರಾಣಾಂ ಭದ್ರೇ ಲೋಕೇಽಧುನಾಗತಮ್ । ನ ಧರ್ಮಸ್ಯ ನ ಲೋಕಸ್ಯ ಮೃತ್ಯೋಶ್ಛಂದಾನುವರ್ತಿನಃ ॥

ಅಪಿ ವಾ ಕುಶಲಂ ಕಿಂವಾ ಗೃಹೇಷು ಗೃಹಮೇಧಿನಾಮ್ ।

ಧರ್ಮಸ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ಕಾಮಸ್ಯ ಯತ್ರ ಯೋಗೋ ಹ್ಯಯೋಗಿನಾಮ್ ॥ 5 ॥

ಅಪಿ ವಾತಿಥಯೋಽಭ್ಯೇತ್ಯ ಕುಟುಂಬಾಸಕ್ತಯಾ ತ್ವಯಾ । ಗೃಹಾದಪೂಜಿತಾ ಯಾತಾಃ ಪ್ರತ್ಯುತ್ಥಾನೇನ ವಾ ಕ್ವಚಿತ್ ॥ 6 ॥

ಗೃಹೇಷು ಯೇಷ್ವತಿಥಯೋ ನಾರ್ಚಿತಾಃ ಸಲಿಲೈರಪಿ । ಯದಿ ನಿರ್ಯಾಂತಿ ತೇ ನೂನಂ ಪ್ರೇತರಾಜಗೃಹೋಪಮಾಃ ॥ 7 ॥

ಅಥಾಗ್ನಯಸ್ತು ವೇಲಾಯಾಂ ನ ಹುತಾ ಹವಿಷಾ ಸತಿ । ತ್ವಯೋದ್ವಿಗ್ನಧಿಯಾ ಭದ್ರೇ ಪ್ರೋಷಿತೇ ಮಯಿ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ॥ 8 ॥

ಯತ್ಪೂಜಯಾ ಕಾಮದುಘಾನ್ ಯಾಂತಿ ಲೋಕಾನ್ ಗೃಹಾನ್ವಿತಾಃ ।
ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಽಗ್ನಿಶ್ಚ ವೈ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸರ್ವದೇವಾತ್ಮನೋ ಮುಖಮ್ ॥ 9 ॥

ಅಪಿ ಸರ್ವೇ ಕುಶಲಿನಸ್ತವ ಪುತ್ರಾ ಮನಸ್ವಿನಿ । ಲಕ್ಷಯೇಽಸ್ವಸ್ಥಮಾತ್ಮಾನಂ ಭವತ್ಯಾ ಲಕ್ಷಣೈರಹಮ್ ॥ 10 ॥

ಅದಿತಿರುವಾಚ

ಭದ್ರಂ ದ್ವಿಜಗವಾಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಧರ್ಮಸ್ಯಾಸ್ಯ ಜನಸ್ಯ ಚ । ತ್ರಿವರ್ಗಸ್ಯ ಪರಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಗೃಹಮೇಧಿನ್ ಗೃಹಾ ಇಮೇ ॥ 11 ॥

ಅಗ್ನಯೋಽತಿಥಯೋ ಭೃತ್ಯಾ ಭಿಕ್ಷವೋ ಯೇ ಚ ಲಿಪ್ಸವಃ । ಸರ್ವಂ ಭಗವತೋಬ್ರಹ್ಮನ್ನನುಧ್ಯಾನಾನ್ನ ರಿಷ್ಯತಿ ॥ 12 ॥

ಕೋ ನು ಮೇ ಭಗವನ್ಕಾಮೋ ನ ಸಂಪದ್ಯೇತ ಮಾನಸಃ । ಯಸ್ಯಾ ಭವಾನ್ ಪ್ರಜಾಧ್ಯಕ್ಷ ಏವಂ ಧರ್ಮಾನ್ ಪ್ರಭಾಷತೇ ॥

ತವೈವ ಮಾರೀಚ ಮನಃಶರೀರಜಾಃ ಪ್ರಜಾ ಇಮಾಃ ಸತ್ತ್ವರಜಸ್ತಮೋಜುಷಃ ।
ಮನೋರಥಂ ತಾಸು ಸುರಾದಿಷು ಪ್ರಭೋ ಯಥಾವಿಭಾಗಂ ಭಜತೇ ಮಹೇಶ್ವರಃ ॥ 14 ॥

ತಸ್ಮಾದಂಶಂ ಭಜಂತ್ಯಾ ಮೇ ಶ್ರೇಯಶ್ಚಿಂತಯ ಸುವ್ರತ । ಹೃತಶ್ರಿಯೋ ಹೃತಸ್ಥಾನಾಃ ಸಪತ್ನೈಃ ಪಾಹಿ ನಃ ಪ್ರಭೋ ॥ 15 ॥

ಪರೈರ್ವಿವಾಸಿತಾ ಸಾಹಂ ಮಗ್ನಾ ವ್ಯಸನಸಾಗರೇ । ಐಶ್ವರ್ಯಂ ಶ್ರೀರ್ಯಶಃ ಸ್ಥಾನಂ ಹೃತಾನಿ ಪ್ರಬಲೈರ್ಮಮ ॥ 16 ॥

ಯಥಾ ತಾನಿ ಪುನಃ ಸಾಧೋ ಪ್ರಪದ್ಯೇರನ್ ಮಮಾತ್ಮಜಾಃ । ತಥಾ ವಿಧೇಹಿ ಕಲ್ಯಾಣಂ ಧಿಯಾ ಕಲ್ಯಾಣಕೃತ್ತಮ ॥ 17 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಮಭ್ಯರ್ಥಿತೋಽದಿತ್ಯಾ ಕಸ್ತಾಮಾಹ ಸ್ಮಯನ್ನಿವ । ಅಹೋ ಮಾಯಾ ಬಲಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ನೇಹಬದ್ಧಮಿದಂ ಜಗತ್ ॥

ಕ್ವ ದೇಹೋ ಭೌತಿಕೌ ನಾತ್ಮಾ ಕ್ವ ಚಾತ್ಮಾ ಪ್ರಕೃತೇಃ ಪರಃ । ಕಸ್ಯ ಕೇ ಪತಿಪುತ್ರಾದ್ಯಾ ಮೋಹ ಏವ ಹಿ ಕಾರಣಮ್ ॥ 19 ॥

ಉಪತಿಷ್ಠಸ್ವ ಪುರುಷಂ ಭಗವಂತಂ ಜನಾರ್ದನಮ್ । ಸರ್ವಭೂತಗುಹಾವಾಸಂ ವಾಸುದೇವಂ ಜಗದ್ಗುರುಮ್ ॥ 20 ॥

ಸ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ ತೇ ಕಾಮಾನ್ ಹರಿರ್ದೀನಾನುಕಂಪನಃ । ಅಮೋಘಾ ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿರ್ನೇತರೇತಿ ಮತಿರ್ಮಮ ॥ 21 ॥

ಅದಿತಿರುವಾಚ

ಕೇನಾಹಂ ವಿಧಿನಾ ಬ್ರಹ್ಮನ್ನುಪಸ್ಥಾಸ್ಯೇ ಜಗತ್ಪತಿಮ್ । ಯಥಾ ಮೇ ಸತ್ಯಸಂಕಲ್ಪೋ ವಿದಧಾತಿ ಮನೋರಥಮ್ ॥ 22 ॥

ಆದಿಶ ತ್ವಂ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಧಿಂ ತದುಪಧಾವನಮ್ । ಆಶು ತುಷ್ಯತಿ ಮೇ ದೇವಃ ಸೀದಂತ್ಯಾಃ ಸಹ ಪುತ್ರಕೈಃ ॥ 23 ॥

ಕಶ್ಯಪ ಉವಾಚ

ಏತನ್ಮೇ ಭಗವಾನ್ ಪೃಷ್ಟಃ ಪ್ರಜಾಕಾಮಸ್ಯ ಪದ್ಮಜಃ । ಯದಹಂ ತೇ ಪ್ರವಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ವ್ರತಂ ಕೇಶವತೋಷಣಮ್ ॥ 24 ॥

ಫಾಲ್ಗುನಸ್ಯಾಮಲೇ ಪಕ್ಷೇ ದ್ವಾದಶಾಹಂ ಪಯೋವ್ರತಃ ।
ಅರ್ಚಯೇದರವಿಂದಾಕ್ಷಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಮಯಾನ್ವಿತಃ ॥

ಸಿನೀವಾಲ್ಯಾಂ ಮೃದಾಲಿಪ್ಯ ಸ್ನಾಯಾತ್ ಕ್ರೋಡವಿದೀರ್ಣಯಾ ॥ 25 ॥

ಯದಿ ಲಭ್ಯೇತ ವೈ ಸ್ರೋತಸ್ಯೇತಂ ಮಂತ್ರಮುದೀರಯೇತ್ತ್ವಂ ದೇವ್ಯಾದಿವರಾಹೇಣ ರಸಾಯಾಃ ಸ್ಥಾನಮಿಚ್ಛತಾ ॥ 26 ॥

ಉದ್ಧೃತಾಽಸಿ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಪಾಪ್ಮಾನಂ ಮೇ ಪ್ರಣಾಶಯ । ನಿವರ್ತಿತಾತ್ಮನಿ ಯಮೋ ದೇವಮರ್ಚೇತ್ಸಮಾಹಿತಃ ॥ 27 ॥

ಅರ್ಚಾಯಾಂ ಸ್ಥಂಡಿಲೇ ಸೂರ್ಯೇ ಜಲೇ ವಹ್ನೌ ಗುರಾವಪಿ ।
ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಭಗವತೇ ಪುರುಷಾಯ ಮಹೀಯಸೇ ॥
ಸರ್ವಭೂತನಿವಾಸಾಯ ವಾಸುದೇವಾಯ ಸಾಕ್ಷಿಣೇ ॥ 28 ॥

ನಮೋಽವ್ಯಕ್ತಾಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮಾಯ ಪ್ರಧಾನಪುರುಷಾಯ ಚ । ಚತುರ್ವಿಂಶದ್ಗುಣಜ್ಞಾಯ ಗುಣಸಂಸ್ಥಾನಹೇತವೇ ॥ 29 ॥

ನಮೋ ದ್ವಿಶೀರ್ಷ್ಣೇ ತ್ರಿಪದೇ ಚತುಃಶೃಂಗಾಯ ತಂತವೇ । ಸಪ್ತಹಸ್ತಾಯ ಯಜ್ಞಾಯ ತ್ರಯೀವಿದ್ಯಾತ್ಮನೇ ನಮಃ ॥ 30 ॥

ನಮಃ ಶಿವಾಯ ರುದ್ರಾಯ ನಮಃ ಸಾಧಾರಣಾಯ ಚ । ಸರ್ವವಿದ್ಯಾಧಿಪತಯೇ ಭೂತಾನಾಂ ಪತಯೇ ನಮಃ ॥ 31 ॥

ನಮೋ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಾಯ ಪ್ರಾಣಾಯ ಜಗದಾತ್ಮನೇ । ಯೋಗೈಶ್ವರ್ಯಶರೀರಾಯ ನಮಸ್ತೇ ಯೋಗಹೇತವೇ ॥ 32 ॥

ನಮಸ್ತೇ ಆದಿದೇವಾಯ ದೇವದೇವಾಯ ತೇ ನಮಃ । ನಾರಾಯಣಾಯ ಋಷಯೇ ನರಾಯ ಹರಯೇ ನಮಃ ॥ 33 ॥

ನಮೋ ಮರಕತಶ್ಯಾಮವಪುಷೇಽಧಿಗತಶ್ರಿಯೇ । ಕೇಶವಾಯ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ನಮಸ್ತೇ ಪೀತವಾಸಸೇ ॥ 34 ॥

ತ್ವಂ ಸರ್ವವರದಃ ಪುಂಸಾಂ ವರೇಣ್ಯ ವರದರ್ಷಭ । ಅತಸ್ತೇ ತಪಸಾ ಧೀರಾಃ ಪಾದರೇಣುಮುಪಾಸತೇ ॥ 35 ॥

ಅನ್ವವರ್ತಂತ ಯಂ ದೇವಾಃ ಶ್ರೀವಿನಿರ್ಜಿತಪದ್ಮಯೋಃ । ಸ್ಪೃಹಯಂತ ಇವಾಮೋದಂ ಭಗವಾನ್ ಮೇ ಪ್ರಸೀದತಾಮ್ ॥

ಏತೈರ್ಮಂತ್ರೈರ್ಹೃಷೀಕೇಶಮಾವಾಹನಪುರಃಸರಮ್ । ಅರ್ಚಯೇಚ್ಛ್ರದ್ಧಯಾ ಯುಕ್ತಃ ಪಾದ್ಯೋಪಸ್ಪರ್ಶನಾದಿಭಿಃ ॥ 37 ॥

ಅರ್ಚಿತಂ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾದ್ಯೈಃ ಪಯಸಾ ಸ್ನಾಪಯೇದ್ವಿಭುಮ್ । ವಸ್ತ್ರೋಪವೀತಾಭರಣಪಾದ್ಯೋಪಸ್ಪರ್ಶನೈಸ್ತತಃ ॥ 38 ॥

ಗಂಧಧೂಪಾದಿಭಿಶ್ಚಾರ್ಚೇತ ದ್ವಾದಶಾಕ್ಷರವಿದ್ಯಯಾ । ಶ್ರುತಂ ಪಯಸಿ ನೈವೇದ್ಯಂ ಶಾಲ್ಯನ್ನಂ ವಿಭವೇ ಸತಿ ॥ 39 ॥

ಸಸರ್ಪಿಃ ಸಗುಡಂ ದತ್ವಾ ಜುಹುಯಾನ್ಮೂಲವಿದ್ಯಯಾ । ನಿವೇದಿತಂ ತದ್ಭಕ್ತಾಯ ದದ್ಯಾದ್ಭುಂಜೀತ ವಾ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 40 ॥

ದತ್ವಾಚಮನಮರ್ಚಿತ್ವಾ ತಾಂಬೂಲಂ ಚ ನಿವೇದಯೇತ್ । ಜಪೇದಷ್ಟೋತ್ತರಶತಂ ಸ್ತುವೀತ ಸ್ತುತಿಭಿಃ ಪ್ರಭುಮ್ ॥ 41 ॥

ಕೃತ್ವಾ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಾಂ ಭೂಮೌ ಪ್ರಣಮೇದ್ದಂಡವನ್ಮುದಾ । ಕೃತ್ವಾ ಶಿರಸಿ ತಚ್ಛೇಷಂ ದೇವಮುದ್ವಾಸಯೇತ್ತತಃ ॥ 42 ॥

ಹ್ಯವರಾನ್ ಭೋಜಯೇದ್ವಿಪ್ರಾನ್ ಪಾಯಸೇನ ಯಥೋಚಿತಮ್ । ಭುಂಜೀತ ತೈರನುಜ್ಞಾತೋ ಹುತಶೇಷಂ ಸಭಾಜಿತೈಃ ॥

ಬ್ರಹ್ಮಚಾರ್ಯಥ ತದ್ರಾತ್ರ್ಯಾಂ ಶ್ವೋಭೂತೇ ಪ್ರಥಮೇಽಹನಿ । ಪ್ರಾತಃ ಶುಚಿರ್ಯತೋಕ್ತೇನ ವಿಧಿನಾ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥

ಪಯಸಾ ಸ್ನಾಪಯಿತ್ವಾರ್ಚೇದ್ಯಾವದ್ವ್ರತಸಮಾಪನಮ್ । ಪಯೋಭಕ್ಷೋ ವ್ರತಮಿದಂ ಚರೇದ್ವಿಷ್ಣ್ವರ್ಚನಾದೃತಃ ॥ 45 ॥

ಪೂರ್ವವಜ್ಜುಹುಯಾದಗ್ನಿಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಂಶ್ಚಾಪಿ ಭೋಜಯೇತ್ ।
ಏವಂ ತ್ವಹರಹಃ ಕುರ್ಯಾದ್ದ್ವಾದಶಾಹಂ ಪಯೋವ್ರತಮ್ ॥ 46 ॥

ಹರೇರಾರಾಧನಂ ಹೋಮಮರ್ಹಣಂ ದ್ವಿಜತರ್ಪಣಮ್ । ಪ್ರತಿಪದ್ದಿನಮಾರಭ್ಯ ಯಾವಚ್ಛುಕ್ಲಚತುರ್ದಶಿ ॥ 47 ॥

ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯಮಧಃ ಸ್ವಾಪಂ ಸ್ನಾನಂ ತ್ರಿಷವಣಂ ಚರೇತ್ । ವರ್ಜಯೇದಸದಾಲಾಪಂ ಭೋಗಾನುಚ್ಚಾವಚಾಂಸ್ತಥಾ ॥

ಅಹಿಂಸ್ರಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ವಾಸುದೇವಪರಾಯಣಃ । ತ್ರಯೋದಶಮಥೋ ವಿಷ್ಣೋಃ ಸ್ನಾಪನಂ ಸ್ನಾಪಕೈರ್ವಿಭೋಃ ॥

ಕಾರಯೇಚ್ಛಾಸ್ತ್ರದೃಷ್ಟೇನ ವಿಧಿನಾ ವಿಧಿಕೋವಿದೈಃ । ಪೂಜಾಂ ಚ ಮಹತೀಂ ಕುರ್ಯಾದ್ವಿತ್ತಶಾಠ್ಯವಿವರ್ಜಿತಃ ॥ 50 ॥

ಚರುಂ ನಿರೂಪ್ಯ ಪಯಸಿ ಶಿಪಿವಿಷ್ಟಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ । ಶ್ರುತೇನ ತೇನ ಪುರುಷಂ ಯಜೇತ ಸುಸಮಾಹಿತಃ ॥ 51 ॥

ನೈವೇದ್ಯಂ ಚಾಪಿ ಗುಣವದ್ದದ್ಯಾತ್ಪುರುಷತುಷ್ಟಿದಮ್ । ಆಚಾರ್ಯಂ ಜ್ಞಾನಸಂಪನ್ನಂ ವಸ್ತ್ರಾಭರಣಧೇನುಭಿಃ ॥ 52 ॥

ತೋಷಯೇದೃತ್ವಿಜಶ್ಚೈವ ತದ್ವಿದ್ಧ್ಯಾರಾಧನಂ ಹರೇಃ । ಭೋಜಯೇತ್ತಾನ್ಗುಣವತಾ ಸದನ್ನೇನ ಶುಚಿಸ್ಮಿತೇ ॥ 53 ॥

ಅನ್ಯಾಂಶ್ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನ್ ಶಕ್ತ್ಯಾ ಯೇ ಚ ತತ್ರ ಸಮಾಗತಾಃ । ದಕ್ಷಿಣಾಂ ಗುರವೇ ದದ್ಯಾದೃತ್ವಿಗ್ಭ್ಯಶ್ಚ ಯಥಾರ್ಹತಃ ॥ 54 ॥

ಅನ್ನಾದ್ಯೇನಾಶ್ವಪಾಕಾಂಶ್ಚ ಪ್ರೀಣಯೇತ್ಸಮುಪಾಗತಾನ್ । ಭುಕ್ತವತ್ಸು ಚ ವಿಪ್ರೇಷು ದೀನಾಂಧಕೃಪಣಾದಿಷು ॥ 55 ॥

ವಿಷ್ಣೋಸ್ತತ್ತ್ರೀಣನಂ ವಿದ್ವಾನ್ ಸಹ ಭುಂಜೀತ ಬಂಧುಭಿಃ । ನೃತ್ಯವಾದಿತ್ರಗೀತೈಶ್ಚ ಸ್ತುತಿಭಿಃ ಸ್ವಸ್ತಿವಾಚನೈಃ ॥ 56 ॥

ಕಾರಯೇತ್ತತ್ಕಥಾಭಿಶ್ಚ ಪೂಜಾಂ ಭಗವತೋಽನ್ವಹಮ್ । ಏತತ್ಪಯೋವ್ರತಂ ನಾಮ ಪುರುಷಾರಾಧನಂ ಪರಮ್ ॥ 57 ॥

ಪಿತಾಮಹೇನಾಭಿಹಿತಂ ಮಮ ತೇ ಸಮುದಾಹೃತಮ್ । ತ್ವಂ ಚಾನೇನ ಮಹಾಭಾಗೇ ಸಮ್ಯಕ್ ಚೀರ್ಣೇನ ಕೇಶವಮ್ ॥

ಆತ್ಮನಾ ಶುದ್ಧಭಾವೇನ ಭಜನೀಯಂ ಭಜಾವ್ಯಯಮ್ । ಅಯಂ ವೈ ಸರ್ವಯಜ್ಞಾಖ್ಯೋ ಸರ್ವವ್ರತಮಿದಂ ಶ್ರುತಮ್ ॥

ತಪಃಸಾರಮಿದಂ ಭದ್ರೇ ದಾನಂ ಚೇಶ್ವರತರ್ಪಣಮ್ । ತ ಏವ ನಿಯಮಾಃ ಸಾಕ್ಷಾತ್ತ ಏವ ಚ ಯಮೋತ್ತಮಾಃ ॥ 60 ॥

ತಪೋ ದಾನಂ ವ್ರತಂ ಯಜ್ಞೋ ಯೇನ ತುಷ್ಯತ್ಯಧೋಕ್ಷಜಃ । ತಸ್ಮಾದೇವಂ ವ್ರತಂ ಭದ್ರೇ ಪ್ರಯತಾ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಚರ ॥ 61 ॥

ಭಗವಾನ್ ಪರಿತುಷ್ಟಸ್ತೇ ವರಾನಾಶು ವಿಧಾಸ್ಯತಿ ॥ 62 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಪಂಚದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತಾ ಸಾದಿತೀ ರಾಜನ್ ಸ್ವಭರ್ತ್ರಾ ಕಶ್ಯಪೇನ ವೈ । ಅನ್ವತಿಷ್ಠದ್ ವ್ರತಮಿದಂ ದ್ವಾದಶಾಹಮತಂದ್ರಿತಾ ॥ 1 ॥

ಚಿಂತಯತ್ಯೇಕಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಭಗವಂತಮಧೋಕ್ಷಜಮ್ । ಪ್ರಗೃಹ್ಯೇಂದ್ರಿಯದುಷ್ಟಾಶ್ವಾನ್ ಮನಸಾ ಬುದ್ಧಿಸಾರಥಿಃ ॥ 2 ॥

ಮನಶ್ಚೈಕಾಗ್ರಯಾ ಬುದ್ಧ್ಯಾ ಭಗವತ್ಯಖಿಲಾತ್ಮನಿ । ವಾಸುದೇವೇ ಸಮಾಧಾಯ ಚಚಾರ ಹ ಪಯೋವ್ರತಮ್ ॥ 3 ॥

ತಸ್ಯಾಃ ಪ್ರಾದುರಭೂತ್ತಾತ ಭಗವಾನಾದಿಪೂರುಷಃ । ಪೀತವಾಸಾಶ್ಚತುರ್ಬಾಹುಃ ಶಂಖಚಕ್ರಗದಾಧರಃ ॥ 4 ॥

ತಂ ನೇತ್ರಗೋಚರಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸಹಸೋತ್ಥಾಯ ಸಾದರಮ್ । ನನಾಮ ಭುವಿ ಕಾಯೇನ ದಂಡವತ್ಪ್ರೀತಿವಿಹ್ವಲಾ ॥ 5 ॥

ಸೋತ್ಥಾಯ ಬದ್ಧಾಂಜಲಿರೀಡಿತುಂ ಸ್ಥಿತಾ ನೋತ್ಸೇಹ ಆನಂದಜಲಾಕುಲೇಕ್ಷಣಾ ।
ಬಭೂವ ತೂಷ್ಣೀಂ ಪುಲಕಾಕುಲಾಕೃತಿಸ್ತದ್ದರ್ಶನಾತ್ಯುತ್ಸವಗಾತ್ರವೇಪಥುಃ ॥ 6 ॥

ಪ್ರೀತ್ಯಾಶನೈರ್ಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾ ಹರಿಂ ತುಷ್ಟಾವ ಸಾ ದೇವ್ಯದಿತಿಃ ಕುರೂದ್ವಹ ।
ಉದ್ವೀಕ್ಷತೀ ಸಾ ಪಿಬತೀವ ಚಕ್ಷುಷಾ ರಮಾಪತಿಂ ಯಜ್ಞಪತಿಂ ಜಗತ್ಪತಿಮ್ ॥ 7 ॥

ಅದಿತಿರುವಾಚ

ಯಜ್ಞೇಶ ಯಜ್ಞಪುರುಷಾಚ್ಯುತತೀರ್ಥಪಾದ ತೀರ್ಥಶ್ರವಃಶ್ರವಣಮಂಗಲನಾಮದೇಯ ।
ಆಪನ್ನಲೋಕವೃಜಿನೋಪಶಮೋದಯಾದ್ಯ ಶಂ ನಃ ಕೃಧೀಶ ಭಗವನ್ನಸಿ ದೀನನಾಥ ॥ 8 ॥

ವಿಶ್ವಾಯ ವಿಶ್ವಭವನಸ್ಥಿತಿಸಂಯಮಾಯ ಸ್ವೈರಂ ಗೃಹೀತಪುರುಶಕ್ತಿಗುಣಾಯ ಭೂಮ್ನೇ ।
ಸ್ವಸ್ಥಾಯ ಶಶ್ವದುಪಬೃಂಹಿತಪೂರ್ಣಬೋಧವ್ಯಾಪಾದಿತಾತ್ಮತಮಸೇ ಹರಯೇ ನಮಸ್ತೇ ॥ 9 ॥

ಆಯುಃ ಪರಂ ವಪುರಭೀಷ್ಟಮತುಲ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀರ್ದ್ಯೌರ್ಭೂರಸಾಃ ಸಕಲಯೋಗಗುಣಾಸ್ತ್ರಿವರ್ಗಃ ।
ಜ್ಞಾನಂ ಚ ಕೇವಲಮನಂತ ಭವಂತಿ ತುಷ್ಟಾತ್ ತ್ವತ್ತೋ ನೃಣಾಂ ಕಿಮುಪಸನ್ನಜನಾಧಿನಾಶಃ ॥ 10 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಅದಿತ್ಯೈವಂ ಸ್ತುತೋ ರಾಜನ್ ಭಗವಾನ್ ಪುಷ್ಕರೇಕ್ಷಣಃ । ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಮಿತಿ ಹೋವಾಚ ಭಾರತ ॥ 11 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ದೇವಮಾತರ್ಭವತ್ಯಾ ಮೇ ವಿಜ್ಞಾತಂ ಚಿರಕಾಂಕ್ಷಿತಮ್ । ಯತ್ಸಪತ್ನೈರ್ಹೃತಶ್ರೀಣಾಂ ಬಾಧಿತಾನಾಂ ಸ್ವಧಾಮತಃ ॥ 12 ॥

ತಾನ್ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಸಮರೇ ದುರ್ಮದಾನಸುರರ್ಷಭಾನ್ । ಪ್ರತಿಲಬ್ಧಜಯಶ್ರೀಭಿಃ ಪುತ್ರೈರಿಚ್ಛಸ್ಯುಪಾಸಿತುಮ್ ॥ 13 ॥

ಇಂದ್ರಜ್ಯೇಷ್ಠೈಃ ಸ್ವತನಯೈರ್ಹತಾನಾಂ ಯುಧಿ ವಿದ್ವಿಷಾಮ್ । ಸ್ತ್ರಿಯೋ ರುದಂತೀರಾಸಾದ್ಯ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಸಿ ದುಃಖಿತಾಃ ॥

ಆತ್ಮಜಾನ್ ಸುಸಮೃದ್ಧಾನ್ ಸ್ವಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಾಹೃತಯಶಃಶ್ರಿಯಃ । ನಾಕಪೃಷ್ಠಮಧಿಷ್ಠಾಯ ಕ್ರೀಡತೋ ದ್ರಷ್ಟುಮಿಚ್ಛಸಿ ॥ 15 ॥

ಪ್ರಾಯೋಽಧುನಾ ತೇ ಸುರಯೂಥನಾಥಾ ಅವಾರಣೀಯಾ ಇತಿ ದೇವಿ ಮೇ ಮತಿಃ ।
ಯತ್ತೇಽನುಕೂಲೇಶ್ವರವಿಪ್ರಗುಪ್ತಾನವಿಕ್ರಮಸ್ತತ್ರ ಸುಖಂ ದದಾತಿ ॥ 16 ॥

ಅಥಾಪ್ಯುಪಾಯೋ ಮಮ ದೇವಿ ಚಿಂತ್ಯಃ ಸಂತೋಷಿತಸ್ಯ ವ್ರತಚರ್ಯಯಾ ತೇ ।
ಮಮಾರ್ಚನಂ ನಾರ್ಹತಿ ಗಂತುಮನ್ಯಥಾ ಶ್ರದ್ಧಾನುರೂಪಂ ಫಲಹೇತುಕತ್ವಾತ್ ॥ 17 ॥

ತ್ವಯಾರ್ಚಿತಶ್ಚಾಹಮಪತ್ಯಗುಪ್ತಯೇ ಪಯೋವ್ರತೇನಾನುಗುಣಂ ಸಮೀಡಿತಃ ।
ಸ್ವಾಂಶೇನ ಪುತ್ರತ್ವಮುಪೇತ್ಯ ತೇ ಸುತಾನ್ ಗೋಪ್ತಾಸ್ಮಿ ಮಾರೀಚತಪಸ್ಯವಸ್ಥಿತಃ ॥ 18 ॥

ಉಪಾಧಾವ ಪತಿಂ ಭದ್ರೇ ಪ್ರಜಾಪತಿಮಕಲ್ಮಷಮ್ । ಮಾಂ ಚ ಭಾವಯತೀ ಪತ್ಯಾವೇವಂರೂಪಮವಸ್ಥಿತಮ್ ॥ 19 ॥

ನೈತತ್ಪರಸ್ಮಾ ಆಖ್ಯೇಯಂ ದೇವಗುಹ್ಯಂ ಕಥಂಚನ । ಸರ್ವಂ ಸಂಪದ್ಯತೇ ದೇವಿ ದೇವಗುಹ್ಯಂ ಸುಸಂವೃತಮ್ ॥ 20 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏತಾವದುಕ್ತ್ವಾ ಭಗವಾನ್ ತತ್ರೈವಾಂತರಧೀಯತ । ಅದಿತಿರ್ದುರ್ಲಭಂ ಲಬ್ಧ್ವಾ ಹರೇರ್ಜನ್ಮಾತ್ಮನಿ ಪ್ರಭೋಃ ॥ 21 ॥

ಉಪಾಧಾವತ್ಪತಿಂ ಭಕ್ತ್ಯಾ ಪರಯಾ ಕೃತಕೃತ್ಯವತ್ । ಸ ವೈ ಸಮಾಧಿಯೋಗೇನ ಕಶ್ಯಪಸ್ತದಬುಧ್ಯತ ॥ 22 ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಮಾತ್ಮನಿ ಹರೇರಂಶಂ ಹ್ಯವಿತಥೇಕ್ಷಣಃ । ಸೋಽದಿತ್ಯಾಂ ವೀರ್ಯಮಾಧತ್ತ ತಪಸಾ ಚಿರಸಂಚಿತಮ್ ॥ 23 ॥

ಸಮಾಹಿತಮನಾ ರಾಜನ್ ದಾರುಣ್ಯಗ್ನಿಂ ಯಥಾನಿಲಃ । ಅದಿತ್ಯಾಂ ನಿಹಿತಂ ಗರ್ಭಂ ಭಗವಂತಂ ಸನಾತನಮ್ ॥ 24 ॥

ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ವಿಜ್ಞಾಯ ಸಮೀಡೇ ಗುಹ್ಯನಾಮಭಿಃ ।

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ಜಯೋರುಗಾಯ ಭಗವನ್ನುರುಕ್ರಮ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ । ನಮೋ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯದೇವಾಯ ತ್ರಿಗುಣಾಯ ನಮೋಽಸ್ತು ತೇ ॥

ಪೃಶ್ನಿಗರ್ಭಾಯ ದೇವಾಯ ವೇದಗರ್ಭಾಯ ವೇಧಸೇ । ತ್ರಿಗುಣಾಯ ತ್ರಿಪೃಷ್ಠಾಯ ಶಿಪಿವಿಷ್ಟಾಯ ವಿಷ್ಣವೇ ॥ 26 ॥

ತ್ವಮಾದಿರಂತೋ ಭುವನಸ್ಯ ಮಧ್ಯಮನಂತಶಕ್ತಿಂ ಪುರುಷಂ ಯಮಾಹುಃ ।
ಕಾಲೋ ಭವನಾಕ್ಷಿಪತೀಶ ವಿಶ್ವಂ ಸ್ರೋತೋ ಯಥಾಂಭಃ ಪತಿತಂ ಗಭೀರಮ್ ॥ 27 ॥

ತ್ವಂ ವೈ ಪ್ರಜಾನಾಂ ಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾನಾಂ ಪ್ರಜಾಪತೀನಾಮಸಿ ಸಂಭವಿಷ್ಣುಃ ।
ದಿವೌಕಸಾಂ ದೇವ ದಿವಶ್ಚ್ಯುತಾನಾಂ ಪರಾಯಣಂ ನೌರಿವ ಮಜ್ಜತೋಽಪ್ಸು ॥ 28 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಷೋಡಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಥಂ ವಿರಿಂಚಿಸ್ತುತಕರ್ಮವೀರ್ಯಃ ಪ್ರಾದುರ್ಬಭೂವಾಮೃತಭೂರದಿತ್ಯಾಮ್ ।
ಚತುರ್ಭುಜಃ ಶಂಖಗದಾಬ್ಜಚಕ್ರಃ ಪಿಶಂಗವಾಸಾ ನಲಿನಾಯತೇಕ್ಷಣಃ ॥ 1 ॥

ಶ್ಯಾಮಾವದಾತೋ ಝಷರಾಜಕುಂಡಲತ್ವಿಷೋಲ್ಲಸಚ್ಛ್ರೀವದನಾಂಬುಜಃ ಪುಮಾನ್ ।
ಶ್ರೀವತ್ಸವಕ್ಷಾ ವಲಯಾಂಗದೋಲ್ಲಸತ್ಕಿರೀಟಕಾಂಚೀಗುಣಚಾರುನೂಪುರಃ ॥ 2 ॥

ಮಧುವ್ರತವ್ರಾತವಿಘುಷ್ಟಯಾ ಸ್ವಯಾ ವಿರಾಜಿತಶ್ರೀರ್ವನಮಾಲಯಾ ಹರಿಃ ।
ಪ್ರಜಾಪತೇರ್ವೇಶ್ಮತಮಃ ಸ್ವರೋಚಿಷಾ ವಿನಾಶಯನ್ ಕಂಠನಿವಿಷ್ಟಕೌಸ್ತುಭಃ ॥ 3 ॥
ದಿಶಃ ಪ್ರಸೇದುಃ ಸಲಿಲಾಶಯಾಸ್ತದಾ ಪ್ರಜಾಃ ಪ್ರಹೃಷ್ಟಾ ಋತವೋ ಗುಣಾನ್ವಿತಾಃ ।
ದ್ಯೌರಂತರಿಕ್ಷಂ ಕ್ಷಿತಿರಗ್ನಿಜಿಹ್ವಾ ಗಾವೋ ದ್ವಿಜಾಃ ಸಂಜಹೃಷುರ್ನಗಾಶ್ಚ ॥ 4 ॥
ಶ್ರೋಣಾಯಾಂ ಶ್ರವಣದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಮುಹೂರ್ತೇಽಭಿಜಿತಿ ಪ್ರಭುಃ । ಸರ್ವೇ ನಕ್ಷತ್ರತಾರಾದ್ಯಾಶ್ಚಕ್ರುಸ್ತಜ್ಜನ್ಮದಕ್ಷಿಣಮ್ ॥
ದ್ವಾದಶ್ಯಾಂ ಸವಿತಾ ತಿಷ್ಠನ್ ಮಧ್ಯಂದಿನಗತೋ ನೃಪ । ವಿಜಯಾ ನಾಮ ಸಾ ಪ್ರೋಕ್ತಾ ಯಸ್ಯಾಂ ಜನ್ಮ ವಿದುರ್ಹರೇಃ ॥
ಶಂಖದುಂದುಭಯೋ ಭೇರ್ಯೋ ಮೃದಂಗಪಣವಾನಕಾಃ ।
ಚಿತ್ರವಾದಿತ್ರತೂರ್ಯಾಣಾಂ ನಿರ್ಘೋಷಸ್ತುಮುಲೋಽಭವತ್ ॥ 7 ॥
ಪ್ರೀತಾಶ್ಚಾಪ್ಸರಸೋಽನೃತ್ಯನ್ ಗಂಧರ್ವಪತಯೋ ಜಗುಃ । ತುಷ್ಟುವುರ್ಮುನಯೋ ದೇವಾ ಮನವಃ ಪಿತರೋಽಗ್ನಯಃ ॥
ಸಿದ್ಧವಿದ್ಯಾಧರಗಣಾಃ ಸಕಿಂಪುರುಷಕಿನ್ನರಾಃ । ಚಾರಣಾ ಯಕ್ಷರಕ್ಷಾಂಸಿ ಸುಪರ್ಣಾಭುಜಗೋತ್ತಮಾಃ ॥ 9 ॥
ಗಾಯಂತೋಽಭಿಪ್ರಶಂಸಂತೋ ನೃತ್ಯಂತೋ ವಿಬುಧಾ ನರಾಃ । ಅದಿತ್ಯಾ ಆಶ್ರಮಪದಂ ಕುಸುಮೈಃ ಸಮವಾಕಿರನ್ ॥ 10 ॥
ದೃಷ್ಟ್ವಾದಿತಿಸ್ತಂ ನಿಜಗರ್ಭಸಂಭವಂ ಪರಂ ಪುಮಾಂಸಂ ಮುದಮಾಪ ವಿಸ್ಮಿತಾ ।
ಗೃಹೀತದೇಹಂ ನಿಜಯೋಗಮಾಯಯಾ ಪ್ರಜಾಪತಿಶ್ಚಾಹ ಜಯೇತಿ ವಿಸ್ಮಿತಃ ॥ 11 ॥
ಯತ್ತದ್ವಪುರ್ಭಾತಿ ವಿಭೂಷಣಾಯುಧೈರವ್ಯಕ್ತವದ್ ವ್ಯಕ್ತಮಧಾರಯದ್ಧರಿಃ ।
ಬಭೂವ ತೇನೈವ ಸ ವಾಮನೋ ವಟುಃ ಸಂಪಶ್ಯತೋರ್ದಿವ್ಯಗತಿರ್ಯಥಾ ನಟಃ ॥ 12 ॥
ತಂ ವಟುಂ ವಾಮನಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮೋದಮಾನಾ ಮಹರ್ಷಯಃ । ಕರ್ಮಾಣಿ ಕಾರಯಾಮಾಸುಃ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ಪ್ರಜಾಪತಿಮ್ ॥
ತಸ್ಯೋಪನೀಯಮಾನಸ್ಯ ಸಾವಿತ್ರೀಂ ಸವಿತಾಽಬ್ರವೀತ್ । ಬೃಹಸ್ಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಸೂತ್ರಂ ಮೇಖಲಾಂ ಕಶ್ಯಪೋ ದದೌ ॥ 14 ॥
ದದೌ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನಂ ಭೂಮಿಂ ದಂಡಂ ಸೋಮೋ ವನಸ್ಪತಿಃ । ಕೌಪೀನಾಚ್ಛಾದನಂ ಮಾತಾ ದ್ಯೌಶ್ಛತ್ರಂ ಜಗತಃ ಪತೇಃ ॥
ಕಮಂಡಲುಂ ವೇದಗರ್ಭಃ ಕುಶಾನ್ ಸಪ್ತರ್ಷಯೋ ದದುಃ । ಅಕ್ಷಮಾಲಾಂ ಮಹಾರಾಜ ಸರಸ್ವತ್ಯಕ್ಷಯಾತ್ಮನಃ ॥ 16 ॥
ತಸ್ಮಾ ಇತ್ಯುಪನೀತಾಯ ಯಕ್ಷರಾಟ್ ಪಾತ್ರಿಕಾಮದಾತ್ । ಭಿಕ್ಷಾಂ ಭಗವತೀ ಸಾಕ್ಷಾದುಮಾದಾದಂಬಿಕಾ ಸತೀ ॥ 17 ॥
ಸ ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸೇನೈವ ಸಭಾಂ ಸಂಭಾವಿತೋ ವಟುಃ । ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಣಸಂಜುಷ್ಟಾಮನ್ವರೋಚತ ಮಾರಿಷಃ ॥ 18 ॥
ಸಮಿದ್ಧಮಾಹಿತಂ ವಹ್ನಿಂ ಕೃತ್ವಾ ಪರಿಸಮೂಹನಮ್ । ಪರಿಸ್ತೀರ್ಯ ಸಮಭ್ಯರ್ಚ್ಯ ಸಮಿದ್ಭಿರಜುಹೋದ್ ದ್ವಿಜಃ ॥ 19 ॥
ಶ್ರುತ್ವಾಶ್ವಮೇಧೈರ್ಯಜಮಾನಮೂರ್ಜಿತಂ ಬಲಿಂ ಭೃಗೂಣಾಮುಪಕಲ್ಪಿತೈಸ್ತತಃ ।
ಜಗಾಮ ತತ್ರಾಖಿಲಸಾರಸಂಭೃತೋ ಭಾರೇಣ ಗಾಂ ಸನ್ನಮಯನ್ ಪದೇಪದೇ ॥ 20 ॥
ತಂ ನರ್ಮದಾಯಾಸ್ತಟ ಉತ್ತರೇ ಬಲೇರ್ಯ ಋತ್ವಿಜಸ್ತೇ ಭೃಗುವತ್ಸಸಂಜ್ಞಿಕೇ ।
ಪ್ರವರ್ತಯಂತೋ ಭೃಗವಃ ಕ್ರತೂತ್ತಮಂ ವ್ಯಚಕ್ಷತಾರಾದುದಿತಂ ಯಥಾ ರವಿಮ್ ॥ 21 ॥
ತತ್ರರ್ತ್ವಿಜೋ ಯಜಮಾನಃ ಸದಸ್ಯಾ ಹೃತತ್ವಿಷೋ ವಾಮನತೇಜಸಾ ನೃಪ ।
ಸೂರ್ಯಃ ಕಿಮಾಯಾತ್ಯಥ ವಾ ವಿಭಾವಸುಃ ಸನತ್ಕುಮಾರೋಽತ್ರ ದಿದೃಕ್ಷಯಾ ಕ್ರತೋಃ ॥ 22 ॥

ಇತ್ಥಂ ಸಶಿಷ್ಯೇಷು ಭೃಗುಷ್ವನೇಕಧಾ ವಿತರ್ಕ್ಯಮಾಣೋ ಭಗವಾನ್ ಸ ವಾಮನಃ ।
ಸದಂಡಛತ್ರಂ ಸಜಲಂ ಕಮಂಡಲುಂ ವಿವೇಶ್ಬಿಭ್ರದ್ಧಯಮೇಧವಾಟಮ್ ॥ 23 ॥
ಮೌಂಜ್ಯಾ ಮೇಖಲಯಾ ವೀತಮುಪವೀತಾಜಿನೋತ್ತರಮ್ ।
ಜಟಿಲಂ ವಾಮನಂ ವಿಪ್ರಂ ಮಾಯಾಮಾಣವಕಂ ಹರಿಮ್ ॥ 24 ॥

ಪ್ರವಿಷ್ಟಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಭೃಗವಃ ಸಶಿಷ್ಯಾಸ್ತೇ ಸಹಾಗ್ನಿಭಿಃ । ಪ್ರತ್ಯಗೃಹ್ಣನ್ ಸಮುತ್ಥಾಯ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾಸ್ತಸ್ಯ ತೇಜಸಾ ॥ 25 ॥
ಯಜಮಾನಃ ಪ್ರಮುದಿತೋ ದರ್ಶನೀಯಂ ಮನೋರಮಮ್ । ರೂಪಾನುರೂಪಾವಯವಂ ತಸ್ಮಾ ಆಸನಮಾಹರತ್ ॥
ಸ್ವಾಗತೇನಾಭಿನಂದ್ಯಾಥ ಪಾದೌ ಭಗವತೋ ಬಲಿಃ । ಅವನಿಜ್ಯಾರ್ಚಯಾಮಾಸ ಮುಕ್ತಸಂಗಂ ಮನೋರಮಮ್ ॥ 27 ॥

ತತ್ಪಾದಶೌಚಂ ಕಲಿಕಲ್ಮಷಾಪಹಂ ಸಧರ್ಮವಿನ್ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯದಧಾತ್ ಸುಮಂಗಲಮ್ ।
ಯದ್ದೇವದೇವೋ ಗಿರಿಶಶ್ಚಂದ್ರಮೌಲಿರ್ದಧಾರ ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪರಯಾ ಚ ಭಕ್ತ್ಯಾ ॥ 28 ॥

ಬಲಿರುವಾಚ

ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ನಮಸ್ತುಭ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಕಿಂ ಕರವಾಮ ತೇ । ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷೀಣಾಂ ತಪಃ ಸಾಕ್ಷಾನ್ಮನ್ಯೇ ತ್ವಾರ್ಯವಪುರ್ಧರಮ್ ॥
ಅದ್ಯ ನಃ ಪಿತರಸ್ತೃಪ್ತಾ ಅದ್ಯ ನಃ ಪಾವಿತಂ ಕುಲಮ್ । ಅದ್ಯ ಸ್ವಿಷ್ಟಃ ಕ್ರತುರಯಂ ಯದ್ಭವಾನಾಗತೋ ಗೃಹಾನ್ ॥ 30 ॥

ಅದ್ಯಾಗ್ನಯೋ ಮೇ ಸುಹುತಾ ಯಥಾ ವಿಧಿ ದ್ವಿಜಾತ್ಮಜ ತ್ವಚ್ಚರಣಾವನೇಜನೈಃ ।
ಹತಾಂಹಸೋ ವಾರ್ಭಿರಿಯಂ ಚ ಭೂಮಿರದ್ಧಾ ಪುನೀತಾ ತನುಭಿಃ ಪದೈಸ್ತವ ॥ 31 ॥

ಯದ್ಯದ್ವಟೋ ವಾಂಛಸಿ ತತ್ಪ್ರತೀಚ್ಛ ಮೇ ತ್ವಾಮರ್ಥಿನಂ ವಿಪ್ರಸುತಾನುತರ್ಕಯೇ ।
ಗಾಂ ಕಾಂಚನಂ ಗುಣವದ್ಧಾಮ ಮೃಷ್ಟಂ ತಥಾನ್ನಮುತವಾ ವಿಪ್ರಕನ್ಯಾಮ್ ॥ 32 ॥
ಗ್ರಾಮಾನ್ ಸಮೃದ್ಧಾಂಸ್ತುರಗಾನ್ ಗಜಾನ್ ವಾ ರಥಾಂಸ್ತಥಾರ್ಹತ್ತಮ ಸಂಪ್ರತೀಚ್ಛ ॥ 33 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಸಪ್ತದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತಿ ವೈರೋಚನೇರ್ವಾಕ್ಯಂ ಧರ್ಮಯುಕ್ತಂ ಸ ಸೂನೃತಮ್ । ನಿಶಮ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರೀತಃ ಪ್ರತಿನಂದ್ಯೇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ವಚಸ್ತವೈತಜ್ಜನದೇವ ಸೂನೃತಂ ಕುಲೋಚಿತಂ ಧರ್ಮಯುತಂ ಯಶಸ್ಕರಮ್ ।
ಯಸ್ಯ ಪ್ರಮಾಣಂ ಭೃಗವಃ ಸಾಂಪರಾಯೇ ಪಿತಾಮಹಃ ಕುಲವೃದ್ಧಃ ಪ್ರಶಾಂತಃ ॥ 2 ॥

ನಹ್ಯೇತಸ್ಮಿನ್ ಕುಲೇ ಕಶ್ಚಿನ್ನಿಃಸತ್ತ್ವಃ ಕೃಪಣಃ ಪುಮಾನ್ । ಪ್ರತ್ಯಾಖ್ಯಾತಾ ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ಯೋ ವಾಽದಾತಾ ದ್ವಿಜಾತಯೇ ॥ 3 ॥

ನ ಸಂತಿ ತೀರ್ಥೇಷು ಯುಧಿ ವಾರ್ಥಿನಾರ್ಥಿತಾಃ ಪರಾಙ್ಮುಖಾ ಯೇ ತ್ವಮನಸ್ವಿನೋ ನೃಪ ।
ಯುಷ್ಮತ್ಕುಲೇ ಯದ್ಯಶಸಾಮಲೇನ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಉದ್ಭಾತಿ ಯಥೋಡುಪಃ ಖೇ ॥ 4 ॥

ಯತೋ ಜಾತೋ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಶ್ಚರನ್ನೇಕ ಇಮಾಂ ಮಹೀಮ್ । ಪ್ರತಿವೀರಂ ದಿಗ್ವಿಜಯೇ ನಾವಿಂದತ ಗದಾಯುಧಃ ॥ 5 ॥

400 ಯುಧಿ ವಿನಿರ್ಜಿತ್ಯ ಕೃಚ್ಛ್ರೇಣ ವಿಷ್ಣುಃ ಕ್ಷ್ಮೋದ್ಧಾರ ಆಗತ್ಯ [illegible] ಜಯಿನಂ ಮೇನೇ ತದ್ವೀರ್ಯಂ ಭೂರ್ಯನುಸ್ಮರನ್ ॥

ನಿಶಮ್ಯ ತದ್ವಧಂ ಭ್ರಾತಾ ಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುಃ ಪುರಾ । ಹಂತುಂ ಭ್ರಾತೃಹಣಂ ಕ್ರುದ್ಧೋ ಜಗಾಮ ನಿಲಯಂ ಹರೇಃ ॥ 7 ॥

ತಮಾಯಾಂತಂ ಸಮಾಲೋಕ್ಯ ಶೂಲಪಾಣಿಂ ಕೃತಾಂತವತ್ ।
ಚಿಂತಯಾಮಾಸ ಕಾಲಜ್ಞೋ ವಿಷ್ಣುರ್ಮಾಯಾವಿನಾಂ ವರಃ ॥ 8 ॥

ಯತೋ ಯತೋಽಹಂ ತತ್ರಾಸೌ ಮೃತ್ಯುಃ ಪ್ರಾಣಭೃತಾಮಿವ । ಅತೋಽಹಮಸ್ಯ ಹೃದಯಂ ಪ್ರವೇಕ್ಷ್ಯಾಮಿ ಪರಾಗ್ದೃಶಃ ॥

ಏವಂ ಸ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ರಿಪೋಃ ಶರೀರಂ ಮಾಯಾವತೋ ನಿರ್ವಿವಿಶೇ ಸುರೇಂದ್ರ ।
ಶ್ವಾಸಾನಿಲಾಂತರ್ಹಿತಸೂಕ್ಷ್ಮದೇಹಸ್ತದ್ಘ್ರಾಣರಂಧ್ರೇಣ ವಿವಿಗ್ನಚೇತಾಃ ॥ 10 ॥
ಸ ತನ್ನಿಕೇತಂ ಪರಿಮೃಶ್ಯ ಶೂನ್ಯಮಪಶ್ಯಮಾನಃ ಕುಪಿತೋ ನನಾದ ।
ಕ್ಷ್ಮಾಂ ದ್ಯಾಂ ದಿಶಃ ಖಂ ವಿವರಾನ್ ಸಮುದ್ರಾನ್ ವಿಷ್ಣುಂ ವಿಚಿನ್ವನ್ನ ದದರ್ಶ ವೀರಃ ॥ 11 ॥

ಅಪಶ್ಯನ್ನಿತಿ ಹೋವಾಚ ಮಯಾನ್ವಿಷ್ಟಮಿದಂ ಜಗತ್ । ಭ್ರಾತೃಹಾ ಮೇ ಗತೋ ನೂನಂ ಯತೋ ನಾವರ್ತತೇ ಪುಮಾನ್ ॥

ವೈರಾನುಬಂಧ ಏತಾವಾನಾಮೃತ್ಯೋರಿಹ ದೇಹಿನಾಮ್ । ಅಜ್ಞಾನಪ್ರಭವೋ ಮನ್ಯುರಹಂಮಾನೋಪಬೃಂಹಿತಃ ॥ 13 ॥

ಪಿತಾ ಪ್ರಹ್ಲಾದಪುತ್ರಸ್ತೇ ತದ್ವಿದ್ವಾನ್ ದ್ವಿಜವತ್ಸಲಃ । ಸ್ವಮಾಯುರ್ದ್ವಿಜಲಿಂಗೇಭ್ಯೋ ದೇವೇಭ್ಯೋಽದಾತ್ ಸ ಯಾಚಿತಃ ॥

ಭವಾನಾಚರಿತಾ ಧರ್ಮಾನಾಸ್ಥಿತಾನ್ ಗೃಹಮೇಧಿಭಿಃ । ಬ್ರಾಹ್ಮಣೈಃ ಪೂರ್ವಜೈಃ ಶೂರೈರನ್ಯೈಶ್ಚೋದ್ದಾಮಕೀರ್ತಿಭಿಃ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಮಾತ್ತ್ವತ್ತೋ ಮಹೀಮೀಷದ್ ವೃಣೇಽಹಂ ವರದರ್ಷಭ । ಪದಾನಿ ತ್ರೀಣಿ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರ ಸಮ್ಮಿತಾನಿ ಪದಾ ಮಮ ॥ 16 ॥

ನಾನ್ಯಂ ತೇ ಕಾಮಯೇ ರಾಜನ್ ವದಾನ್ಯಾಜ್ಜಗದೀಶ್ವರಾತ್ । ನೈನಃ ಪ್ರಾಪ್ನೋತಿ ವೈ ವಿದ್ವಾನ್ ಯಾವದರ್ಥಪ್ರತಿಗ್ರಹಾತ್ ॥

ಬಲಿರುವಾಚ

ಅಹೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣದಾಯಾದ ವಾಚಸ್ತೇಽವೃದ್ಧಸಮ್ಮತಾಃ । ತ್ವಂ ಬಾಲೋ ಬಾಲಿಶಮತಿಃ ಸ್ವಾರ್ಥಂ ಪ್ರತ್ಯಬುಧೋ ಯಥಾ ॥

ಮಾಂ ವಚೋಭಿಃ ಸಮಾರಾಧ್ಯ ಲೋಕಾನಾಮೇಕಮೀಶ್ವರಮ್ ।
ಪದತ್ರಯಂ ವೃಣೀತೇ ಯೋ ಬುದ್ಧಿಮಾನಿವ ದಾಶುಷಮ್ ॥ 19 ॥
ನ ಪುಮಾನ್ ಮಾಮನುವ್ರಜ್ಯ ಭೂಯೋ ಯಾಚಿತುಮರ್ಹತಿ ।
ತಸ್ಮಾದ್ವೃತ್ತಿಕರೀಂ ಭೂಮಿಂ ವಟೋ ಕಾಮಂ ಪ್ರತೀಚ್ಛ ಮೇ ॥ 20 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಯಾವಂತೋ ವಿಷಯಾಃ ಪ್ರೇಷ್ಠಾಸ್ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಮಜಿತೇಂದ್ರಿಯಮ್ । ನ ಶಕ್ನುವಂತಿ ತೇ ಸರ್ವೇ ಪ್ರತಿಪೂರಯಿತುಂ ನೃಪ ॥

ತ್ರಿಭಿಃ ಕ್ರಮೈರಸಂತುಷ್ಟೋ ದ್ವೀಪೇನಾಪಿ ನ ಪೂರ್ಯತೇ । ನ ವವರ್ಷ ಸಮೇತೇನ ಸಪ್ತದ್ವೀಪವರೇಚ್ಛಯಾ ॥ 22 ॥

ಸಪ್ತದ್ವೀಪಾಧಿಪತಯೋ ನೃಪಾ ವೈನ್ಯಗದಾದಯಃ । ಅರ್ಥೈಃ ಕಾಮೈರ್ಗತಾನಾಂ ತಂ ತೃಷ್ಣಾಯಾ ಇತಿ ನಃ ಶ್ರುತಮ್ ॥ 23 ॥

ಯದೃಚ್ಛಯೋಪಪನ್ನೇನ ಸಂತುಷ್ಟೋ ವರ್ತತೇ ಸುಖಮ್ । ನಾಸಂತುಷ್ಟಸ್ತ್ರಿಭಿರ್ಲೋಕೈರಜಿತಾತ್ಮೋಪಸಾದಿತೈಃ ॥ 24 ॥

ಪುಂಸೋಽಯಂ ಸಂಸೃತೇರ್ಹೇತುರಸಂತೋಷೋಽರ್ಥಕಾಮಯೋಃ ।
ಯದೃಚ್ಛಯೋಪಪನ್ನೇನ ಸಂತೋಷೋ ಮುಕ್ತಯೇ ಸ್ಮೃತಃ ॥ 25 ॥

ಯದೃಚ್ಛಾಲಾಭತುಷ್ಟಸ್ಯ ತೇಜೋ ವಿಪ್ರಸ್ಯ ವರ್ಧತೇ । ತತ್ಪ್ರಶಾಮ್ಯತ್ಯಸಂತೋಷಾದಂಭಸೇವಾಶುಶುಕ್ಷಣಿಃ ॥ 26 ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ತ್ರೀಣಿ ಪದಾನ್ಯೇವ ವೃಣೇ ತ್ವದ್ವರದರ್ಷಭಾತ್ । ಏತಾವತೈವ ಸಿದ್ಧೋಽಹಂ ವಿತ್ತಂ ಯಾವತ್ಪ್ರಯೋಜನಮ್ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸ ಹಸನ್ನಾಹ ವಾಂಛಿತಂ ಪ್ರತಿಗೃಹ್ಯತಾಮ್ । ವಾಮನಾಯ ಮಹೀಂ ದಾತುಂ ಜಗ್ರಾಹ ಜಲಭಾಜನಮ್ ॥ 28 ॥

ವಿಷ್ಣವೇ ಕ್ಷ್ಮಾಂ ಪ್ರದಾಸ್ಯಂತಮುಶನಾ ಅಸುರೇಶ್ವರಮ್ । ಜಾನಂಶ್ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ ವಿಷ್ಣೋಃ ಶಿಷ್ಯಂ ಪ್ರಾಹ ವಿದಾಂವರಃ ॥ 29 ॥

ಏಷ ವೈರೋಚನೇ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುರವ್ಯಯಃ । ಕಶ್ಯಪಾದದಿತೇರ್ಜಾತೋ ದೇವಾನಾಂ ಕಾರ್ಯಸಾಧಕಃ ॥ 30 ॥
ಪ್ರತಿಶ್ರುತಂ ತ್ವಯೈತಸ್ಮೈ ಯದನರ್ಥಮಜಾನತಾ । ನ ಸಾಧು ಮನ್ಯೇ ದೈತ್ಯಾನಾಂ ಮಹಾನುಪಗತೋ ನಯಃ ॥ 31 ॥

ಏಷ ತೇ ಸ್ಥಾನಮೈಶ್ವರ್ಯಂ ಶ್ರಿಯಂ ತೇಜೋ ಯಶಃ ಶ್ರುತಮ್ ।
ದಾಸ್ಯತ್ಯಾಚ್ಛಿದ್ಯ ಶಕ್ರಾಯ ಮಾಯಾಮಾಣವಕೋ ಹರಿಃ ॥ 32 ॥

ತ್ರಿಭಿಃ ಕ್ರಮೈರಿಮಾನ್ ಲೋಕಾನ್ ವಿಶ್ವಕಾಯಃ ಕ್ರಮಿಷ್ಯತಿ । ಸರ್ವಸ್ವಂ ವಿಷ್ಣವೇ ದತ್ವಾ ಮೂಢ ವರ್ತಿಷ್ಯಸೇ ಕಥಮ್ ॥ 33 ॥
ಕ್ರಮತೋ ಗಾಂ ಪದೈಕೇನ ದ್ವಿತೀಯೇನ ದಿವಂ ವಿಭೋ । ಖಂ ಚ ಕಾಯೇನ ಮಹತಾ ತಾರ್ತೀಯಸ್ಯ ಕುತೋಗತಿಃ ॥
ನಿಷ್ಠಾಂ ತಂ ನರಕಂ ಮನ್ಯೇ ಹ್ಯಪ್ರದಾತುಃ ಪ್ರತಿಶ್ರುತಮ್ । ಪ್ರತಿಶ್ರುತಸ್ಯ ಯೋಽನೀಶಃ ಪ್ರತಿಪಾದಯಿತುಂ ಭವಾನ್ ॥ 35 ॥
ನ ತದ್ದಾನಂ ಪ್ರಶಂಸಂತಿ ಯೇನ ವೃತ್ತಿರ್ವಿಪದ್ಯತೇ । ದಾನಂ ಯಜ್ಞಸ್ತಪಃ ಕರ್ಮ ಲೋಕವೃತ್ತಿಮತೋ ಯತಃ ॥ 36 ॥
ಧರ್ಮಾಯ ಯಶಸೇಽರ್ಥಾಯ ಕಾಮಾಯ ಸ್ವಜನಾಯ ಚ । ಪಂಚಧಾ ವಿಭಜನ್ ವಿತ್ತಮಿಹಾಮುತ್ರ ಚ ಮೋದತೇ ॥
ಅತ್ರಾಪಿ ಬಹ್ವೃಚೈರ್ಗೀತಂ ಶೃಣುಷ್ವಾಸುರಸತ್ತಮ । ಸತ್ಯಮೋಮಿತಿ ಯತ್ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಯನ್ನೇತ್ಯಾಹಾನೃತಂ ಹಿ ತತ್ ॥ 38 ॥
ಸತ್ಯಂ ಪುಷ್ಪಫಲಂ ವಿದ್ಯಾದಾತ್ಮವೃಕ್ಷಸ್ಯ ಜೀವತಃ । ವೃಕ್ಷೇ ಜೀವತಿ ತತ್ರ ಸ್ಯಾದನೃತಂ ಮೂಲಮಾತ್ಮನಃ ॥ 39 ॥
ತದ್ಯಥಾ ವೃಕ್ಷ ಉನ್ಮೂಲಃ ಶುಷ್ಯತ್ಯುದ್ವರ್ತತೇ ಚಿರಾತ್ । ಏವಂ ನಷ್ಟಾನೃತಃ ಸದ್ಯ ಆತ್ಮಾ ಶುಷ್ಯೇನ್ನ ಸಂಶಯಃ ॥ 40 ॥
ಪರಾಗ್ರಿಕ್ತಮಪೂರ್ಣಂ ವಾ ಅಕ್ಷರಂ ಯತ್ತದೋಮಿತಿ । ತದ್ಯತ್ ಕಿಂಚೋಮಿತಿ ಬ್ರೂಯಾನ್ನ ಸ ರಿಷ್ಯೇತ ವೈ ಪುಮಾನ್ ॥
ಭಿಕ್ಷವೇ ಸರ್ವಮೋಂ ಕುರ್ವನ್ನಾಲಂಕಾಮೇಭ್ಯ ಆತ್ಮನೇ । ಅಥೈತತ್ಪೂರ್ಣಮಭ್ಯಾತ್ಮಂ ಯಚ್ಚ ನೇತ್ಯನೃತಂ ವಚಃ ॥ 42 ॥

ಸರ್ವಂ ನೇತ್ಯರ್ಥಿನಂ ಬ್ರೂಯಾತ್ಸ ದುಷ್ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಸನ್ಸ್ಮೃತಃ ।
ಸ್ತ್ರೀಷು ನರ್ಮೇ ವಿವಾಹೇ ಚ ವೃತ್ತ್ಯರ್ಥೇ ಪ್ರಾಣಸಂಕಟೇ ॥
ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣಾರ್ಥೇ ಹಿಂಸಾಯಾಂ ನಾನೃತಂ ಸ್ಯಾಜ್ಜುಗುಪ್ಸಿತಮ್ ॥ 43 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಅಷ್ಟಾದಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಏಕೋನವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಬಲಿರೇವಂ ಗೃಹಪತಿಃ ಕುಲಾಚಾರ್ಯೇಣ ಭಾಷಿತಃ । ತೂಷ್ಣೀಂ ಭೂತ್ವಾ ಕ್ಷಣಂ ರಾಜನ್ನುವಾಚಾವಹಿತೋ ಗುರುಮ್ ॥

ಬಲಿರುವಾಚ

ಸತ್ಯಂ ಭಗವತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಧರ್ಮೋಽಯಂ ಗೃಹಮೇಧಿನಾಮ್ ।
ಅರ್ಥಂ ಕಾಮಂ ಯಶೋ ವೃತ್ತಂ ಯೋ ನ ಬಾಧೇತ ಕರ್ಹಿಚಿತ್ ॥ 2 ॥

ಸ ಚಾಹಂ ವಿತ್ತಲೋಭೇನ ಪ್ರತ್ಯಾಚಕ್ಷೇ ಕಥಂ ದ್ವಿಜಮ್ । ಪ್ರತಿಶ್ರುತ್ಯ ದದಾಮೀತಿ ಪ್ರಾಹ್ಲಾದಿಃ ಕಿತವೋ ಯಥಾ ॥ 3 ।

ನಹ್ಯಸತ್ಯಾತ್ ಪರೋಽಧರ್ಮ ಇತಿ ಹೋವಾಚ ಭೂರಿಯಮ್ ।
ಸರ್ವಂ ವೋಢುಮಲಂ ಮನ್ಯೇ ಋತೇಽಲೀಕಪರಂ ನರಮ್ ॥ 4 ॥
ನಾಹಂ ಬಿಭೇಮಿ ನಿರಯಾನ್ನಾಧರ್ಮ್ಯಾದಸುಖಾರ್ಣವಾತ್ ।
ನ ಸ್ಥಾನಚ್ಯವನಾನ್ಮೃತ್ಯೋರ್ಯಥಾ ವಿಪ್ರಪ್ರಲೋಭನಾತ್ ॥ 5 ॥

ಯದ್ಯದ್ಧಾಸ್ಯತಿ ಲೋಕೇಽಸ್ಮಿನ್ ಸಂಪರೇತೋ ಧರಾದಿಕಮ್ । ತಸ್ಯಾತ್ಯಾಗೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಕಿಂ ವಿಪ್ರಸ್ತುಷ್ಯೇತ ತೇನ ಚೇತ್ ॥

ಶ್ರೇಯಃ ಕುರ್ವಂತಿ ಭೂತಾನಾಂ ಸಾಧವೋ ದುಸ್ತ್ಯಜಾಸುಭಿಃ । ದಧ್ಯಙ್ಶಿಬಿಪ್ರಭೃತಯಃ ಕೋ ವಿಕಲ್ಪೋ ಧರಾದಿಷು ॥
ಯೈರಿಯಂ ಭುಜ್ಯತೇ ಬ್ರಹ್ಮನ್ ದೈತ್ಯೇಂದ್ರೈರನಿವರ್ತಿಭಿಃ । ತೇಷಾಂ ಕಾಲೋಽಗ್ರಸೀಲ್ಲೋಕಾನ್ನ ಯಶೋಽಧಿಗತಂ ಭುವಿ ॥
ಸುಲಭಾ ಯುಧಿ ವಿಪ್ರರ್ಷೇ ಹ್ಯನಿವೃತ್ತಾಸ್ತನು ತ್ಯಜಃ । ನತಥಾ ತೀರ್ಥ ಆಯಾತೇ ಶ್ರದ್ಧಯಾ ಯೇ ಧನತ್ಯಜಃ ॥ 9 ॥

ಮನಸ್ವಿನಃ ಕಾರುಣಿಕಸ್ಯ ಶೋಭನಂ ಯದರ್ಥಿಕಾಮೋಪನಯೇನ ದುರ್ಗತಿಃ ।
ಕುತಃ ಪುನರ್ಬ್ರಹ್ಮವಿದಾಂ ಭವಾದೃಶಾಂ ತತೋ ವಟೋರಸ್ಯ ದದಾಮಿ ವಾಂಛಿತಮ್ ॥ 10 ॥
ಯಜಂತಿ ಯಜ್ಞಕ್ರತುಭಿರ್ಯಮಾದೃತಾ ಭವಂತ ಆಮ್ನಾಯವಿಧಾನಕೋವಿದಾಃ ।
ಸ ಏಷ ವಿಷ್ಣುರ್ವರದೋಽಸ್ತು ವಾಪರೋ ದಾಸ್ಯಾಮ್ಯಮುಷ್ಮೈ ಕ್ಷಿತಿಮೀಪ್ಸಿತಾಂ ಮುನೇ ॥ 11 ॥

ಯದ್ಯಪ್ಯಸಾವಧರ್ಮೇಣ ಮಾಂ ಬಧ್ನೀಯಾದನಾಗಸಮ್ । ತಥಾಪ್ಯೇನಂ ನ ಹಿಂಸಿಷ್ಯೇ ಲೀನಂ ಬ್ರಹ್ಮತನುಂ ರಿಪುಮ್ ॥
ಏಷ ವಾ ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕೋ ನ ಜಿಹಾಸತಿ ಯದ್ಯಶಃ । ಹತ್ವಾಮೈನಾಂ ಹರೇದ್ಯುದ್ಧೇ ಶಯೀತ ನಿಹತೋ ಮಯಾ ॥ 13 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಮಶ್ರದ್ಧಿತಂ ಶಿಷ್ಯಮನಾದೇಶಕರಂ ಗುರುಃ । ಶಶಾಪ ದೈವಪ್ರಹಿತಃ ಸತ್ಯಸಂಧಂ ಮನಸ್ವಿನಮ್ ॥ 14 ॥
ದೃಢಂ ಪಂಡಿತಮಾನ್ಯಜ್ಞಃ ಸ್ತಬ್ಧೋಽಸ್ಯಸ್ಮದುಪೇಕ್ಷಯಾ । ಮಚ್ಛಾಸನಾತಿಗೋ ಯಸ್ತ್ವಮಚಿರಾದ್ ಭ್ರಶ್ಯಸೇ ಶ್ರಿಯಃ ॥ 15 ॥
ಏವಂ ಶಪ್ತಃ ಸ್ವಗುರುಣಾ ಸತ್ಯಾನ್ನ ಚಲಿತೋ ಮಹಾನ್ । ವಾಮನಾಯ ದದಾವೇತಾಮರ್ಚಿತ್ವೋದಕಪೂರ್ವಕಮ್ ॥
ವಿಂಧ್ಯಾವಲಿಸ್ತದಾಗತ್ಯ ಪತ್ನೀ ಜಾಲಕಮಾಲಿನೀ । ಆನಿನ್ಯೇ ಕಲಶಂ ಹೈಮಮವನೇಜನ್ಯಪಾಂಭೃತಮ್ ॥ 17 ॥
ಯಜಮಾನಃ ಸ್ವಯಂ ತಸ್ಯ ಶ್ರೀಮತ್ಪಾದಯುಗಂ ಮುದಾ । ಅವನಿಜ್ಯಾವಹನ್ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ತದಪೋ ವಿಶ್ವಪಾವನೀಃ ॥ 18 ॥

ತದಾಸುರೇಂದ್ರಂ ದಿವಿ ದೇವತಾಗಣಾ ಗಂಧರ್ವವಿದ್ಯಾಧರಸಿದ್ಧಚಾರಣಾಃ ।
ತತ್ಕರ್ಮ ಸರ್ವೇಽಭಿಗೃಣಂತ ಆರ್ಜವಂ ಪ್ರಸೂನವರ್ಷೈರ್ವವೃಷುರ್ಮುದಾನ್ವಿತಾಃ ॥ 19 ॥
ನೇದುರ್ಮುಹುರ್ದುಂದುಭಯಃ ಸಹಸ್ರಶೋ ಗಂಧರ್ವಕಿಂಪುರುಷಕಿನ್ನರಾ ಜಗುಃ ।
ಮನಸ್ವಿನಾನೇನ ಕೃತಂ ಸುದುಷ್ಕರಂ ವಿದ್ವಾನದಾದ್ ಯದ್ರಿಪವೇ ಜಗತ್ತ್ರಯಮ್ ॥ 20 ॥
ತದ್ವಾಮನಂ ರೂಪಮವರ್ಧತಾದ್ಭುತಂ ಹರೇರನಂತಸ್ಯ ಗುಣತ್ರಯಾತ್ಮಕಮ್ ।
ಭೂಃ ಖಂ ದಿಶೋ ದ್ಯೌರ್ವಿವರಾಃ ಪಯೋಧಯಸ್ತಿರ್ಯಙ್ನೃದೇವಾ ಋಷಯೋ ಯದಾಸನ್ ॥ 21 ॥
ಕಾಯೇ ಬಲಿಸ್ತಸ್ಯ ಮಹಾವಿಭೂತೇಃ ಸಹರ್ತ್ವಿಗಾಚಾರ್ಯಸದಸ್ಯ ಏತತ್ ।
ದದರ್ಶ ವಿಶ್ವಂ ತ್ರಿಗುಣಂ ಗುಣಾತ್ಮಕೇ ಭೂತೇಂದ್ರಿಯಾರ್ಥಾಶಯಜೀವಯುಕ್ತಮ್ ॥ 22 ॥
ರಸಾಮಚಷ್ಟಾಂಘ್ರಿತಲೇಽಥ ಪಾದಯೋರ್ಮಹೀಂ ಮಹೀಧ್ರಾನ್ ಪುರುಷಸ್ಯ ಜಂಘಯೋಃ ।
ಪತತ್ರಿಣೋ ಜಾನುನಿ ವಿಶ್ವಮೂರ್ತೇರೂರ್ವೋರ್ಗಣಂ ಮರುತಾಮಿಂದ್ರಸೇನಃ ॥ 23 ॥
ಸಂಧ್ಯಾಂ ವಿಭೋರ್ವಾಸಸಿ ಗುಹ್ಯ ಐಕ್ಷತ್ ಪ್ರಜಾಪತೀನ್ ಜಘನೇ ಸ್ವಾತ್ಮಮುಖ್ಯಮ್ ।
ನಾಭ್ಯಾಂ ನಭಃ ಕುಕ್ಷಿಷು ಸಪ್ತಸಿಂಧೂನುರುಕ್ರಮಸ್ಯೋರಸಿ ಋಕ್ಷಮಾಲಾಮ್ ॥ 24 ॥
ಹೃದ್ಯಂಗಮಧರ್ಮಂ ಸ್ತನಯೋರ್ಮುರಾರೇರ್ಋತಂ ಚ ಸತ್ಯಂ ಚ ಮನಸ್ಯಥೇಂದುಮ್ ।
ಶ್ರಿಯಂ ಚ ವಕ್ಷಸ್ಯರವಿಂದಹಸ್ತಾಂ ಕಂಠೇ ಚ ಸಾಮಾನಿ ಸಮಸ್ತರೇಫಾನ್ ॥ 25 ॥
ಇಂದ್ರಪ್ರಧಾನಾನಮರಾನ್ ಭುಜೇಷು ತತ್ಕರ್ಣಯೋಃ ಕಕುಭೋ ದ್ಯೌಶ್ಚ ಮೂರ್ಧ್ನಿ ।
ಕೇಶೇಷು ಮೇಘಾನ್ ಶ್ವಸನಂ ನಾಸಿಕಾಯಾಮಕ್ಷ್ಣೋಶ್ಚ ಸೂರ್ಯಂ ವದನೇ ಚ ವಹ್ನಿಮ್ ॥ 26 ॥
ವಾಣ್ಯಾಂ ಚ ಛಂದಾಂಸಿ ರಸೇ ಜಲೇಶಂ ಭ್ರುವೋರ್ನಿಷೇಧಂ ಚ ವಿಧಿಂ ಚ ಪಕ್ಷ್ಮಸು ।

ಅಹಶ್ಚ ರಾತ್ರಿಂ ಚ ಪರಸ್ಯ ಪುಂಸೋ ಮನ್ಯುಂ ಲಲಾಟೇಽಧರ ಏವ ಲೋಭಮ್ ॥ 27 ॥

ಸ್ಪರ್ಶೇ ಚ ಕಾಮಂ ನೃಪರೇತಸೋಽಂಭಃ ಪೃಷ್ಠೇತ್ವಧರ್ಮಂ ಕ್ರಮಣೇಷು ಯಜ್ಞಮ್ ।

ಛಾಯಾಸು ಮೃತ್ಯುಂ ಹಸಿತೇ ಚ ಮಾಯಾಂ ತನೂರುಹೇಷ್ವೌಷದಿವೀರುಧಶ್ಚ ॥ 28 ॥

ನದಾಶ್ಚ ನಾಡೀಷು ಶಿಲಾ ನಖೇಷು ಬುದ್ಧಾವಜಂ ದೇವಗಣಾನೃಷೀಂಶ್ಚ ।

ಪ್ರಾಣೇಷು ಗಾತ್ರೇ ಸ್ಥಿರಜಂಗಮಾನಿ ಕ್ಷಣಾರ್ಧಮಾತ್ರೇಣ ವಿವೃದ್ಧಮೂರ್ತೇಃ ॥ 29 ॥

ಸರ್ವಾತ್ಮನೀದಂ ಭುವನಂ ನಿರೀಕ್ಷ್ಯ ಸರ್ವೇಽಸುರಾಃ ಕಶ್ಮಲಮಾಪುರಂಗ ।

ಸುದರ್ಶನಂ ಚಕ್ರಮಸಹ್ಯತೇಜೋ ಧನುಶ್ಚ ಶಾರ್ಙ್ಗಂ ಸ್ತನಯಿತ್ನುಘೋಷಮ್ ॥ 30 ॥

ಪರ್ಜನ್ಯಘೋಷೋ ಜಲಜಃ ಪಾಂಚಜನ್ಯಃ ಕೌಮೋದಕೀ ವಿಷ್ಣುಗದಾ ತರಸ್ವಿನೀ ।

ವೈದ್ಯಾಧರೋಽಸಿಃ ಶತಚಂದ್ರಯುಕ್ತಸ್ತೂಣೋತ್ತಮಾವಕ್ಷಯಸಾಯಕೌ ಚ ॥ 31 ॥

ಸುನಂದಮುಖ್ಯಾ ಉಪತಸ್ಥುರೀಶಂ ಸ್ವಪಾರ್ಷದಮುಖ್ಯಾಃ ಸಹಲೋಕಪಾಲಾಃ ।

ಸ್ಫುರತ್ಕಿರೀಟಾಂಗದಮೀನಕುಂಡಲಶ್ರೀವತ್ಸರತ್ನೋತ್ತಮಮೇಖಲಾಂಬರೈಃ ॥ 32 ॥

ಮಧುವ್ರತಸ್ರಗ್ವನಮಾಲಯಾ ವೃತೋ ರರಾಜ ರಾಜನ್ ಭಗವಾನುರುಕ್ರಮಃ ।

ಕ್ಷಿತಿಂ ಪದೈಕೇನ ಬಲೇರ್ವಿಚಕ್ರಮೇ ನಭಃ ಶರೀರೇಣ ದಿಶಶ್ಚ ಬಾಹುಭಿಃ ॥ 33 ॥

ಪದಂ ದ್ವಿತೀಯಂ ಕ್ರಮತಸ್ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಂ ನ ವೈ ತೃತೀಯಸ್ಯ ತದೀಯಮಣ್ವಪಿ ।

ಉರುಕ್ರಮಸ್ಯಾಂಘ್ರಿರುಪರ್ಯಧೋ ದಿವೋ ಮಹರ್ಜನಾಭ್ಯಾಂ ತಪಸಃ ಪರಂ ಗತಃ ॥ 34 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಏಕೋನವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಸ ತಂ ಸಮೀಕ್ಷ್ಯಾಬ್ಜಭವೋ ನಖೇಂದುಭಿರ್ಹತಸ್ವಧಾಮದ್ಯುತಿರಾವೃತೋಽಭ್ಯಗಾತ್ ।

ಮರೀಚಿಮಿಶ್ರಾ ಋಷಯೋ ಬೃಹದ್ವ್ರತಾಃ ಸನಂದನಾದ್ಯಾ ನರದೇವಯೋಗಿನಃ ॥ 1 ॥

ವೇದೋಪವೇದಾ ನಿಯಮಾ ಯಮಾನ್ವಿತಾಸ್ತರ್ಕೇತಿಹಾಸಾಂಗಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಃ ।

ಯೇ ವಾಪರೇ ಯೋಗಸಮೀರದೀಪಿತಜ್ಞಾನಾಗ್ನಿನಾ ರಂಧಿತಕರ್ಮಕಲ್ಮಷಾಃ ॥ 2 ॥

ವವಂದಿರೇ ಯತ್ಸ್ಮರಣಾನುಭಾವತಃ ಸ್ವಾಯಂಭುವಂ ಧಾಮ ಗತಾ ಅಕರ್ಮಕಮ್ ।

ಅಥಾಂಘ್ರಯೇ ಪ್ರೋನ್ನಮಿತಾಯ ವಿಷ್ಣೋರುಪಾಹರತ್ ಪದ್ಮಭವೋಽರ್ಹಣಾದಿಕಮ್ ॥ 3 ॥

ಸಮರ್ಚ್ಯ ಭಕ್ತ್ಯಾಽಭ್ಯಗೃಣಾಚ್ಛುಚಿಶ್ರವಾ ಯನ್ನಾಭಿಪಂಕೇರುಹಸಂಭವಃ ಸ್ವಯಮ್ ॥ 4 ॥

ಧಾತುಃ ಕಮಂಡಲುಜಲಂ ತದುರುಕ್ರಮಸ್ಯ ಪಾದಾವನೇಜನಪವಿತ್ರತಯಾ ನರೇಂದ್ರ ।

ಸ್ವರ್ಧುನ್ಯಭೂನ್ನಭಸಿ ಸಾ ಪತತೀ ನಿಮಾರ್ಷ್ಟಿ ಲೋಕತ್ರಯಂ ಭಗವತೋ ವಿಶದೇವ ಕೀರ್ತಿಃ ॥ 5 ॥

ಬ್ರಹ್ಮಾದಯೋ ಲೋಕನಾಥಾಃ ಸ್ವನಾಥಾಯ ಸಮಾದೃತಾಃ । ಸಾನುಗಾ ಬಲಿಮಾಜಹ್ರುರಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಾತ್ಮಭೂತಯೇ ॥ 6 ॥
ತೋಯೈಃ ಸಮರ್ಹಣೈಃ ಸ್ರಗ್ಭಿರ್ದಿವ್ಯಗಂಧಾನುಲೇಪನೈಃ । ಧೂಪೈರ್ದೀಪೈಃ ಸುರಭಿಭಿರ್ಲಾಜಾಕ್ಷತಫಲಾಂಕುರೈಃ ॥ 7 ॥
ಸ್ತವನೈರ್ಜಯಶಬ್ದೈಶ್ಚ ಕೀರ್ತಿಭಿರ್ನಿಯಮಾಂಕಿತೈಃ । ನೃತ್ತವಾದಿತ್ರಗೀತೈಶ್ಚ ಶಂಖದುಂದಿಭಿನಿಃಸ್ವನೈಃ ॥ 8 ॥
ಜಾಂಬವಾನೃಕ್ಷರಾಜಸ್ತು ಭೇರೀಶಬ್ದೈರ್ಮನೋಜವಃ । ವಿಜಯಂ ದಿಕ್ಷು ಸರ್ವಾಸು ಮಹೋತ್ಸವಮಘೋಷಯತ್ ॥ 9 ॥
ಮಹೀಂ ಸರ್ವಾಂ ಹೃತಾಂ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ತ್ರಿಪದವ್ಯಾಜಯಾಂಚಯಾ । ಊಚುಃ ಸ್ವಭರ್ತುರಸುರಾ ದೀಕ್ಷಿತಸ್ಯಾತ್ಯಮರ್ಷಿತಾಃ ॥
ನ ವಾ ಅಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಬಂಧುರ್ವಿಷ್ಣುರ್ಮಾಯಾವಿನಾಂ ವರಃ । ದ್ವಿಜರೂಪಪ್ರತಿಚ್ಛನ್ನೋ ದೇವಕಾರ್ಯಂ ಚಿಕೀರ್ಷತಿ ॥
ಅನೇನ ಯಾಚಮಾನೇನ ಶತ್ರುಣಾ ವಟುರೂಪಿಣಾ । ಸರ್ವಸ್ವಂ ನೋ ಹೃತಂ ಭರ್ತುರ್ನ್ಯಸ್ತದಂಡಸ್ಯ ಬರ್ಹಿಷಿ ॥ 12 ॥
ಸತ್ಯವ್ರತಸ್ಯ ಸತತಂ ದೀಕ್ಷಿತಸ್ಯ ವಿಶೇಷತಃ । ನಾನೃತಂ ಭಾಷಿತುಂ ಶಕ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಸ್ಯ ದಯಾವತಃ ॥ 13 ॥
ತಸ್ಮಾದಸ್ಯ ವಧೋ ಧರ್ಮೋ ಭರ್ತುಃ ಶುಶ್ರೂಷಣಂ ಚ ನಃ । ಇತ್ಯಾಯುಧಾನಿ ಜಗೃಹುರ್ಬಲೇರನುಚರಾಽಸುರಾಃ ॥ 14 ॥
ತೇ ಸರ್ವೇ ವಾಮನಂ ಹಂತುಂ ಶೂಲಪಟ್ಟಿಶಪಾಣಯಃ । ಅನಿಚ್ಛತೋ ಬಲೇ ರಾಜನ್ ಪ್ರಾದ್ರವನ್ ಜಾತಮನ್ಯವಃ ॥
ತಾನಭಿದ್ರವತೋ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ದಿತಿಜಾನೀಕಪಾನ್ನೃಪ । ಪ್ರಹಸ್ಯಾನುಚರಾ ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರತ್ಯಷೇಧನ್ನುದಾಯುಧಾಃ ॥ 16 ॥
ನಂದಃ ಸುನಂದೋಽಥ ಜಯೋ ವಿಜಯಃ ಪ್ರಬಲೋ ಬಲಃ । ಕುಮುದಃ ಕುಮುದಾಕ್ಷಶ್ಚ ವಿಷ್ವಕ್ಸೇನಃ ಪತತ್ರಿರಾಟ್ ॥ 17 ॥
ಜಯಂತಃ ಶ್ರುತದೇವಶ್ಚ ಪುಷ್ಪದಂತೋಽಥ ಸಾತ್ವತಃ । ಸರ್ವೇ ನಾಗಾಯುತಪ್ರಾಣಾಃ ಸ್ವಾಂಸ್ವಾಂ ತೇ ಜಘ್ನುರಾಸುರೀಮ್ ॥
ಹನ್ಯಮಾನಾನ್ ಸ್ವಕಾನ್ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುರುಷಾನುಚರೈರ್ಬಲಿಃ । ವಾರಯಾಮಾಸ ಸಂರಬ್ಧಾನ್ ಕಾವ್ಯಶಾಪಮನುಸ್ಮರನ್ ॥

ಹೇ ವಿಪ್ರಚಿತ್ತೇ ಹೇ ರಾಹೋ ಹೇ ಹೇತೇ ಶ್ರೂಯತಾಂ ವಚಃ ।
ಮಾ ಯುದ್ಧ್ಯತ ನಿವರ್ತಧ್ವಂ ನ ನಃ ಕಾಲೋ ಯಮರ್ಥಕೃತ್ ॥ 20 ॥

ಯಃ ಪ್ರಭುಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಾಂ ಸುಖದುಃಖೋಪಪತ್ತಯೇ । ತಂ ನಾತಿವರ್ತಿತುಂ ದೈತ್ಯಾಃ ಪೌರುಷೈರೀಶ್ವರಃ ಪುಮಾನ್ ॥
ಯೋ ನೋ ಭವಾಯ ಪ್ರಾಗಾಸೀದಭವಾಯ ದಿವೌಕಸಾಮ್ । ಸ ಏವ ಭಗವಾನದ್ಯ ವರ್ತತೇ ತದ್ವಿಪರ್ಯಯಃ ॥ 22 ॥
ಬಲೇನ ಸಚಿವೈರ್ಬುದ್ಧ್ಯಾ ದುರ್ಗಮಂತ್ರೌಷಧಾದಿಭಿಃ । ಸಾಮಾದಿಭಿರುಪಾಯೈಶ್ಚ ಕಾಲಂ ನಾತ್ಯೇತಿ ವೈ ಜನಃ ॥ 23 ॥
ಭವದ್ಭಿರ್ನಿರ್ಜಿತಾ ಹ್ಯೇತೇ ಬಹುಶೋಽನುಚರಾ ಹರೇಃ । ದೈವರುದ್ಧಾಸ್ತ ಏವಾದ್ಯ ಯುಧಿ ಜಿತ್ವಾ ನದಂತಿ ನಃ ॥ 24 ॥
ಏತಾನ್ ವಯಂ ವಿಜೇಷ್ಯಾಮೋ ಯದಿ ದೈವಂ ಪ್ರಸೀದತಿ । ತಸ್ಮಾತ್ಕಾಲಂ ಪ್ರತೀಕ್ಷಧ್ವಂ ಯೋ ನೋಽರ್ಥತ್ವಾಯ ಕಲ್ಪತೇ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಪತ್ಯುರ್ನಿಗದಿತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ದೈತ್ಯದಾನವಯೂಥಪಾಃ । ರಸಾಂ ನಿರ್ವಿವಿಶೂ ರಾಜನ್ ವಿಷ್ಣುಪಾರ್ಷದತಾಡಿತಾಃ ॥ 26 ॥
ಅಥ ತಾರ್ಕ್ಷ್ಯಸುತೋ ಜ್ಞಾತ್ವಾ ವಿರಾಡ್ಪ್ರಭುಚಿಕೀರ್ಷಿತಮ್ । ಬಬಂಧ ವಾರುಣೈಃ ಪಾಶೈರ್ಬಲಿಂ ಸೌತ್ಯೇಽಹನಿ ಕ್ರತೋಃ ॥
ಹಾಹಾಕಾರೋ ಮಹಾನಾಸೀದ್ರೋದಸ್ಯೋಃ ಸರ್ವತೋದಿಶಮ್ । ಗೃಹ್ಯಮಾಣೇಽಸುರಪತೌ ವಿಷ್ಣುನಾ ಪ್ರಭವಿಷ್ಣುನಾ ॥
ತಂ ಬದ್ಧಂ ವಾರುಣೈಃ ಪಾಶೈರ್ಭಗವಾನಾಹ ವಾಮನಃ । ನಷ್ಟಶ್ರಿಯಂ ಸ್ಥಿರಪ್ರಜ್ಞಮುದಾರಯಶಸಂ ನೃಪ ॥ 29 ॥
ಪದಾನಿ ತ್ರೀಣಿ ದತ್ತಾನಿ ಭೂಮೇರ್ಮಹ್ಯಂ ತ್ವಯಾಸುರ । ದ್ವಾಭ್ಯಾಂ ಕ್ರಾಂತಾ ಮಹೀ ಸರ್ವಾ ತೃತೀಯಮುಪಕಲ್ಪಯ ॥
ಯಾವತ್ತಪತ್ಯಸೌ ಗೋಭಿರ್ಯಾವದಿಂದುಃ ಸಹೋಡುಭಿಃ । ಯಾವದ್ವರ್ಷತಿ ಪರ್ಜನ್ಯಸ್ತಾವತೀ ಭೂರಿಯಂ ತವ ॥ 31 ॥

ಪದೈಕೇನ ಮಯಾ ಕ್ರಾಂತೋ ಭೂರ್ಲೋಕೋ ವಿವರೈಸ್ಸಹ । ಸ್ವರ್ಲೋಕಸ್ತು ದ್ವಿತೀಯೇನ ಪಶ್ಯತಸ್ತೇ ಮಯಾತ್ಮನಾ ॥ 32 ॥
ಪ್ರತಿಶ್ರುತಮದಾತುಸ್ತೇ ನಿರಯೇ ವಾಸ ಇಷ್ಯತೇ । ವಿ[illegible]ಂ ತಸ್ಮಾದ್ಗುರುಣಾ ಚಾನುಮೋದಿತಃ ॥ 33 ॥
ವಿಪ್ರಾಯ ಪ್ರತಿಯೋಶುತ್ಯ ನ ತದರ್ಪಯತೇ ಕ್ವಚಿತ್ । ವೃಥಾ ಮನೋರಥಸ್ತಸ್ಯ ದೂರಂ ಸ್ವರ್ಗಾತ್ಪತತ್ಯಧಃ ॥ 34 ॥
ವಿಪ್ರಲಬ್ಧೋ ದದಾಮೀತಿ ತ್ವಯಾಹಂ ಚಾಢ್ಯಮಾನಿನಾ । ತದ್ವ್ಯಲೀಕಫಲಂ ಭುಂಕ್ಷ್ವ ನಿರಯಂ ಕತಿಚಿತ್ಸಮಾಃ ॥ 35 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ಏಕವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಏವಂ ವಿಪ್ರಕೃತೋ ರಾಜನ್ ಬಲಿರ್ಭಗವತಾಽಸುರಃ । ಭಿದ್ಯಮಾನೋಽಪ್ಯಭಿನ್ನಾತ್ಮಾ ಪ್ರತ್ಯಾಹಾವಿಕ್ಲವಂ ವಚಃ ॥ 1 ॥

ಬಲಿರುವಾಚ

ಯದ್ಯುತ್ತಮಶ್ಲೋಕ ಭವಾನ್ಮಮೇರಿತಂ ವಚೋ ವ್ಯಲೀಕಂ ಸುರರ್ಷಭ ಮನ್ಯಸೇ ।
ಕರೋಮ್ಯೃತಂ ತನ್ನ ಭವೇತ್ಪ್ರಲಂಭನಂ ಪದಂ ತೃತೀಯಂ ಕುರು ಶೀರ್ಷ್ಣಿ ಮೇ ನಿಜಮ್ ॥ 2 ॥
ಬಿಭೇಮಿ ನಾಹಂ ನಿರಯಾತ್ಪದಚ್ಯುತೋ ನ ಪಾಶಬಂಧಾದ್ವ್ಯಸನಾದ್ ದುರತ್ಯಯಾತ್ ।
ನೈವಾರ್ಥಕೃಚ್ಛ್ರಾದ್ಭವತೋ ವಿನಿಗ್ರಹಾದಸಾಧುವಾದಾದ್ಭೃಶಮುದ್ವಿಜೇ ಯಥಾ ॥ 3 ॥
ಪುಂಸಾಂ ಶ್ಲಾಘ್ಯತಮಂ ಮನ್ಯೇ ದಂಡಮರ್ಹತ್ತಮಾರ್ಪಿತಮ್ । ಯಂ ನ ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಭ್ರಾತಾ ಸುಹೃದಶ್ಚ ದಿಶಂತಿ ಹಿ ॥
ತ್ವಂ ನೂನಮಸುರಾಣಾಂ ನಃ ಪಾರೋಕ್ಷ್ಯಂ ಪರಮೋ ಗುರುಃ ।
ಯೋ ನೋಽನೇಕಮದಾಂಧಾನಾಂ ತದ್ಭ್ರಂಶಂ ಚಕ್ಷುರಾದಿಶಃ ॥ 5 ॥
ಯಸ್ಮಿನ್ ವೈರಾನುಬಂಧೇನ ರೂಢೇನ ವಿಬುಧೇತರಾಃ । ಬಹವೋ ಲೇಭಿರೇ ಸಿದ್ಧಿಂ ಯಾಮಿ ಹೈಕಾಂತಯೋಗಿನಃ ॥ 6 ॥
ತೇನಾಹಂ ನಿಗೃಹೀತೋಽಸ್ಮಿ ಭವತಾ ಭೂರಿಕರ್ಮಣಾ । ಬದ್ಧಶ್ಚ ವಾರುಣೈಃ ಪಾಶೈರ್ನ ವ್ರೀಡೇ ನಚ ವಿವ್ಯಥೇ ॥ 7 ॥
ಪಿತಾಮಹೋ ಮೇ ಭವದೀಯಸಮ್ಮತಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಆವಿಷ್ಕೃತಸಾಧುವಾದಃ ।
ಭವದ್ವಿಪಕ್ಷೇಣ ವಿಚಿತ್ರವೈಶಸಂ ಸಂಪ್ರಾಪಿತಸ್ತ್ವತ್ಪರಮಃ ಸ್ವಪಿತ್ರಾ ॥ 8 ॥
ಕಿಮಾತ್ಮನಾನೇನ ಜಹಾತಿ ಯೋ ಮುದಂ ಕಿಂ ರಿಕ್ಥಹಾರೈಃ ಸ್ವಜನಾಖ್ಯದಸ್ಯುಭಿಃ ।
ಕಿಂ ಜಾಯಯಾ ಸಂಸೃತಿಹೇತುಭೂತಯಾ ಮರ್ತ್ಯಸ್ಯ ಗೇಹೈಃ ಕಿಮಿಹಾಯುಷೋ ವ್ಯಯಃ ॥ 9 ॥
ಇತ್ಥಂ ಸ ನಿಶ್ಚಿತ್ಯ ಪಿತಾಮಹೋ ಮಹಾನಗಾಧಬೋಧೋ ಭವತಃ ಪಾದಪದ್ಮಮ್ ।
ಧ್ರುವಂ ಪ್ರಪೇದೇ ಹ್ಯಕುತೋಭಯಂ ಜನಾದ್ಭೀತಃ ಸ್ವಪಕ್ಷಕ್ಷಪಣಸ್ಯ ಸತ್ತಮಃ ॥ 10 ॥
ಅಥಾಹಮಪ್ಯಾತ್ಮರಿಪೋಸ್ತವಾಂತಿಕಂ ದೈವೇನ ನೀತಃ ಪ್ರಸಭಂ ತ್ಯಾಜಿತಶ್ರೀಃ ।
ಇದಂ ಕೃತಾಂತಾಂತಿಕವರ್ತಿ ಜೀವಿತಂ ಯಯಾ ಧ್ರುವಂ ಸ್ತಬ್ಧಮತಿರ್ನ ಬುದ್ಧ್ಯತೇ ॥ 11 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತಸ್ಯೇತ್ಥಂ ಭಾಷಮಾಣಸ್ಯ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ಭಗವತ್ಪ್ರಿಯಃ । ಆಜಗಾಮ ಕುರುಶ್ರೇಷ್ಠ ರಾಕಾಪತಿರಿವೋತ್ಥಿತಃ ॥ 12 ॥
ತಮಿಂದ್ರಸೇನಃ ಸ್ವಪಿತಾಮಹಂ ಶ್ರಿಯಾ ವಿರಾಜಮಾನಂ ನಲಿನಾಯತೇಕ್ಷಣಮ್ ।
ಪ್ರಾಂಶುಂ ಪಿಶಂಗಾಂಬರಮಂಜನತ್ವಿಷಂ ಪ್ರಲಂಬಬಾಹುಂ ಸುಭಗಂ ಸಮೈಕ್ಷತ ॥ 13 ॥
ತಸ್ಮೈ ಬಲಿರ್ವಾರುಣಪಾಶಯಂತ್ರಿತಃ ಸಮರ್ಹಣಂ ನೋಪಜಹಾರ ಪೂರ್ವವತ್ ।
ನನಾಮ ಮೂರ್ಧ್ನಾಶ್ರುವಿಲೋಲಲೋಚನಃ ಸವ್ರೀಡನೀಚೀನಮುಖೋ ಬಭೂವ ಹ ॥ 14 ॥

ಸ ತತ್ರ ಹಾಸೀನಮುದೀಕ್ಷ್ಯ ಸತ್ಪತಿಂ ಸುನಂದನಂದಾದ್ಯನುಗೈರುಪಾಸಿತಮ್ ।
ಉಪೇತ್ಯ ಭೂಮೌ ತರಸಾ ಮಹಾಮನ[illegible]ಮೂರ್ಧ್ನಾ ಪುಲಕಾಶ್ರುವಿಹ್ವಲಃ ॥ 15 ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಉವಾಚ

ತ್ವಯೈವ ದತ್ತಂ ಪದಮೈಂದ್ರಮೂರ್ಜಿತಂ ಹೃತಂ ತ್ವಯೈವಾದ್ಯ ತಥೈವ ಶೋಭನಮ್ ।
ಮನ್ಯೇ ಮಹಾನಸ್ಯ ಕುತೋಽಪ್ಯನುಗ್ರಹೋ ವಿಭ್ರಂಶಿತೋ ಯಚ್ಛ್ರಿಯ ಆತ್ಮಮೋಹನಾತ್ ॥ 16 ॥
ಯಯಾ ಹಿ ವಿದ್ವಾನಪಿ ಮುಹ್ಯತೇ ಜನಸ್ತತ್ಕೋಽಭಿಚಷ್ಟೇ ಗತಿಮಾತ್ಮನೋ ಯಥಾ ।
ತಸ್ಮೈ ನಮಸ್ತೇ ಜಗದೀಶ್ವರಾಯ ವೈ ನಾರಾಯಣಾಯಾಖಿಲಲೋಕಸಾಕ್ಷಿಣೇ ॥ 17 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಬದ್ಧಂ ವೀಕ್ಷ್ಯ ಪತಿಂ ಸಾಧ್ವೀ ತತ್ಪತ್ನೀ ಭಯವಿಹ್ವಲಾ । ಪ್ರಾಂಜಲಿಃ ಪ್ರಣತೋಪೇಂದ್ರಂ ಬಭಾಷೇಽವಾಙ್ಮುಖೀ ನೃಪ ॥ 18 ॥

ವಿಂಧ್ಯಾವಲಿರುವಾಚ

ಕ್ರೀಡಾರ್ಥಮಾತ್ಮನ ಇದಂ ತ್ರಿಜಗತ್ಕೃತಂ ತೇ ಸ್ವಾಮ್ಯಂ ತು ತತ್ರ ಕುಧಿಯೋ ಪರ ಈಶ ಕುರ್ಯುಃ ।
ಕರ್ತುಃ ಪ್ರಭೋಸ್ತವ ಕಿಮಸ್ಯ ತ ಆವಹಂತಿ ತ್ಯಕ್ತಹ್ರಿಯಸ್ತ್ವದವರೋಪಿತಕರ್ತೃವಾದಾಃ ॥ 19 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತಸ್ಯಾನುಶೃಣ್ವತೋ ರಾಜನ್ ಪ್ರಹ್ಲಾದಸ್ಯ ಕೃತಾಂಜಲೇಃ । ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭೋ ಭಗವಾನುವಾಚ ಮಧುಸೂದನಮ್ ॥ 20 ॥

ಬ್ರಹ್ಮೋವಾಚ

ಭೂತಭಾವನ ಭೂತೇಶ ದೇವದೇವ ಜಗನ್ಮಯ । ಮುಂಚೈನ ಹೃತಸರ್ವಸ್ವಂ ನಾಯಮರ್ಹತಿ ನಿಗ್ರಹಮ್ ॥ 21 ॥
ಕೃತ್ಸ್ನಾ ತೇಽನೇನ ದತ್ತಾ ಭೂರ್ಲೋಕಾಃ ಕರ್ಮಾರ್ಜಿತಾಶ್ಚ ಯೇ । ನಿವೇದಿತಂ ಚ ಸರ್ವಸ್ವಮಾತ್ಮಾವಿಕ್ಲವಯಾ ಧಿಯಾ ॥
ಯತ್ಪಾದಯೋರಶಠಧೀಃ ಸಲಿಲಂ ಪ್ರದಾಯ ದೂರ್ವಾಂಕುರೈರಪಿ ವಿಧಾಯ ಸತೀಂ ಸಪರ್ಯಾಮ್ ।
ಅಪ್ಯುತ್ತಮಾಂ ಗತಿಮಸೌ ಭಜತೇ ತ್ರಿಲೋಕೀಂ ದತ್ವಾ ನ ವಿಕ್ಲವಮನಾಃ ಕಥಮಾರ್ತಿಮೃಚ್ಛೇತ್ ॥ 23 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಮನುಗೃಹ್ಣಾಮಿ ತದ್ವಿತ್ತಂ ವಿಧುನೋಮ್ಯಹಮ್ । ಯನ್ಮದಃ ಪುರುಷಸ್ತಬ್ಧೋ ಲೋಕಂ ಮಾಂ ಚಾವಮನ್ಯತೇ ॥ 24 ॥
ಯದಾ ಕದಾಚಿಜ್ಜೀವಾತ್ಮಾ ಸಂಸರನ್ನಿಜಕರ್ಮಭಿಃ । ನಾನಾಯೋನಿಷ್ವನೀಶೋಽಯಂ ಪೌರುಷೀಂ ಗತಿಮಾವ್ರಜೇತ್ ॥ 25 ॥
ಜನ್ಮಕರ್ಮವಯೋರೂಪವಿದ್ಯೈಶ್ವರ್ಯಧನಾದಿಭಿಃ । ಯದ್ಯಸ್ಯ ನ ಭವೇತ್ಸ್ತಂಭಸ್ತತ್ರಾಯಂ ಮದನುಗ್ರಹಃ ॥ 26 ॥
ಮಾನಸ್ತಂಭನಿಮಿತ್ತಾನಾಂ ಜನ್ಮಾದೀನಾಂ ಸಮಂತತಃ । ಸರ್ವಶ್ರೇಯಃಪ್ರತೀಪಾನಾಂ ಹಂತ ಮುಹ್ಯೇನ್ನ ಮತ್ಪರಃ ॥ 27 ॥
ಏಷ ದಾನವದೈತ್ಯಾನಾಮಗ್ರಣೀಃ ಕೀರ್ತಿವರ್ಧನಃ । ಅಜೈಷೀದಜಯಾಂ ಮಾಯಾಂ ಸೀದನ್ನಪಿ ನ ಮುಹ್ಯತಿ ॥ 28 ॥
ಕ್ಷಣಾದ್ವಿಭ್ರಂಶಿತಃ ಸ್ಥಾನಾತ್ ಕ್ಷಿಪ್ತೋ ಬದ್ಧಶ್ಚ ಶತ್ರುಭಿಃ । ಜ್ಞಾತಿಭಿಶ್ಚ ಪರಿತ್ಯಕ್ತೋ ಯಾತನಾಮನುಯಾಪಿತಃ ॥ 29 ॥
ಗುರುಣಾ ಭರ್ತ್ಸಿತಃ ಶಪ್ತೋ ಜಹೌ ಸತ್ಯಂ ನ ಸುವ್ರತಃ । ಛಲೈರುಕ್ತೋ ಮಯಾ ಧರ್ಮೋ ನಾಯಂ ತ್ಯಜತಿ ಸತ್ಯವಾಕ್ ॥
ಏವಂ ಮೇ ಪ್ರಾಪಿತಃ ಸ್ಥಾನಂ ದುಷ್ಪ್ರಾಪಮಮರೈರಪಿ । ಸಾವರ್ಣೇರಂತರಸ್ಯಾಯಂ ಭವಿತೇಂದ್ರೋ ಮದಾಶ್ರಯಃ ॥ 31 ॥

ತಾವತ್ಸುತಲಮಧ್ಯಾಸ್ತಾಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮವಿನಿರ್ಮಿತಾಮ್ । ಯತ್ರಾಧಯೋ ವ್ಯಾಧಯಶ್ಚ ಕ್ಲಮಸ್ತಂದ್ರೀ ಪರಾಭವಃ ॥ 32 ॥
ನೋಪಸರ್ಗಾನಿ ವಸತಾಂ ಸಂಭವಂತಿ ಮಮೇಕ್ಷಯಾ ಇಂದ್ರಸೇನ ಮಹಾರಾಜ ಯಾಹಿ ಭೋ ಭದ್ರಮಸ್ತು ತೇ ॥ 33 ॥
ಸುತಲಂ ಸ್ವರ್ಗಿಭಿಃ ಪ್ರಾರ್ಥ್ಯಂ ಜ್ಞಾತಿಭಿಃ ಪರಿವಾರಿತಃ । ನ ತ್ವಾಮಭಿಭವಿಷ್ಯಂತಿ ಲೋಕೇಶಾಃ ಕಿಮುತಾಪರೇ ॥ 34 ॥
ತ್ವಚ್ಛಾಸನಾತಿಗಾನ್ ದೈತ್ಯಾನ್ ಚಕ್ರಂ ಮೇ ಸೂದಯಿಷ್ಯತಿ । ರಕ್ಷಿಷ್ಯೇ ಸರ್ವತೋಽಹಂ ತ್ವಾಂ ಸಾನುಗಂ ಸಪರಿಚ್ಛದಮ್ ॥
ಸದಾ ಸನ್ನಿಹಿತಂ ವೀರ ತತ್ರ ಮಾಂ ದ್ರಕ್ಷ್ಯತೇ ಭವಾನ್ । ತತ್ರ ದಾನವದೈತ್ಯಾನಾಂ ಸಂಗಾತ್ತೇ ಭಾವ ಆಸುರಃ ॥ 36 ॥
ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಮದನುಭಾವಂ ವೈ ಸದ್ಯಃ ಕುಂಠೋ ವಿನಂಕ್ಷ್ಯತಿ ॥ 37 ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ಏಕವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ದ್ವಾವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತವಂತಂ ಪುರುಷಂ ಪುರಾತನಂ ಮಹಾನುಭಾವೋಽಖಿಲಸಾಧುಸಮ್ಮತಃ ।
ಬದ್ಧಾಂಜಲಿರ್ಬಾಷ್ಪಕಲಾಕುಲೇಕ್ಷಣೋ ಭಕ್ತ್ಯುತ್ಕಲೋ ಗದ್ಗದಯಾ ಗಿರಾಽಬ್ರವೀತ್ ॥ 1 ॥

ಬಲಿರುವಾಚ

ಅಹೋ ಪ್ರಸಾದೋಽಸ್ಯ ಕೃತಃ ಸಮುದ್ಯತಃ ಪ್ರಪನ್ನಭಕ್ತಾರ್ಥವಿಧೌ ಸಮಾಹಿತಃ ।
ಯಲ್ಲೋಕಪಾಲೈಸ್ತದನುಗ್ರಹೋಽಮರ್ತ್ಯೈರಲಬ್ಧಪೂರ್ವೋಽಪಸದೇಽಸುರೇಽರ್ಪಿತಃ ॥ 2 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತ್ವಾ ಹರಿಮಾನಮ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಣಂ ಸಭವಂ ತತಃ । ವಿವೇಶ ಸುತಲಂ ಪ್ರೀತೋ ಬಲಿರ್ಮುಕ್ತಃ ಸಹಾಸುರೈಃ ॥ 3 ॥
ಏವಮಿಂದ್ರಾಯ ಭಗವಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಾನೀಯ ತ್ರಿವಿಷ್ಟಪಮ್ । ಪೂರಯಿತ್ವಾದಿತೇಃ ಕಾಮಮಶಾಸತ್ ಸಕಲಂ ಜಗತ್ ॥ 4 ॥
ಲಬ್ಧಪ್ರಸಾದನಿರ್ಮುಕ್ತಂ ಪೌತ್ರಂ ವಂಶಧರಂ ಬಲಿಮ್ । ನಿಶಾಮ್ಯ ಭಕ್ತಿಪ್ರವಣಃ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಇದಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 5 ॥

ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಉವಾಚ

ನೇಮಂ ವಿರಿಂಚೋ ಲಭತೇ ಪ್ರಸಾದಂ ನ ಶ್ರೀರ್ನ ಶರ್ವಃ ಕಿಮುತಾಪರೇ ತೇ ।
ಯನ್ನೋಽಸುರಾಣಾಮಸಿ ದುರ್ಗಪಾಲೋ ವಿಶ್ವಾಭಿವಂದ್ಯೈರಭಿವಂದಿತಾಂಘ್ರಿಃ ॥ 6 ॥
ಯತ್ಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದನಿಷೇವಣೇನ ಬ್ರಹ್ಮಾದಯಃ ಶರಣದಾಽಶ್ನುವತೇ ವಿಭೂತೀಃ ।
ಕಸ್ಮಾದ್ವಯಂ ಕುಸೃತಯಃ ಖಲಯೋನಯಸ್ತೇ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯದೃಷ್ಟಿಪದವೀಂ ಭವತಃ ಪ್ರಣೀತಾಃ ॥ 7 ॥
ಚಿತ್ರಂ ತವೇಹಿತಮಹೋ ಮಿತಯೋಗಮಾಯಾಲೀಲಾವಿಸೃಷ್ಟಭುವನಸ್ಯ ವಿಶಾರದಸ್ಯ ।
ಸರ್ವಾತ್ಮನಃ ಸಮದೃಶೋ ವಿಷಮಸ್ಸ್ವಭಾವೋ ಭಕ್ತಪ್ರಿಯೋ ಯದಸಿ ಕಲ್ಪತರುಸ್ವಭಾವಃ ॥ 8 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ವತ್ಸ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಭದ್ರಂ ತೇ ಪ್ರಯಾಹಿ ಸುತಲಾತಲಮ್ । ಮೋದಮಾನಃ ಸ್ವಪೌತ್ರೇಣ ಜ್ಞಾತೀನಾಂ ಸುಖಮಾವಹ ॥ 9 ॥
ನಿತ್ಯಂ ದ್ರಷ್ಟಾಸಿ ಮಾಂ ತತ್ರ ಗದಾಪಾಣಿಮವಸ್ಥಿತಮ್ । ಮದ್ದರ್ಶನಮಹಾಹ್ಲಾದಧ್ವಸ್ತಕರ್ಮನಿಬಂಧನಃ ॥ 10 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಆಜ್ಞಾಂ ಭಗವತೋ ರಾಜನ್ ಪ್ರಹ್ಲಾದೋ ಬಲಿನಾ ಸಹ । ಬಾಢಮಿತ್ಯಮಲಪ್ರಜ್ಞೋ ಮೂರ್ಧ್ನ್ಯಾಧಾಯ ಕೃತಾಂಜಲಿಃ ॥
ಪರಿಕ್ರಮ್ಯಾದಿಪುರುಷಂ ಸರ್ವಾಸುರಚಮೂಪತಿಃ । ಪ್ರಣತಸ್ತದನುಜ್ಞಾತಃ ಪ್ರವಿವೇಶ ಮಹಾಬಿಲಮ್ ॥ 12 ॥
ಅಥಾಹೋಶನಸಂ ರಾಜನ್ ಹರಿರ್ನಾರಾಯಣೋಽಂತಿಕೇ । ಆಸೀನಮೃತ್ವಿಜಾಂ ಮಧ್ಯೇ ಸದಸಿ ಬ್ರಹ್ಮವಾದಿನಾಮ್ ॥
ಬ್ರಹ್ಮನ್ ಸಂತನುಶಿಷ್ಯಸ್ಯ ಕರ್ಮ ಚ್ಛಿದ್ರಂ ವಿತನ್ವತಃ । ಯತ್ತತ್ಕರ್ಮಸು ವೈಷಮ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೃಷ್ಟಂ ಸಮಂ ಭವೇತ್ ॥ 14 ॥

ಶುಕ್ರ ಉವಾಚ

ಕುತಸ್ತತ್ಕರ್ಮವೈಷಮ್ಯಂ ಯಸ್ಯ ಕರ್ಮೇಶ್ವರೋ ಭವಾನ್ । ಯಜ್ಞೇಶೋ ಯಜ್ಞಪುರುಷಃ ಸರ್ವಭಾವೇನ ಪೂಜಿತಃ ॥ 15 ॥
ಮಂತ್ರತಸ್ತಂತ್ರತಶ್ಛಿದ್ರಂ ದೇಶಕಾಲಾರ್ಹವಸ್ತುತಃ । ಸರ್ವಂ ಕರೋತಿ ನಿಶ್ಛಿದ್ರಮನುಸಂಕೀರ್ತನಂ ತವ ॥ 16 ॥
ತಥಾಪಿ ವದತೋ ಭೂಮನ್ ಕರಿಷ್ಯಾಮ್ಯನುಶಾಸನಮ್ । ಏತಚ್ಛ್ರೇಯಃ ಪರಂ ಪುಂಸಾಂ ಯತ್ತವಾಜ್ಞಾನುಪಾಲನಮ್ ॥
ಅಭಿನಂದ್ಯ ಹರೇರಾಜ್ಞಾಮುಶನಾ ಭಗವಾನಿತಿ । ಯಜ್ಞಚ್ಛಿದ್ರಂ ಸಮಾಧತ್ತ ಬಲೇರ್ವಿಪ್ರರ್ಷಿಭಿಸ್ಸಹ ॥ 18 ॥
ಏವಂ ಬಲೇರ್ಮಹೀಂ ರಾಜನ್ ಭಿಕ್ಷಿತ್ವಾ ವಾಮನೋ ಹರಿಃ । ದದೌ ಭ್ರಾತ್ರೇ ಮಹೇಂದ್ರಾಯ ತ್ರಿದಿವಂ ಯತ್ಪರೈರ್ಹೃತಮ್ ॥
ಪ್ರಜಾಪತಿಪತಿರ್ಬ್ರಹ್ಮಾ ದೇವರ್ಷಿಪಿತೃಭೂಮಿಪೈಃ । ದಕ್ಷಭೃಗ್ವಂಗಿರೋಮುಖ್ಯೈಃ ಕುಮಾರೇಣ ಭವೇನ ಚ ॥ 20 ॥
ಕಶ್ಯಪಸ್ಯಾದಿತೇಃ ಪ್ರೀತ್ಯೈ ಸರ್ವಭೂತಭವಾಯ ಚ । ಲೋಕಾನಾಂ ಲೋಕಪಾಲಾನಾಮಕರೋದ್ವಾಮನಂ ಪತಿಮ್ ॥
ವೇದಾನಾಂ ಸರ್ವದೇವಾನಾಂ ಧರ್ಮಸ್ಯ ಯಶಸಃ ಶ್ರಿಯಃ । ಮಂಗಲಾನಾಂ ವ್ರತಾನಾಂ ಚ ಕಲ್ಪಂ ಸ್ವರ್ಗಾಪವರ್ಗಯೋಃ ॥
ಉಪೇಂದ್ರಂ ಕಲ್ಪಯಾಂಚಕ್ರೇ ಪತಿಂ ಸರ್ವವಿಭೂತಯೇ । ತದಾ ಸರ್ವಾಣಿ ಭೂತಾನಿ ಭೃಶಂ ಮುಮುದಿರೇ ನೃಪ ॥ 23 ॥
ತತಸ್ತ್ವಿಂದ್ರಃ ಪುರಸ್ಕೃತ್ಯ ದೇವಯಾನೇನ ವಾಮನಮ್ । ಲೋಕಪಾಲೈರ್ದಿವಂ ನಿನ್ಯೇ ಬ್ರಹ್ಮಣಾ ಚಾನುಮೋದಿತಃ ॥ 24 ॥
ಪ್ರಾಪ್ಯ ತ್ರಿಭುವನಂ ಚೇಂದ್ರ ಉಪೇಂದ್ರಭುಜಪಾಲಿತಮ್ । ಶ್ರಿಯಾ ಪರಮಯಾ ಜುಷ್ಟೋ ಮುಮುದೇ ಗತಸಾಧ್ವಸಃ ॥
ಬ್ರಹ್ಮಾ ಶರ್ವಃ ಕುಮಾರಶ್ಚ ಭೃಗ್ವಾದ್ಯಾ ಮುನಯೋ ನೃಪ । ಪಿತರಃ ಸರ್ವಭೂತಾನಿ ಸಿದ್ಧಾ ವೈಮಾನಿಕಾಶ್ಚ ಯೇ ॥ 26 ॥
ಸುಮಹತ್ಕರ್ಮ ತದ್ವಿಷ್ಣೋರ್ಗಾಯಂತಃ ಪರಮಾದ್ಭುತಮ್ । ಧಿಷ್ಣ್ಯಾನಿ ಸ್ವಾನಿ ತೇ ಜಗ್ಮುರದಿತಿಂ ಚ ಶಶಂಸಿರೇ ॥ 27 ॥
ಸರ್ವಮೇತನ್ಮಯಾಖ್ಯಾತಂ ಭವತಃ ಕುಲನಂದನ । ಉರುಕ್ರಮಸ್ಯ ಚರಿತಂ ಶ್ರೋತೄಣಾಮಘಮೋಚನಮ್ ॥ 28 ॥

ಪಾರಂ ಮಹಿಮ್ನ ಉರುವಿಕ್ರಮತೋ ಮುರಾರೇರ್ಯಃ ಪಾರ್ಥಿವಾನ್ಯಪಿ ಕವಿರ್ವಿಮಮೇ ರಜಾಂಸಿ ।
ಕಿಂ ಜಾಯಮಾನ ಉತ ಜಾತ ಉಪೈತಿ ಮರ್ತ್ಯ ಇತ್ಯಾಹ ಮಂತ್ರದೃಗೃಷಿಃ ಪುರುಷಸ್ಯ ಯಸ್ಯ ॥ 29 ॥

ಯ ಇದಂ ದೇವದೇವಸ್ಯ ಹರೇರದ್ಭುತಕರ್ಮಣಃ । ಅವತಾರಾನುಚರಿತಂ ಶೃಣ್ವನ್ ಯಾತಿ ಪರಾಂ ಗತಿಮ್ ॥ 30 ॥
ಕ್ರಿಯಮಾಣೇ ಕರ್ಮಣೀದಂ ದೈವೇ ಪಿತ್ರ್ಯೇಽಥ ಮಾನವೇ । ಯತ್ರ ಯತ್ರಾನುಕೀರ್ತ್ಯೇತ ತತ್ತೇಷಾಂ ಸುಕೃತಂ ವಿದುಃ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ದ್ವಾವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಅಥ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ರಾಜೋವಾಚ

ಭಗವನ್ ಶ್ರೋತುಮಿಚ್ಛಾಮಿ ಹರೇರದ್ಭುತಕರ್ಮಣಃ । ಅವತಾರಕಥಾಮಾದ್ಯಾಂ ಮಾಯಾಮತ್ಸ್ಯವಿಡಂಬನಾಮ್ ॥
ಯದರ್ಥಮದಧದ್ರೂಪಂ ಮಾತ್ಸ್ಯಂ ಲೋಕಜುಗುಪ್ಸಿತಮ್ । ತಮಃಪ್ರಕೃತಿದುರ್ಮರ್ಷಂ ಕರ್ಮಗ್ರಸ್ತ ಇವೇಶ್ವರಃ ॥ 2 ॥

ಏತನ್ನೋ ಭಗವನ್ ಸರ್ವಂ ಯಥಾವದ್ವಕ್ತುಮರ್ಹಸಿ । ಉತ್ತಮಶ್ಲೋಕಚರಿತಂ ಸರ್ವಲೋಕಸುಖಾವಹಮ್ ॥ 3 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತೋ ವಿಷ್ಣುರಾತೇನ ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣಿಃ । ಉವಾಚ ಚರಿತಂ ವಿಷ್ಣೋರ್ಮತ್ಸ್ಯರೂಪೇಣ ಯತ್ಕೃತಮ್ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಗೋವಿಪ್ರಸುರಸಾಧೂನಾಂ ಛಂದಸಾಮಪಿ ಚೇಶ್ವರಃ । ರಕ್ಷಾಮಿಚ್ಛಂಸ್ತನೂರ್ಧತ್ತೇ ಧರ್ಮಸ್ಯಾರ್ಥಸ್ಯ ಚೈವ ಹಿ ॥ 5 ॥
ಉಚ್ಚಾವಚೇಷು ಭೂತೇಷು ಚರನ್ ವಾಯುರಿವೇಶ್ವರಃ । ನೋಚ್ಚಾವಚತ್ವಂ ಭಜತೇ ನಿರ್ಗುಣತ್ವಾದ್ಧಿಯೋ ಗುಣೈಃ ॥ 6 ॥
ಆಸೀದತೀತಕಲ್ಪಾಂತೇ ಬ್ರಾಹ್ಮೋ ನೈಮಿತ್ತಿಕೋ ಲಯಃ । ಸಮುದ್ರೋಪಪ್ಲುತಾಸ್ತತ್ರ ಲೋಕಾ ಭೂರಾದಯೋಽನಘ ॥
ಕಾಲೇನಾಗತನಿದ್ರಸ್ಯ ಧಾತುಃ ಶಿಶಯಿಷೋರ್ಬಲೀ । ಮುಖತೋ ನಿಃಸೃತಾನ್ ವೇದಾನ್ ಹಯಗ್ರೀವೋಽಂತಿಕೇಽಹರತ್ ॥
ಜ್ಞಾತ್ವಾ ತದ್ದಾನವೇಂದ್ರಸ್ಯ ಹಯಗ್ರೀವಸ್ಯ ಚೇಷ್ಟಿತಮ್ । ದಧಾರ ಶಫರೀರೂಪಂ ಭಗವಾನ್ ಹರಿರೀಶ್ವರಃ ॥ 9 ॥
ತತ್ರ ರಾಜ ಋಷಿಃ ಕಶ್ಚಿನ್ನಾಮ್ನಾ ಸತ್ಯವ್ರತೋ ಮಹಾನ್ । ನಾರಾಯಣಪರೋಽತಪ್ಯತ್ ತಪಸ್ತತ್ಸಲಿಲಾಶಯೇ ॥ 10 ॥
ಯೋಽಸಾವಸ್ಮಿನ್ ಮಹಾಕಲ್ಪೇ ತನಯಃ ಸ ವಿವಸ್ವತಃ । ಶ್ರಾದ್ಧದೇವ ಇತಿ ಖ್ಯಾತೋ ಮನುತ್ವೇ ಹರಿಣಾರ್ಪಿತಃ ॥ 11 ॥
ಏಕದಾ ಕೃತಮಾಲಾಯಾಂ ಕುರ್ವತೋ ಜಲತರ್ಪಣಮ್ । ತಸ್ಯಾಂಜಲ್ಯುದಕೇ ಕಾಚಿಚ್ಛಫರ್ಯೇಕಾಭ್ಯಪದ್ಯತ ॥ 12 ॥
ಸತ್ಯವ್ರತೋಽಂಜಲಿಗತಾಂ ಸಹ ತೋಯೇನ ಭಾರತ । ಉತ್ಸಸರ್ಜ ನದೀತೋಯೇ ಶಫರೀಂ ದ್ರವಿಡೇಶ್ವರಃ ॥ 13 ॥

ತಮಾಹ ಸಾತಿಕರುಣಂ ಮಹಾಕಾರುಣಿಕಂ ನೃಪಮ್ ।
ಯಾದೋಭ್ಯೋ ಜ್ಞಾತಿಘಾತಿಭ್ಯೋ ದೀನಾಂ ಮಾಂ ದೀನವತ್ಸಲ ॥
ಕಥಂ ವಿಸೃಜಸೇ ರಾಜನ್ ಭೀತಾಮಸ್ಮಿನ್ ಸರಿಜ್ಜಲೇ ॥ 14 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಸ ಆತ್ಮನೋಽನುಗ್ರಹಾರ್ಥಂ ಪ್ರೀತ್ಯಾ ಮತ್ಸ್ಯವಪುರ್ಧರಮ್ ।
ಅಜಾನನ್ ರಕ್ಷಣಾರ್ಥಾಯ ಶಫರ್ಯಾಃ ಸ ಮನೋ ದಧೇ ॥ 15 ॥

ತಸ್ಯಾ ದೀನತರಂ ವಾಕ್ಯಮಾಶ್ರುತ್ಯ ಸ ಮಹೀಪತಿಃ । ಕಲಶಾಪ್ಸು ನಿಧಾಯೈನಾಂ ದಯಾಲುರ್ನಿನ್ಯ ಆಶ್ರಮಮ್ ॥ 16 ॥
ಸಾ ತು ತತ್ರೈಕರಾತ್ರೇಣ ವರ್ಧಮಾನಾ ಕಮಂಡಲೌ । ಅಲಬ್ಧ್ವಾತ್ಮಾವಕಾಶಂ ವಾ ಇದಮಾಹ ಮಹೀಪತಿಮ್ ॥ 17 ॥
ನಾಹಂ ಕಮಂಡಲಾವಸ್ಮಿನ್ ಕೃಚ್ಛ್ರಂ ವಸ್ತುಮಿಹೋತ್ಸಹೇ । ಕಲ್ಪಯೌಕಃ ಸುವಿಪುಲಂ ಯತ್ರಾಹಂ ನಿವಸೇ ಸುಖಮ್ ॥ 18 ॥
ಸ ಏನಾಂ ತತ ಆದಾಯ ನ್ಯಧಾದೌದಂಚನೋದಕೇ । ತತ್ರ ಕ್ಷಿಪ್ತಾ ಮುಹೂರ್ತೇನ ಹಸ್ತತ್ರಯಮವರ್ಧತ ॥ 19 ॥
ನ ಮ ಏತದಲಂ ರಾಜನ್ ಸುಖಂ ವಸ್ತುಮುದಂಚನಮ್ । ಪೃಥು ದೇಹಿ ಪದಂ ಮಹ್ಯಂ ಯತ್ತ್ವಾಹಂ ಶರಣಂ ಗತಾ ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ತತ ಆದಾಯ ಸಾ ರಾಜ್ಞಾ ಕ್ಷಿಪ್ತಾ ರಾಜನ್ ಸರೋವರೇ । ತದಾ ವೃತ್ಯಾತ್ಮನಾ ಸರ್ವಂ ಮಹಾಮೀನೋಽನ್ವವರ್ಧತ ॥

ಮೀನ ಉವಾಚ

ನೈತನ್ಮೇ ಸ್ವಸ್ತಯೇ ರಾಜನ್ನುದಕಂ ಸಲಿಲೌಕಸಃ । ನಿಧೇಹಿ ರಕ್ಷಾಯೋಗೇನ ಹ್ರದೇ ಮಾಮವಿದಾಸಿನಿ ॥ 22 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಯುಕ್ತಃ ಸೋಽನಯನ್ಮತ್ಸ್ಯಂ ತತ್ರ ತತ್ರಾವಿದಾಸಿನಿ । ಜಲಾಶಯೇಽಸಮ್ಮಿತಂ ತಂ ಸಮುದ್ರೇ ಪ್ರಾಕ್ಷಿಪಜ್ಝಷಮ್ ॥ 23 ॥
ಕ್ಷಿಪ್ಯಮಾಣಸ್ತಮಾಹೇದಮಿಹ ಮಾಂ ಮಕರಾದಯಃ । ಅದಂತ್ಯತಿಬಲಾ ವೀರ ಮಾಂ ನೇಹೋತ್ಸ್ರಷ್ಟುಮರ್ಹಸಿ ॥ 24 ॥
ಏವಂ ವಿಮೋಹಿತಸ್ತೇನ ವದತಾ ವಲ್ಗು ಭಾರತೀಮ್ । ತಮಾಹ ಕೋ ಭವಾನಸ್ಮಾನ್ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪೇಣ ಮೋಹಯನ್ ॥

ನೈವಂ ವೀರ್ಯೋ ಜಲಚರೋ ದೃಷ್ಟೋಽಸ್ಮಾಭಿಃ ಶ್ರುತೋಽಪಿ ವಾ ।
ಯೋ ಭವಾನ್ ಯೋಜನಶತಮಹ್ನಾಭಿವ್ಯಾನಶೇ ಸರಃ ॥ 26 ॥
ನೂನಂ ತ್ವಂ ಭಗವಾನ್ ಸಾಕ್ಷಾದ್ಧರಿರ್ನಾರಾಯಣೋಽವ್ಯಯಃ ।
ಅನುಗ್ರಹಾಯ ಭೂತಾನಾಂ ಧತ್ಸೇ ರೂಪಂ ಜಲೌಕಸಾಮ್ ॥ 27 ॥

ನಮಸ್ತೇ ಪುರುಷಶ್ರೇಷ್ಠ ಸ್ಥಿತ್ಯುತ್ಪತ್ತ್ಯಪ್ಯಯೇಶ್ವರ । ಭಕ್ತಾನಾಂ ನಃ ಪ್ರಪನ್ನಾನಾಂ ಮುಖ್ಯೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಗತಿರ್ವಿಭೋ ॥ 28 ॥
ಸರ್ವೇ ಲೀಲಾವತಾರಾಸ್ತೇ ಭೂತಾನಾಂ ಭೂತಿಹೇತವೇ । ಜ್ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮ್ಯದೋರೂಪಂ ಯದರ್ಥಂ ಭವತಾ ಧೃತಮ್ ॥

ನ ತೇಽರವಿಂದಾಕ್ಷಪದೋಪಸರ್ಪಣಂ ಮೃಷಾ ಭವೇತ್ ಸರ್ವಸುಹೃತ್ಪ್ರಿಯಾತ್ಮನಃ ।
ಯಥೇತರೇಷಾಂ ಪೃಥಗಾತ್ಮನಾಂ ಸತಾಮದೀದೃಶೋ ಯದ್ವಪುರದ್ಭುತಂ ಹಿ ನಃ ॥ 30 ॥

ಇತಿ ಬ್ರುವಾಣಂ ನೃಪತಿಂ ಜಗತ್ಪತಿಃ ಸತ್ಯವ್ರತಂ ಮತ್ಸ್ಯವಪುರ್ಯುಗಕ್ಷಯೇ ।
ವಿಹರ್ತುಕಾಮಃ ಪ್ರಲಯಾರ್ಣವೇಽಬ್ರವೀಚ್ಚಿಕೀರ್ಷಿತಂ ಕಾಂತಜನಪ್ರಿಯಃ ಪ್ರಭುಃ ॥ 31 ॥

ಶ್ರೀಭಗವಾನುವಾಚ

ಸಪ್ತಮೇಽದ್ಯತನಾದೂರ್ಧ್ವಮಹನ್ಯೇತದರಿಂದಮ । ನಿಮಂಕ್ಷ್ಯತ್ಯಪ್ಯಯಾಂಬೋಧೌ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯಂ ಭೂರ್ಭುವಾದಿಕಮ್ ॥
ತ್ರಿಲೋಕ್ಯಾಂ ಲೀಯಮಾನಾಯಾಂ ಸಂವರ್ತಾಂಭಸಿ ವೈ ತದಾ । ಉಪಸ್ಥಾಸ್ಯತಿ ನೌಃ ಕಾಚಿದ್ವಿಶಾಲಾ ತ್ವಾಂ ಮಯೇರಿತಾ ॥
ತ್ವಂ ತಾವದೌಷಧೀಃ ಸರ್ವಾ ಬೀಜಾನ್ಯುಚ್ಚಾವಚಾನಿ ಚ । ಸಪ್ತರ್ಷಿಭಿಃ ಪರಿವೃತಃ ಸರ್ವಸತ್ತ್ವೋಪಬೃಂಹಿತಃ ॥ 34 ॥
ಆರುಹ್ಯ ಬೃಹತೀಂ ನಾವಂ ವಿಚರಿಷ್ಯಸ್ಯವಿಕ್ಲವಃ । ಏಕಾರ್ಣವೇ ನಿರಾಲೋಕೇ ಋಷೀಣಾಮೇವ ವರ್ಚಸಾ ॥ 35 ॥
ದೋಧೂಯಮಾನಾಂ ತಾಂ ನಾವಂ ಸಮೀರೇಣ ಬಲೀಯಸಾ । ಉಪಸ್ಥಿತಸ್ಯ ಮೇ ಶೃಂಗೇ ನಿಬಧ್ನೀಹಿ ಮಹಾಹಿನಾ ॥
ಅಹಂ ತ್ವಾಮೃಷಿಭಿಃ ಸಾಕಂ ಸಹ ನಾವಮುದನ್ವತಿ । ವಿಕರ್ಷನ್ವಿಚರಿಷ್ಯಾಮಿ ಯಾವದ್ಬ್ರಾಹ್ಮೀ ನಿಶಾ ಪ್ರಭೋ ॥ 37 ॥
ಮದೀಯಂ ಮಹಿಮಾನಂ ಚ ಪರಂ ಬ್ರಹ್ಮೇತಿ ಶಬ್ದಿತಮ್ । ವೇತ್ಸ್ಯಸ್ಯನುಗೃಹೀತಂ ಮೇ ಸಂಪ್ರಶ್ನೈರ್ವಿವೃತಂ ಹೃದಿ ॥ 38 ॥

ಶ್ರೀಶುಕ ಉವಾಚ

ಇತ್ಥಮಾದಿಶ್ಯ ರಾಜಾನಂ ಹರಿರಂತರಧೀಯತ । ಸೋಽನ್ವವೈಕ್ಷತ ತಂ ಕಾಲಂ ಯಂ ಹೃಷೀಕೇಶ ಆದಿಶತ್ ॥ 39 ॥

ಆಸ್ತೀರ್ಯ ದರ್ಭಾನ್ ಪ್ರಾಕ್ಕೂಲಾನ್ ರಾಜರ್ಷಿಃ ಪ್ರಾಗುದಙ್ಮುಖಃ ।
ನಿಷಸಾದ ಹರೇಃ ಪಾದೌ ಚಿಂತಯನ್ ಮತ್ಸ್ಯರೂಪಿಣಃ ॥ 40 ॥

ತತಃ ಸಮುದ್ರ ಉದ್ವೇಲಃ ಸರ್ವತಃ ಪ್ಲಾವಯನ್ ಮಹೀಮ್ । ವರ್ಧಮಾನೋ ಮಹಾಮೇಘೈರ್ವರ್ಷದ್ಭಿಃ ಸಮದೃಶ್ಯತ ॥
ಧ್ಯಾಯನ್ ಭಗವದಾದೇಶಂ ದದೃಶೇ ನಾವಮಾಗತಮ್ । ತಾಮಾರುರೋಹ ವಿಪ್ರೇಂದ್ರೈರಾದಾಯೌಷಧಿವೀರುಧಃ ॥

ತಮೂಚುರ್ಮುನಯಃ ಪ್ರೀತಂ ರಾಜನ್ ಧ್ಯಾಯಸ್ವ ಕೇಶವಮ್ । ಸ ವೈ ನಃ ಸಂಕಟಾದಸ್ಮಾದವಿನಾಶಂ ವಿಧಾಸ್ಯತಿ ॥ 43 ॥
ಸೋಽನುಧ್ಯಾತಸ್ತತೋ ರಾಜ್ಞಾ ಪ್ರಾದುರಾಸೀನ್ಮಹಾರ್ಣವೇ । ಏಕಶೃಂಗಧರೋ ಮತ್ಸ್ಯೋ ಹೈಮೋ ನಿಯುತಯೋಜನಃ ॥
ನಿಬಧ್ಯ ನಾವಂ ತಚ್ಛೃಂಗೇ ಯಥೋಕ್ತೋ ಹರಿಣಾ ಪುರಾ । ವರತ್ರೇಣಾಹಿನಾ ತುಷ್ಟಸ್ತುಷ್ಟಾವ ಮಧುಸೂದನಮ್ ॥

ರಾಜೋವಾಚ

ಅನಾದ್ಯವಿದ್ಯೋಪಹತಾತ್ಮಸಂವಿದಸ್ತನ್ಮೂಲಸಂಸಾರಪರಿಶ್ರಮಾತುರಾಃ ।
ಯದೃಚ್ಛಯೇ ಹೋಪಸೃತಾಯ ಮಾಪ್ನುಯುರ್ವಿಮುಕ್ತಿದೋ ನಃ ಪರಮೋ ಗುರುರ್ಭವಾನ್ ॥ 46 ॥
ಜನೋ ಬುಧೋಽಯಂ ನಿಜಕರ್ಮಬಂಧನಃ ಸುಖೇಚ್ಛಯಾ ಕರ್ಮ ಸಮೀಹತೇಽಸುಖಮ್ ।
ಯತ್ಸೇವಯಾ ತಾಂ ವಿಧುನೋತ್ಯಸನ್ಮತಿಂ ಗ್ರಂಥಿಂ ವಿಭಿಂದ್ಯಾದ್ಧೃದಯೇ ಸ ನೋ ಗುರುಃ ॥ 47 ॥
ಯತ್ಸೇವಯಾಗ್ನೇರಿವ ರುದ್ರರೋದನಂ ಪುಮಾನ್ ವಿಜಹ್ಯಾನ್ಮಲಮಾತ್ಮನಸ್ತಮಃ ।
ಭಜೇತ ವರ್ಣಂ ನಿಜಮೇಷ ಸೋಽವ್ಯಯೋ ಭೂಯಾತ್ಸ ಈಶಃ ಪರಮೋ ಗುರುರ್ಗುರೋಃ ॥ 48 ॥
ನ ಯತ್ಪ್ರಸಾದಾಯುತಭಾಗಲೇಶಮನ್ಯೇ ಚ ದೇವಾ ಗುರವೋ ಜನಾಃ ಸ್ವಯಮ್ ।
ಕರ್ತುಂ ಸಮೇತಾಃ ಪ್ರಭವಂತಿ ಪುಂಸಸ್ತಮೀಶ್ವರಂ ತ್ವಾಂ ಶರಣಂ ಪ್ರಪದ್ಯೇ ॥ 49 ॥
ಸ ಚಕ್ಷುರಂಧಸ್ಯ ಯಥಾಗ್ರಣೀಃ ಕೃತಸ್ತಥಾ ಜನಸ್ಯ ವಿದುಷೋ ಬುಧೋ ಗುರುಃ ।
ತ್ವಮರ್ಕದೃಕ್ ಸರ್ವದೃಶಾಂ ಸಮೀಕ್ಷಣೋ ವೃತೋ ಗುರುರ್ನಃ ಸುಗತಿಂ ಬುಭುತ್ಸತಾಮ್ ॥ 50 ॥
ಜನೋ ಜನಸ್ಯಾದಿಶತೇಽಸತೀಂ ಗತಿಂ ತಥಾ ಪ್ರಪದ್ಯೇತ ದುರತ್ಯಯಂ ತಮಃ ।
ತ್ವಮವ್ಯಯಂ ಜ್ಞಾನಮಮೋಘಮಂಜಸಾ ಪ್ರಪದ್ಯತೇ ಯೇನ ಜನೋ ನಿಜಂ ಪದಮ್ ॥ 51 ॥
ತ್ವಂ ಸರ್ವಲೋಕಸ್ಯ ಸುಹೃತ್ಪ್ರಿಯೇಶ್ವರೋ ಹ್ಯಾತ್ಮಾ ಗುರುರ್ಜ್ಞಾನಮಭೀಷ್ಟಸಿದ್ಧಿಃ ।
ತಥಾಪಿ ಲೋಕೋ ನ ಭವಂತಮಂಧಧೀರ್ಜಾನಾತಿ ಸಂತಂ ಹೃದಿ ಬದ್ಧಕಾಮಃ ॥ 52 ॥
ತಂ ತ್ವಾಮಹಂ ದೇವವರಂ ವರೇಣ್ಯಂ ಪ್ರಪದ್ಯ ಈಶಂ ಪ್ರತಿಬೋಧನಾಯ ।
ಛಿಂಧ್ಯರ್ಥದೀಪೈರ್ಭಗವನ್ ವಚೋಭಿರ್ಗ್ರಂಥೀನ್ ಹೃದಯ್ಯಾನ್ ವಿವೃಣುಸ್ವ ಮೋಕಃ ॥ 53 ॥

ಇತ್ಯುಕ್ತವಂತಂ ನೃಪತಿಂ ಭಗವಾನಾದಿಪೂರುಷಃ । ಮತ್ಸ್ಯರೂಪೀ ಮಹಾಂಭೋಧೌ ವಿಹರಂಸ್ತತ್ತ್ವಮಬ್ರವೀತ್ ॥ 54 ॥
ಪುರಾಣಸಂಹಿತಾಂ ದಿವ್ಯಾಂ ಸಾಂಖ್ಯಯೋಗಕ್ರಿಯಾವತೀಮ್ । ಸತ್ಯವ್ರತಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರಾತ್ಮಗುಹ್ಯಮಶೇಷತಃ ॥ 55 ॥
ಅಶ್ರೌಷೀದೃಷಿಭಿಃ ಸಾಕಮಾತ್ಮತತ್ತ್ವಮಸಂಶಯಮ್ । ನಾವ್ಯಾಸೀನೋ ಭಗವತಾ ಪ್ರೋಕ್ತಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಸನಾತನಮ್ ॥ 56 ॥
ಅತೀತೇ ಪ್ರಲಯಾಪಾಯ ಉತ್ಥಿತಾಯಚ ವೇಧಸೇ । ಹತ್ವಾಸುರಂ ಹಯಗ್ರೀವಂ ವೇದಾನ್ ಪ್ರತ್ಯಾಹರದ್ಧರಿಃ ॥ 57 ॥
ಸ ತು ಸತ್ಯವ್ರತೋ ರಾಜಾ ಜ್ಞಾನವಿಜ್ಞಾನಸಂಯುತಃ । ವಿಷ್ಣೋಃ ಪ್ರಸಾದಾತ್ಕಲ್ಪೇಽಸ್ಮಿನ್ನಾಸೀದ್ವೈವಸ್ವತೋ ಮನುಃ ॥ 58 ॥
ಸತ್ಯವ್ರತಸ್ಯ ರಾಜರ್ಷೇರ್ಮಾಯಾಮತ್ಸ್ಯಸ್ಯ ಶಾರ್ಙ್ಗಿಣಃ । ಸಂವಾದಂ ಮಹದಾಖ್ಯಾತಂ ಶ್ರುತ್ವಾ ಮುಚ್ಯೇತ ಕಿಲ್ಬಿಷಾತ್ ॥
ಅವತಾರಂ ಹರೇರ್ಯೋಽಮುಂ ಕೀರ್ತಯೇದನ್ವಹಂ ನರಃ । ಸಂಕಲ್ಪಾಸ್ತಸ್ಯ ಸಿಧ್ಯಂತಿ ಸ ಯಾತಿ ಪರಮಾಂ ಗತಿಮ್ ॥

ಪ್ರಲಯಪಯಸಿ ಧಾತುಃ ಸುಪ್ತಶಕ್ತೇರ್ಮುಖೇಭ್ಯಃ ಶ್ರುತಿಗುಣಮುಪನೀತಂ ಪ್ರತ್ಯುಪಾದತ್ತ ಹತ್ವಾ ।
ದಿತಿಜಮಕಥಯಚ್ಚ ಬ್ರಹ್ಮ ಸತ್ಯವ್ರತಾಯ ತಮಹಮಖಿಲಹೇತುಂ ಜಿಹ್ಮಮೀನಂ ನತೋಽಸ್ಮಿ ॥

ಇತಿ ಶ್ರೀಮದ್ಭಾಗವತೇ ಮಹಾಪುರಾಣೇ ಅಷ್ಟಮಸ್ಕಂಧೇ ತ್ರಯೋವಿಂಶೋಽಧ್ಯಾಯಃ

ಇತಿ ಅಷ್ಟಮಃ ಸ್ಕಂಧಃ ಸಂಪೂರ್ಣಃ